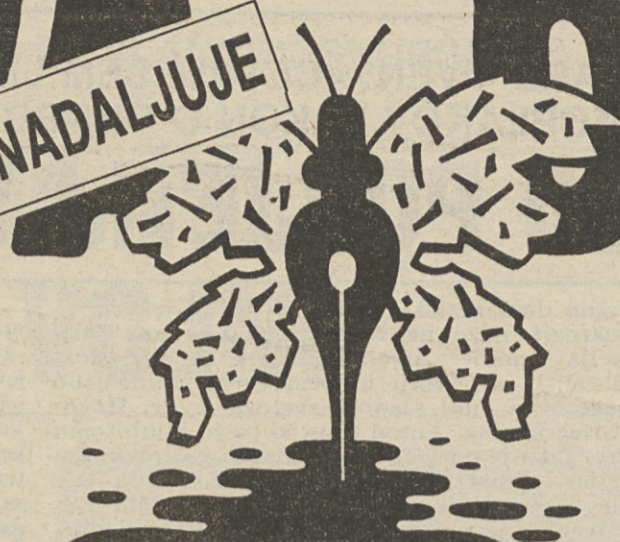

NOVA DOBA

PRISLUŠKOVANJE SE NADALJUJE

Celje - skladišče
Per
III 127/1992
5000000217,44
COBISS

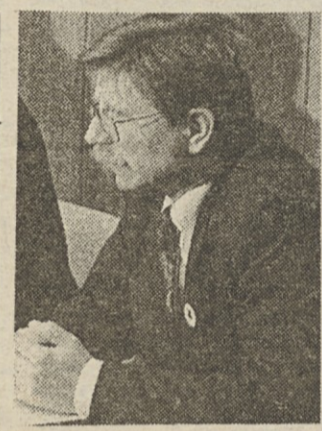
Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 200 DIN, Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA in Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Italija 1.000 LIT

Izhaja vsako sredo. Glavni in odgovorni urednik **Janez Sever**.
Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 80 SIT SLOVENIJA, SREDA, 18. NOVEMBER 1992 ŠT. 44, LETO XXVI

A. Ocvirk:
odstopava jaz in Šešok ali pa država

P. Bekeš: *strogo zaupna poročila sem dobival in jih še dobivam*

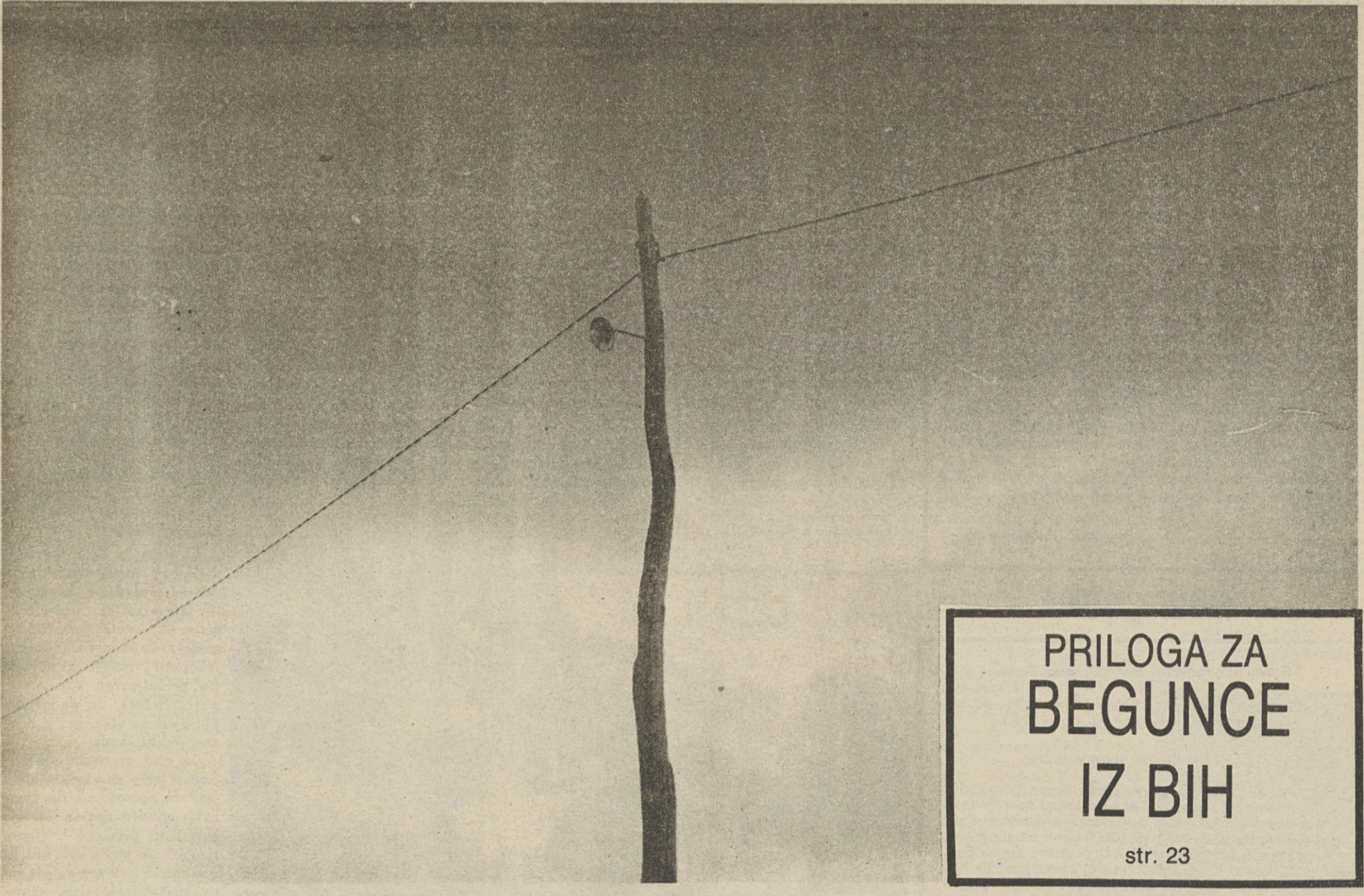
I. Bavčar: *gre za prozorno politično diskvalifikacijo*

**10 VREČ
PONAREJENIH
TOLARJEV**

**UDBOVSKI
BORDEDL NA
HUDINJI**

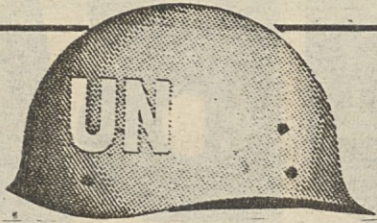
**MRTVI
NA
HRUŠICI**

**PRIŠLI KOT
POSLANCI – ODŠLI
POSRANCI**

**PRILOGA ZA
BEGUNCE
IZ BIH**
str. 23

... bemti državo, ki ima takšno demokracijo

MODRE ČELADE V BIVŠI
JUGOSLAVIJI — (26)

JE NA VRSTI MAKEDONIJA

Balkanska morija traja in grozi, da se bo razširila. V ZRJ še kar žagajo Paniča. Trije poizkusi niso uspeli. Svet precej da na njegove besede. Še vedno pa pozablja, da je ta gospod obrambni minister ZRJ. Volitve proti koncu decembra bodo menda naredile piko na i, možnosti, da bo Panič še enkrat izvoljen v novem parlamentu za ministrskega predsednika, so kaj borne.

Zdaj je svet prislunil dogajanjem v Makedoniji. Te države še vedno ne priznajo, ker so Grki proti, da bi se imenovala Makedonija. Prišlo je do spopadov z Albanci. Štirje so mrtvi. Makedonska oblast skuša dokazati, da gre za bitko s tihotapci mamili. Srbom je toplo pri srcu, saj bi bili na moč veselji, če bi se pozornost obrnila v Makedonijo. Albanci seveda niso isto kot Muslimani v BiH. Ti imajo namreč svojo matično državo, ki ne bo stala ob strani, če bo v Makedoniji počilo. Tudi kosovski Albanci najbrž ne bodo mirno gledali, kaj se dogaja pri sosedih, zlasti, ker so se streljali tudi v Prištini.

Minuli teden miru UNICEF za otroke se je v BiH kaj klavrno končal, isto usodo je doživelo premirje treh vojsk. V tej državi je vojna vse hujša. Bitke so oživele zlasti okoli Mostarja in v južnem delu. Pri Bihaču so modre čelade prvič streljale nazaj. Ni jasno, koliko je bilo mrtvih. UNPROFOR prizna enega ranjenega Francoza, vendar v Sarajevu. Sarajevo je seveda še vedno pod toča izstrelkov in granat. Nove modre čelade prihajajo v Dalmacijo.

Novi ameriški predsednik, ki je v predvolilni bitki obljubljal jasnejše stališče in ukrepe ZDA do bivše Jugoslavije, še ni prevzel Bushovega mesta. Treba bo še počakati.

Kar zadeva embargo za ZRJ, ga je bolj malo. Kar petnajst ladij uspešno vozi blago v Črno goro. Beograd se kar kopa v nafti. Privatniki služijo na veliko. Evropa in OZN govorita le o potrebi po zaostrovanju embarga.

Naslednji mesec bo Jugoslavija domala pozabljen problem. Na vrsti je namreč Rusija. Tam se še vedno vodi bitka za ali proti Sovjetski zvezi in celo za in proti komunizmu. Skoraj sedemdeset let nekega sistema ni moč odpisati čez noč. Napovedi za Jelcina so neugodne. Gospod ima velike težave prevsem zato, ker na desetine narodov v Veliki Rusiji želi čimveč samostojnosti. Gospodarskega čudeža ni, spremembe ne prinašajo rezultatov, ljudje so čedalje bolj lačni, nezadovoljni. Denarja iz zapada je premalo, oživeti je treba rusko gospodarstvo. To pa ob neurjenih spremembah sistemskih značaj preprosto ne gre. Rusija bo torej v ospredju svetovne pozornosti...

Zbiegniew Kochanowski

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Zoran Vlačič (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač — Tiska Družbeno podjetje Delo — Tisk časopisov in revij, p.o. — Naslov uredništva: Celje — knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

EDVARD OVEN: »ČETUDI SEM LIBERALEC, SEM GLASOVAL
ZA TOPLAKOV ZAKON O OBRETNI MERI«

900 PODJETIJ V STEČAJ

Liberalno demokratska stranka v Celju je pripravila okroglo mizo na temo gospodarstvo - privatizacija - podjetništvo, na katero so bili povabljeni celjski direktorji in poslovneži. Udeležbo sta zagotovila tudi vladina svetovalec dr. Bogomir Kovač in mag. Anton Rop, ki pa ju kljub temu ni bilo. Tako je od treh napovedanih gostov v Celje prišel le direktor Stanovanjskega sklada Republike Slovenije in poslanec v zboru občin Edvard Oven, ki je tudi predstavil trenutni gospodarski položaj in razvoj podjetništva v Sloveniji.

Poudaril je, da se podjetništvo dokaj naglo razvija, saj je bilo v decembru 91 15.000 podjetij, od tega 90 odstotkov v zasebni lasti, letos pa imamo že 24.300 podjetij, od tega 20.000 zasebnih. Tako je zasebna lastnina manjših in srednjih podjetij danes pomemben člen gospodarstva in zasebne iniciative v podjetništvu ni več mogoče zavrniti, tudi če bi kdo to hotel.

Edvard Oven je opozoril tudi na dejstva, ki se jim zlasti v tem predvolilnem obdobju vlada rada izogiba. To pa je, da že peto leto zapored pada obseg industrijske proizvodnje. Tudi nadomeščanje izgubljenih jugoslovanskih in vzhodnoevropskih trgov gre vse prepočasno, saj se je izvoz na tuja, predvsem zahodna tržišča, v zadnjih petih letih povečal le za piskava dva odstotka, kar pomeni, da nam nikakor ni niti približno uspelo nadomestiti izgubljenih trgov.

Po podatkih republiške

SDK bi v primeru, če bi moratorij na stečaje podjetij prenehal veljati, šlo v stečaj kar 900 podjetij. Po drugi strani pa je tudi res, da moratorij na stečaje nikakor ni rešitev, saj je popoln nesmisel, vendar pa je opravičljiv, dokler nimamo evropske stečajne zakonodaje.

Po Ovnovem mnenju je restriktivna politika pri plačah napačna, največ bi bilo potrebno storiti za zmanjšanje javne porabe, ki se je v letu dni povečala kar za 175 odstotkov, kar pomeni, da gospodarstvo takšnega pritiska ne bo več dolgo zmoglo. Tako Peterletova kot tudi Drnovškova vlada nista naredili nič za zmanjšanje javne porabe.

Edvard Oven se je tudi zavzel za možnost neposrednega vpliva podjetnikov na gospodarsko politiko vlade in parlamenta. Obžaloval pa je, da so v parlamentu dostikrat povsem ekonomske odločitve veliko preveč spolitizirane, za kar ni nobene potrebe.

Glede zakona o lastninjenju je izrazil upanje, da bo le - ta kmalu sprejet, saj usklajevanje amandmajev, ki so bili vloženi nanj, napreduje. Vendar pa ta zakon nikakor ni čarobna palica, s katero bi rešili vse probleme, saj bo imel tudi svoje negativne učinke. Predvsem je izrazil skrb glede predloga zavlačevanja revizijskih postopkov, ki se bodo lahko sprožili v vseh dvomljivih primerih lastninjenja. V zakonu namreč ni določeno, v kakšnem času se bodo morali ti postoki končati, njihovo predolgo trajanje pa lahko ovira delovanje podjetij, ki bodo v tem postopku. Po njegovem mnenju bo zakon o lastninjenju, ki je plod velikih kompromisov in s katerim ni nihče prav zadovoljen, doživel še veliko sprememb v novem parlamentu.

V razpravo so se vključili tudi direktorji, ki so izražali precej manj optimistična stališča in mnenja glede podjetništva. Tako so nekateri menili, da bo devedeset odstotkov novih podjetij šlo v stečaj, saj se jih največ ukvarja z informatiko, z izvozno uvoznimi dejavnostmi in s trgovino, za vse njih pa je Slovenija premajhna.

Nekateri direktorji tudi menijo, da še vedno obstajajo določene kadrovske kuhinje in da pravi ljudje niso vedno na pravih mestih. Ravno tako so izrazili tudi

bojazn pred tujim kapitalom, ki vidi predvsem svoje interese. Tujci računajo, da bo Slovenija potrebovala pet let, preden se bodo razmere v našem gospodarstvu opazno popravile. Direktorji se bojijo predvsem poceni razprodaje našega premoženja tujemu kapitalu. Kot je dejal eden od njih: „Ko bomo razprodali par dobrih resorjev, bomo jedli zelje.“

Zlasti je bilo zanimivo mnenje Edvarda Ovna glede obrestne politike in sanacije bank. Smatra, da naj banke rešujejo sebe, podjetja pa sebe. V tem kontekstu tudi nasprotuje zaprtju slovenskega bančnega trga, do katerega je prišlo pred kratkim, saj meni, da je to le ohranjanje monopolov. Omenil je tudi, da je glasoval za Toplakov zakon o obrestni meri kljub temu, da je član LDS in čeprav zakon ni najboljši, vendar pa je nekje potrebno pričeti, saj so sedanje obrestne mere nevdržne za slovensko gospodarstvo.

Direktorji pa so posebej opozorili na naravnost nevdržne razmere, v katerih se nahaja slovensko gospodarstvo, saj se vrnemo na stopnjo blagovne menjave in vedno manj poslujemo z denarjem, pač pa zgolj z menjavo blaga za blago, kar nikamor ne vodi.

Janez Vodnar

ZDRUŽENA LISTA SI NABIRA TOČKE PRI VOLIVCIH

MARTINOVANJE

Ideja Združene liste, v katere krilo se skrivajo Delavska stranka, Demokratska stranka upokojencev, Socialdemokratska unija in SDP Slovenije, da se predstavi novinarjem na Martinovo v poznani ljubljanski oštariji Šestica, slavni tudi zaradi stalnega pivca dr. Franceta Prešerna in še mnogih drugih velmož, ni bila niti tako slaba. Tiskovno „martinovanje“, ki se je sicer začelo ob soku, končalo pa ob „janževcu“, ni prineslo kakšnih bistvenih novih informacij.

Zanimivo je mogoče le to, da se je povabilu odzvalo kakšen ducat novinarjev, kar

je lahko za listo dober znak. Ker takšnega odziva sedme sile niso pričakovali, bi sko-

raj zmanjkalo stolov in kozarcev. K sreči pa je bilo dovolj dobre volje.

Zakaj je ne bi bilo, če se pije na račun liste, ki zase trdi, da ima dovolj denarja za predvolilno kampanijo. O tem priča tudi listina oglasna ikonografija po časopisih in plakatni dosežki. Ker bodo volilci pač nekoga volili, je res čisto mogoče, da bo kakšen glas padel tudi

med listine kandidate.

Dr. Mateji Kožuh - Novak bi lahko privoščili marsikakšnega. Mogoče zato, ker razmišlja kot ženska. „Slovenija ima veliko pametnih žensk, ki morajo stopiti na plano. Mislim, da Slovenci delamo samomor z marginaliziranjem strokovnjakov. Ker smo se v zadnjih letih naučili, da je politika znanost, moramo gledati naprej in ne nazaj“, je bilo mogoče slišati v posebni sobi ljubljanske Šestice.

V ušesa je bilo mogoče ujeti tudi predstavitve treh drugih poslanskih kandidatov Igorja Vizjaka, Boža Dragana in Jožeta Jagodnika, medtem ko je dr. Ciril Ribič izkoristil „veselico“ za obrambo prekaljenega komunista Petra Bekeša. Ni pa izkoristil nalitega vina, kar je bila zanj velika škoda.

Je pa „martinovanje“ v Šestici pripomoglo novinarjem do ugotovitve, da med listinimi velmožmi in velženskimi ni pijancev. Čisto mogoče pa je, da niso hoteli piti zaradi dobrega ugleda in se „šparajo“ za pijančevanje po preštevanju volilnih glasov. V toliko boljše, je ostalo več vina za sedmo silo.

F. F.

Martinovanje brez gosi in gosli v Šestici

TEŽKO SLOVO DELEGATOV – POSLANCEV SKUPŠČINE
REPUBLIKE SLOVENIJE

NA SVIDENJE PO NASLEDNJI VOJNI

Ko so v stari Grčiji nastajali zametki prve demokracije, še seveda ni bilo samostojne, suverene Republike Slovenije. Bilo ni niti njene socialistične predhodnice. Bila pa je svetla ideja, da bi par ljudi z najboljšimi nameni in z najmanjšimi stroški zastopali vse. Čeprav je bila zamisel odlična, se še do danes ni izpolnila v vsej svoji lepoti. Ponesrečena slika zastopanja nekoga za nekaj se je lep čas in se še dogaja v stavbi nasproti Maksimarketa.

Da niso delegati umirajočega mandata za Slovenijo prav ničesar naredili, ni rekel nihče. Samostojna država se pač ne rojeva vsak dan, in če so na takšno reč ponosni Amerikanci, smo lahko tudi prebivalci sončne strani Alp. Kdor pa bo trdil, da so delegati – poslanci še kaj pametnega izbesedili po famoznem 25. juniju lan-

skega leta, bo najbrž imel mehak nos.

Sploh je nebitveno, koliko je slovenska parlamentarna demokracija res demokracija, če nima od nje Slovenec prav nikakršne koristi, kvečjemu izgubo. Ker smo Slovenci pasivni, Cankar bi rekel hlapčevski narod, se seveda ne vprašamo, koliko nas naši zastopniki poslanci res zastopajo v skupščini, kolikokrat sploh pridejo na zasedanje, kolikokrat odprejo usta oziroma molčijo in koliko nas pravzaprav sploh stanejo.

Ker je najbrž generalnega sekretarja slovenskega parlamenta Marka Hermana malce sram, pač še ni pripravljen obelodaniti podatkov o prisotnosti poslancev tekočega mandata, čeprav so v zborih takšno analizo za vsako sejo posebej že pripravili. To pa ne pomeni, da teh podatkov in tistih o razpravah posameznih poslan-

cev v bližnji prihodnosti ne bomo ugledali. Ne bomo je veseli.

Dobra volja nas lahko tudi mine, če se ozremo na stroške sej zborov, ki so pač odvisne od števila navzočih poslancev, obsega gradiva in podobnih zadev. Zadnja natančna analiza stroškov je bila narejena za dvodnevno sejo vseh zborov v že davnih dneh 13. in 14. maja tekočega leta. Znašali so 2.747.000 SIT. Upošteva dejstvo, da so se od takrat nekateri stroški povečali v večjem, drugi pa v manjšem obsegu, v povprečju pa za celih 20,6 odstotkov, lahko majsko besedičenje zapišemo v današnjih tolarčkih s številko 3.314.000. Lepi denarci.

Glede na to, da so bili stroški tekočih sej, v katere spadajo dnevnice, potni stroški poslancev, stroški dvoran, povračilo izgubljenega zaslужka za kmete, obrtnike in druge, refondacija osebnega dohodka podjetjem, stroški parkiranja, stroški časopisa Poročevalec, honorarji prevajalcem, stroški dežurne zdravstvene službe, poštni stroški in tiskanje gradiva v skupščinski tiskarni, bodisi višji bodisi nižji, v glavnem pa so se sukali in se še vedno vrtijo okrog omenjene številke, se lahko zamislimo. Tu je še seveda približno štirideset skupščinskih komisij in odborov, katerih samo eno snidenje stane celih 83.500 tolarjev!

V vsakem primeru je izračunavanje takšnih in drugačnih stroškov „delovanja“ slovenskega parlamenta sila nezahvalno delo. V naslednjem mandatu se bo mogoče številka denarne mase, glede na manjše število zastopnikov slovenskih državljanov, zmanjšala, vendar je boljše, da ostanemo skeptični.

Franc Furland

ODPRTO PISMO FRANCETU BUČARJU

Spoštovani g. predsednik Bučar!

Glede na to, da večina dosedanjih poslancev ponovno kandidira na listah svojih strank, mislimo, da je treba volivce seznaniti z njihovim dosedanjim delom. Priča smo bili neenim sprenevedanjem in nameri odsotnosti, kar je povzročalo nesklepnost ob najpomembnejših odločitvah: zakon o lastninjenju, volilni zakon, zakon o vladi...

Menimo, da so poslanci dolžni za zaupanje volivcev najmanj sedeti na vseh sejah skupščine in se odločiti „za“, „proti“ oziroma „vzdržati“. Za to so tudi stimulirani (plačani). Volivcev ne zanimajo vaše medstrankarske intrige, zato zahtevamo, gospod predsednik Bučar, da še pred volitvami javno objavite podatke: - o poslancih (s pripadnostjo stranki), ki se sej niso udeleževali, zanimajo nas tudi vzroki odsotnosti); - o poslancih, ki so bili na začetku seje sicer prisotni, ob glasovanju pa „izginili“.

DRAGI MINISTER!

Prisluškovalna afera iz časa začetkov osamosvajanja Slovenije še nima pike na „i“. Zdaj je jasno le to, da je slovenska policija prisluškovala. Ni pa še jasno, če je to delala zakonito ali ne. Parlamentarna komisija trdi, da ne, dragi minister Igor Bavča, ki Ti pišem to pismo, pa kar skačeš od protestov. Gospod, zelo preprosto boš presekal dileme, če boš javnosti pokazal kopijo odločbe, s katero je sodišče dovolilo prisluškovanje Cirilu Zlobcu, članu predsedstva RS.

Sicer pa bi bilo prav, če bi razmišljal o tem, kdo je za kakšno stvar pristojen. Komisija za nadzor nad varnostno informativno službo namreč ni kdorkoli, je parlamentarna komisija. V demokratičnih državah bi Tvoj kolega ob takem razpletu odstopil, sicer bi ga pa zamenjali.

Posebno poglavje je Tvoj kolega Janez Janša, minister za obrambo. Sam je dokazal, da je za tisto, kar je Tvoja policija „prisluhnila“ Cirilu Zlobcu in italijanskemu diplomatu, zvedel. To je lahko dobil le od Tvojih ljudi. Najbrž ni potrebno dokazovati, da bi morala biti vsebina prisluškovalnega pogovora tudi zanj – tajna. Dragi minister, ker o vsebini prisluškovanja ni tekel proti Cirilu Zlobcu noben kazenski postopek, ki seveda tudi ni mogel biti končan, tajna ostane tajna. Tisti, ki jo izda, jo celo javno objavi, je zagotovo naredil nekaj takega, kar bi moral minister policije uradno prijaviti tožilcu.

Sicer pa, kot rečeno, pike na „i“ še ni. Skupaj bomo torej z zanimanjem počakali, kaj bo rodila razprava v slovenskem, zaenkrat še kar tridomnem parlamentu.

Lep pozdrav!

TVOJ DRŽAVLJAN

Želimo tudi, da objavite seznam upravičenih in neupravičenih izostankov poslancev.

Zahteve utemeljujemo predvsem s tem, da smo volivci prizadeti, ko slišimo, da smo te poslance izvolili mi. Take napake pa v prihodnje ne bi hoteli ponoviti.

JANE KAVČIČ, Izola
(in 26 podpisov)

ZBOR NI MOGEL NADALJEVATI DELA

V zadnjem času smo v časopisih zasledili veliko poročil o zasedanjih skupščinskih odborov, komisij in zborov, ki svojega dela niso mogli dokončati ali pa ga sploh niso začeli zaradi nesklepnosti. Tudi sama sem kot zunanji ekspert sodelovala v eni od skupščinskih komisij, pa se je večkrat zgodilo, da so na sejo prišli poleg predsednika komisije, nekaj ekspertov in vabljenih gostov ter novinarjev le trije ali štiri poslanci. Počakali smo še dvajset minut, popili kavo in se razšli.

Menim, da je vestno opravljanje poslanske funkcije izredno pomembno za delovanje celotne države, še zlasti mlade države Slovenije, ki bi morala v prvih dveh letih sprejeti celovito vrsto novih zakonov. Dobro vem, da je le manjši del poslancev poklicnih, ostali opravljajo poslansko funkcijo poleg drugega poklicnega dela. Da bodo obremenitve velike, so vedeli že v času, ko so kandidirali za poslance. Zakaj so torej sploh kandidirali, če niso imeli namena svoje funkcije resno opravljati? S svojo odsotnostjo so onemogočili sprejetje pomembnih zakonov, s katerimi bi si slovensko gospodarstvo lažje utrla pot v tržno gospodarstvo.

Vsako dobro organizirano podjetje ima točen pregled prisotnosti vseh delavcev; za to poskrbita posebna ura in osebna kartica vsakega delavca. Tudi pri premočnem delovnem času je dogovorjen čas obvezne prisotnosti, tako da delovni po-

roces teče čim bolj gladko in neovirano. Vsako odsotnost mora delavec opravičiti ali pa mora za osebne opravke vzeti redni plačani dopust ali pa neplačani dopust. In ta delavec, ki za svojih približno 550 DEM neto plače odvaja še enkrat toliko raznih dajatev, ki ob vsakem nakupu blaga in storitev plača še prometne davke, s katerimi se napaja proračun, ta delavec ne more razumeti, kako si poslanci, ki so plačani iz žepa davkoplačevalcev, lahko kar naprej privoščijo „spricanje“ sej in s tem ovirajo delo še tistih poslancev, ki pridejo na seje, ki potem odpadejo. Ali ima vodstvo skupščine imenski pregled prisotnosti poslancev na sejah zborov in delovnih teles skupščine? Če ga ima, bi ga moralo objaviti še pred volitvami, da bi volivci vedeli, koga ne smejo ponovno voliti. Če ga nima, bi ga moralo uvesti, saj demokracija ne sme postati anarhija, volivci bi tudi zanimala direktna škoda (cena enega zasedanja zborov), pa tudi ocena posledne škode zaradi nesprejetja pomembne zakonodaje.

Slovenija bo zaradi svoje majhnosti vedno imela relativno drago državo; nobene potrebe pa ni, da bi imela zaradi neučinkovitosti, slabe organizacije in strankarskih interesov najdražjo v Evropi.

STANKA KUKAR, Ljubljana

MARKO HERMAN:
PODATKOV VAM NE
MOREMO DATI, KER JIH
PREVERJAMO

SRAMOTA ALI ZAŠČITA

Predvolilni strankarski ples se je začel. Javnomenjske ankete kažejo, da Slovenci množično ugašajo TV program takoj, ko se na ekranu pojavi ta ali oni strankarski veljak, in grozijo, da jih na volišča ne bo.

Pred debelimi mesecem dni je uredništvo Nove dobe že v drugo zaprosilo ustrezne skupščinske službe, naj mu posredujejo podatke o prisotnosti poslancev na zasedanjih posameznih zborov in skupščine v celoti. Pred štirinajstimi dnevi je naš urednik osebno prenesel prošnjo in končno „izsilil“ vsaj delček žalostne resnice, ki jo kažejo slike iz naše skupščine.

Že ti „neobdelani“ podatki, ki nam jih je končno zupal gospod Marko Herman v delnih ali, bi rekli, zamegljenih starih odgovorih, kažejo na to, da vodstvo naše države ne ve ali noče vedeti, kako stopamo v - demokracijo.

Novinarji, ki redno spremljajo skupščino, na izust naštejejo ducat poslancev, ki v celotnem mandatu niso niti enkrat stopili za govorniški oder. Dva ducata imen poslancev, ki pridejo in odidejo, tri četrtine zasedanja presedijo v restavraciji ali na hodniku in po mestu. Ter one, ki zaradi strankarskih interesov pred odločujočimi dvigi rok demonstrativno zapustijo dvorano.

Gospod Marko Herman priznava, da imajo vse te podatke, a jih šele obdelujejo. Glede na to, da so pred durmi volitve, predvsem pa zato, ker ti isti poslanci na vrat na nos zamenjujejo stranke, da bi morebiti le še ostali v politični igri in na oblasti, se nam vsiljuje dvojje: ali skuša vodstvo skupščine s podatki prikriti sramoto ali zaščititi neodgovornost poslancev. Obe možnosti sta enako ničevi: Slovenci si zaslužimo boljše in resnejšo skupščino in druge poslance. Tiste, ki ne bodo kot zdaj iznenada z obljubami vzniknili med nami, vendar pa tiste, ki nas v tako odločilnem času niso tako zelo razočarali ali celo goljufali.

Zato z imeni in podatki na plan še pred decembrom, da te skupščinske agonije ne bi podaljševali ali uzakonili z novimi mandati ljudi, ki ne vidijo in ne slišijo naroda in ki so si enotni edino takrat, ko glasujejo za svoje dobro. Torej, gospod Bučar, Herman in vsi ostali, ki ste pred narodom odgovorni, karte so bile razdeljene, pokažite, kako ste jih – zagrali.

Janez Sever

Trgovsko podjetje d.o.o.

SIAL

Dobojska 16 (Hudija, Celje)
tel.: (063) 38-011
tel.-fax.: (063) 31-193

Delovni čas od 7. do 15.
ob sobotah – zaprto

Se priporočamo!

NOVA DOBA
NOVA DOBA
NOVA DOBA

ŠKANDALI: OBLAST JE SLADKA, ZATO V BOJ Z VSEMI SREDSTVI IN OB VSAKEM ČASU BAVČAR: ŽRTEV ALI KRIVEC

V splošni euforiji pred volitvami, ko nam strankarski veljaki po 6. decembru obljublajo raj na zemlji, majhno in mlado Slovenijo vse bolj pretresa afera, ki bi v vsaki resni pravni državi zamajala ne le stolčke posameznih politikov, temveč tudi pravni red v celoti. Očitno se pri nas ni bati, da bi zaradi tako imenovane prisluškovalne afere kdo moral oditi s političnega prizorišča, bilo pa bi pametno, če bi njeni akterji in tisti, ki so jo spravili v javnost, skušali vsaj približno izračunati škodo, ki jo je utrpel mednarodni ugled Slovenije.

Seveda pa smo mi tako prepričani v svoj prav in tako zelo „pošteni“, da nam je kaj malo mar za ugled v tujini. Tudi to je dokaz naše mladostne zaletavosti, čeprav so nekateri prepričani, da so imeli država in njeni politiki dovolj časa, da bi odrasli.

Udarec pravnemu sistemu države

Afera je dobila nove razsežnosti, ko je prvi ponedeljek v novembru parlamentarna komisija za nadzorstvo nad zakonitostjo dela Varnostno informativne službe po dolgotrajnih sejanjih ugotovila, da so „nekatera sredstva, ki jih pri svojem delu uporablja ta služba, uporabljena nezakonito“. Z besedami navadnega zemljana to pomeni, da VIS ni imela sodnega naloga za prisluškovanje italijanskemu diplomatu oziroma kulturno-diplomatskemu predstavništvu v Sloveniji.

Za osvežitev spomina povejmo, da je javnost za to prisluškovanje prvič izvedela iz razvpite knjige Premiki Janca Janše. V njej je Janša posredno obtožil enega izmed članov predsedstva, da je izdal diplomatu tuje države datum osamosvojitve Slovenije, kar je bila državna skrivnost. Nekateri so prepričani, da je bilo to razkritje namenjeno diskreditaciji Milana Kučana, ki naj bi, čeprav enak med enakimi, odgovarjal tudi za delo in obnašanje ostalih članov predsedstva. Očitno ni bilo potrebnih posebnih ugibanj, za katerega člana predsedstva gre, saj je Ciril Zlobec znan po svojih delovnih in prijateljskih stikih z Italijani. Obstajalo je le še vprašanje, ali so prisluškovali članu predsedstva ali tujemu diplomatskemu predstavniku v Sloveniji.

Obe možnosti sta enako neprijetni in hud udarec pravnemu sistemu vsake države, razlika je le v tem, da so diplomatski prostori tujih držav eksteritorialno področje, kjer ne veljajo slovenski zakoni. Predsedstvo je o tem kar nekajkrat razpravljalo in se modro odločilo, da se polemika Janša-Zlobec prekine. Ko sta oba prizadeta nastopila v televizijskem žarišču, sta dajala vtis, da je v interesu obeh strani, da pozabimo na ta dogodek. Ob tem je bilo skorajda preslišano vprašanje, od kje Janši podatki o tem, kaj je Ciril Zlobec govoril italijanskemu diplomatu in kdo je Italijanom pravzaprav prisluškoval. To lahko – pogojno seveda – stori le VIS, ki je pod pristojnostjo ministra Igorja Bavčarja.

Bavčar bi naj grozil policiji

Zanimivo je, da tudi že omenjena parlamentarna komisija za nadzorstvo nad zakonitostjo dela VIS ni v svojih prvih poročilih omenjala nič spornega. Res sicer je, da so bile zadnje seje te komisije zaprte za javnost, njeni člani pa pred novinarji precej molčeči. Zato je res vprašanje, zakaj je znotraj komisije nenadoma prišlo do takšnega zasuka in zakaj so nenadoma ugotovili, do so bila nekatera sredstva uporabljena nezakonito. Predsednik komisije, član Stranke demokratične prenove in po besedah nekaterih – prekaljeni komunist – Peter Bekeš je na zadnji javni seji te komisije v svojem dolgem uvodu povedal, da so ob ponovnem pregledu zakonodaje ugotovili, da vse ni bilo po zakonu. Pri tem se je skliceval na 51. amandma k ustavi

iz leta 1974, ki je bil sprejet leta 1989. Svojo razlago je oblekel v toliko pravnih tančic, da mu je težko oporekati. Vprašanje pa je, ali so se člani komisije, ki prav gotovo niso tako prekaljeni kot Bekeš, zavedali, kaj pomeni njihov sklep o nezakoniti uporabi sredstev.

V javnost je med tem prodrla informacija, da je notranji minister Igor Bavčar na seji komisije, na kateri so sprejeli znameniti sklep, „grozil članom komisije“. Bavčar je menda rekel, to pa je ponovil tudi na novinarski konferenci dan kasneje, da ne bo dovolil, da bi se preko hrbta ministrstva za notranje zadeve in njega osebno lomila kopja političnih strank in osebnih političnih in-

teresov. S tem je Bavčar jasno povedal, da posamezne politične stranke prisluškovalno afero izkoriščajo za nabiranje političnih točk in da bi očitno nekateri radi videli, da bi notranji minister odstopil, pa četudi le en sam dan pred volitvami. Priče vedo povedati, da so z zaprte seje omenjene komisije, kjer je Bavčar prvič izrekel svojo „grožnjo“, nekateri člani komisije prišli popolnoma zmedeni in prestrašeni. Po Ljubljani so pričele krožiti govornice o ustrahovanju poslancev in novinarjev, ki so si drznili napisati preveč. In da bo mera polna, nekateri prisegajo, da jim dan in noč sledijo čudne osebe in da pred njihovo hišo ali blokom nerprestano vozi policijski avto.

Navadnemu smrtniku je seveda težko kaj takega verjeti, toda ko takšne stvari pripovedujejo do včeraj povsem normalni ljudje, postane panika nalezljiva. Zgodbe o ustrahovanju poslancev pa se kar vrstijo in v vsakem pomirjevalnem tonu razboritega poslanca že vsi vidijo, da ga je nekdo „obdelal“.

Peterle zdaj nič več ne ve

Notranji minister je za nov slovenski dnevnik Republika ponovno zagotovil, da sta ministrstvo in VIS vedno delovala po zakonih. Glede na to, da tudi Bavčar ni v politiko padel z vedrega neba, mu je že treba verjeti, da se niti on niti njegove službe ne poslužujejo tako preprostih in cenjenih načinov pritiska na ljudi, kot hočejo nekateri prikazati. Prav tako se je mogoče strinjati z Bavčarjem, ki pravi, da ne misli odstopiti, niti ne bo zamenjal di-

rektorja VIS-a Mihe Brejca. S to zamenjavo bi Bavčar seveda priznal tudi svojo krivdo. Da pa notranji minister ne misli nase prevzeti krivde za prisluškovalno afero v celoti, pa je tudi razumljivo. Le zakaj bi bil žrtveno jagnje, ko pa je zanj vedel velik del uradne slovenske politike. Tedanji predsednik vlade Lojze Peterle sicer pravi, da mu je o tem Janša nekaj omenil na hodniku, sicer pa nima pojma, za kaj gre. Če je res tako, bi ga bilo pametno vprašati, kako se lahko hvali s svojo uspešno vladavino, pa ni vedel niti tega, kaj počno njegovi ministri. Javno se je pritoževal, da ne ve, kaj dela zunanji minister, sedaj prihaja na dan, da ni vedel niti za početje Bavčarja in Janše. Mar ni to le nekoliko nenavadno za predsednika vlade?

Če bo šlo vse po sreči, se bo s prisluškovalno afero ukvarjal kar ves parlament. Tako se je namreč odločila komisija za nadzor VIS-a, to pa je predlagal tudi Igor Bavčar. S tem je vrnil žogico Bekešu, saj mu očita, da je

menta skorajda ni pričakovati, da bo poslanec do volitev o tem problemu še uspelo kaj reči. Ker pa so silno nepredvidljivi in ker si želijo vse stranke pred volitvami izboljšati svoj ugled v javnosti, pa se zna zgoditi, da nas presenetijo in se zberejo v polnem številu in v zvezi s tem celo sprejmejo kakšen moder sklep.

Ta narod si zasluži modrejše politike

Vsekakor je to bolj privlačna in manj naporna tema za posamezne stranke, kot če bi govorili o več kot sto tisoč brezposelnih, o skoraj toliko beguncih, o kraji družbenega premoženja, o oderuških dohodninah in še bolj oderuškem zakonu o zdravstvenem zavarovanju. Oblast je pač sladka in če ji je še mehko poslano z denarjem vse bolj obubožanega prebivalstva, bo vladanje še bolj prijetno. In če prej še malo prestrašimo že tako zbegano slovensko prebivalstvo s tajnimi agenti, ki se ti lahko prilepijo za pete, s tajnimi mikrofoni, zasledovalci, prisluškovalci in drugimi podobnimi tipi, se ga bo menda ja kaj prijel. O škodi na mednarodnem ugledu Slovenije – kot že rečeno – očitno ne razmišlja nihče. S kakšnim občutkom bodo v prihodnje v Slovenijo prihajali tuji diplomati, če vedo, da smo se zmožni celo javno in na ves glas hvaliti s tem, da smo prisluškovali tujim diplomatskim predstavništvom, pa je zgodba zase.

Vsekakor bi slovenski politiki – tako sedanji kot tisti, ki se v tej vlogi vidijo v prihodnje – lahko premgli toliko občutka za diplomacijo in toliko državniške modrosti, da bi te račune poravnali med seboj nekoliko tiše. Objektivno je pač treba priznati, da je bila Slovenija v času osamosvajanja v posebnem položaju, da nam tujci niso bili naklonjeni in da je morala kršiti obstoječi jugoslovanski pravni red, če je hotela izpeljati osamosvojitve. Potem, ko smo dosegli, ko smo postali polnopravna članica velike mednarodne skupnosti, bi si na visokih političnih funkcijah zaslužili vsaj modre politike. Tisti, ki nameravajo na te funkcije priti tako, da bodo s prisluškovalno afero nabirali glasove in jo razpihovali v nedogled, pač niso ravno modri. O poštenosti pa v politiki ni moralno govoriti.

Fani Golouh

ABakus d.o.o.

izobraževanje in računalniški inženiring

Vabi k sodelovanju nove sodelavce, predvsem študente dodiplomskega in podiplomskega študija.

Če Vas zanima delo na aplikacijah ali raziskovalnih projektih, nam pošlijite pisne prošnje z življenjepisom na naslov:

ABakus d.o.o.

Skaletova 4

Celje 63000

BEKEŠ PROTI BAVČARJU: KDO LAŽE ČMRLJ V UŠESU

„Polresnica je to, da nisem komisije seznanjal z informacijami, ki jih je varnostno informativna služba pošiljala. Te informacije sem dobival in jih še vedno dobivam na način, ki ne daje nobene osnove za to, da bi lahko operiral z njimi. V kuverti z oznako strogo zaporno in z zahtevo, da jih čimprej vrnem. Če bi te stvari kazal okoli, bi se zelo hitro znašel pod obtožbo, da skrivnosti te stopnje nepooblaščen širim“, trdi predsednik skupščinske komisije Peter Bekeš.

Že dolgo ni več skrivnost, da je varnostno informativna služba dva dni pred pričetkom slovenske vojne prisluškovala telefonskemu pogovoru člana slovenskega predsedstva Cirila Zlobca z italijanskim konzulom v Ljubljani. Sedaj pa prisluškovalna afera s poročilom Skupščinske komisije za nadzor nad delom varnostno-informativne službe dobiva svoj epilog. Komisija je namreč zapisala, da je tajno prisluškovanje potekalo v nasprotju z zakoni in da pomeni neupoštevanje ustavnih norm.

Minister za Notranje zadeve Igor Bavčar, pod čigar pristojnostjo je tudi varnostno informativna služba, in direktor le-te dr. Miha Brejc sta takoj prešla v odločen protinapad. Povedala sta, da je ves slovenski politični vrh vedel, komu in zakaj se je prisluškovalo, saj ga je minister Bavčar s tem seznanil, ravno tako pa je za to zvedela tudi skupščinska komisija, ki nadzira delo VIS. Torej vsi vedo, da niso prisluškovali Cirilu Zlobcu, ampak nadzirani osebi (italijanskemu konzulu, s katerim se je Ciril Zlobec po telefonu pogovarjal, op. av.).

Precej ostrih besed je minister Bavčar namenil tudi predsedniku skupščinske komisije, ki nadzoruje delo VIS - a, Petru Bekešu, ki ga je kar naravnost obtožil, da je pozabil na napotke, ki jih je prej dajal komisiji in na dogodke, pri katerih je sodeloval. Ravno tako so letele obtožbe tudi na to, da predsednik komisije ni seznanjal ostalih članov komisije z informacijami, ki mu jih je posredovala VIS. Dr. Miha Brejc je dodal, da ima občutek, kako želijo nekatere stranke VIS izrabiti za svoje politične cilje.

Ker je ta afera nedvomno zelo aktualna, smo zaprosili predsednika skupščinske komisije Petra Bekeša za odgovor na nekatera vprašanja.

Kako lahko odgovornost za prisluškovanje leti le na varnostno informativno službo in notranje ministrstvo oziroma ministra Bavčarja, ko pa je zanj vedel celoten slovenski vrh in tudi skupščinska komisija za nadzor nad delom VIS?

„Ne morem odgovorjati za vrh, ker ne vem, v kakšnem obsegu je bil o tem obveščen in na kakšen način je vple-

ten. Zato bom odgovor omejil na komisijo in njeno vednost.

Komisija je v skladu z odlokom o ustanovitvi, s poslovníkom in z zakonom pooblaščen za nadzor nad zakonitostjo dela varnostno informativne službe (VIS). Torej ima v bistvu zelo ozek prostor delovanja: ne more razsojati o primernosti, ne more s svojimi odločitvami dajati soglasja za nekaj, kar ni zakonito. Z uporabo različnih metod nadziranja, od vpogleda v gradiva, različne dokumente, do praktičnega nadziranja na terenu, ugotavlja, ali so primeri, ki jih ugotovi, pravno upravičeni, torej ali imajo temelj v veljavni zakonodaji in v ustavi, saj mora biti zakon skladen z ustavo. Komisija je pri svojem delu upoštevala zakon, ki se je v času njenega delovanja spremenil tudi ob njenem aktivnem sodelovanju.

Obveščenost komisije o teh posegih je izhajala iz ugotovitev in nekaterih predvsem ustnih informacij, ki so nam jih posredovali pooblaščen predstavniki Ministrstva za notranje zadeve, predvsem minister Bavčar in direktor VIS - a dr. Brejc.

Z vidika zakonitosti do 31. marca 91 ni bilo kakšnih posebnih problemov. Po tem datumu pa do uveljavitve novega zakona nastajajo dvomljive razmere, o čemer pa ne obstajajo dokumenti. Tudi če sprejmemo interpretacijo, da so je ustavni amandma 51 pričeli uporabljati šele s potekom roka za usklajitev zakona, je ta skrajni rok, ki ga je skupščina določila, potekel 31. marca. Novi zakon usklajen s tem ustavnim amandmajem je bil sprejet šele mesec in pol kasneje. To je praznina, ki je za nazaj preprosto ni možno sanirati. Komisija je to ugotovila ob obravnavi tako imenovane prisluškovalne afere, ki je bila povod za proučitev celotne pravno sistemske situacijo v zvezi s temi posegi.

Drug problem, ki pa zadeva zakonitost, je nastal po uveljavitvi zakona 16. maja 91. Zakon je v določbi, ki ureja ta vprašanja zelo jasen in ne dopušča dvoma o tem, da je samo sodna odločba sprejeta v postopku lahko temelj za uporabo izrednih ukrepov.“

Varnostna informativna služba naj bi imela za prisluškovanje tujim konzular-

nim predstavništvom pooblastilo Sveta za varstvo ustavne ureditve. To bi moralo zadostovati, saj sodišče ne more dati dovoljenja za prisluškovanje na tujem ozemlju, kamor spada tudi italijansko konzularno predstavništvo v Ljubljani.

„Poleg konkretnih norm, členov zakona, njegovih odstavkov in itd. za uporabo prava veljajo nekatera načela in ravno na tem področju so se standardi v zadnjih desetih letih v Evropi izredno zaostri. Tretja košara helsinških dokumentov, tako imenovana košara človekovih pravic, vzpostavlja mednarodno sprejet standard človekovih pravic. Med strokovnjaki za ta vprašanja velja stališče, da je ta standard nadrejen veljavnim zakonodajam oziroma pravnemu redu posamezne države. To stališče je bilo pred kratkim uporabljeno v sodbi zveznega Vrhovnega sodišča Zvezne Republike Nemčije, ko je šlo za presojo odgovornosti določenih ljudi iz nekdanje Vzhodne Nemčije.

Pri nas je ustava z 51. amandmajem sprejela ta standard. Zato se je tudi komisija odločila za takšno stališče, saj meni, da so človekove pravice nadrejene pravnemu redu. Za demokratično pravno državo velja, da se noben političen organ, nobena politična instanca, niti parlament, ne more postaviti nad pravo in s svojo odločitvijo razveljaviti neke pravne norme ali sanirati delovanje v nasprotju s pravno normo. Takšno ravnanje je značilnost politične države. V Sloveniji je smisel demokratičnega preobrata prav v tem, da politično državo in njen način delovanja zamenjamo s pravno državo, z državo, ki onemogoča samovoljo kogarkoli. S teh izhodišč je izhajala tudi komisija.“

Minister Bavčar trdi, da je komisija za nadzor nad delom VIS vsa dejstva poznala že pred letom in pol.

„To je zelo poenostavljena trditev. Komisija je poznala nekatera dejstva, s katerimi smo bili seznanjeni oziroma smo se sami pri svojem delu z njimi seznanili. To so parcialne informacije in to trditev se da z dokumenti ovreči, kar pa seveda terja daljše delo, ki ga bo v primeru, če bo ministrstvo vztrajalo pri teh stvareh, potrebno opraviti.“

Po besedah ministra Bavčarja naj bi na sestanku na Vrhovnem sodišču 19. aprila, kjer ste sodelovali tudi vi, na zahtevo VIS - a preverili vsa dejstva in se strinjali s predvidenimi postopki, sedaj pa na to namerno pozabljate.

„Mislim, da ni korektno vpletati v to zadevo Vrhovnega sodišča. Vrhovno

sodišče kot organ, bodisi katerokoli njegovo telo, o teh vprašanjih ni zavzelo nobenega stališča. Res pa je, da je bilo nekaj pravnikov, ki tam delajo, konzultirano. Vendar so pravniki nastopali kot posamezniki. Šlo je za vprašanje, kaj storiti, ko je komisija ugotovila, da po 16. maju vsi primeri prisluškovanja nimajo podlage v veljavni sodni odločbi. Smisel dogovora med predstavnikom Ministrstva za pravosodje, predstavnikom Ministrstva za notranje zadeve in predstavniki komisije je bil, kako v čim krajšem času doseči, da bodo stvari v skladu z zakonom.

Ni šlo za pokrivanje nezakonitega ravnanja, pač pa za delovanje v prid čim hitreje vzpostavitve zakonitosti. Bili smo v dilemi, ali zakon novelirati, torej iti v novo zakonodajno proceduro in v njej zakon dopolniti in spremeniti, kar bi zahtevalo nekaj mesecev, ali dati nek rok, v katerem odločbe dobijo in vzpostavijo zakonito stanje. Odločili smo se za krajšo pot. To se je dogajalo nekaj tednov pred razglasitvijo neodvisnosti in v takratnih razmerah bi bilo škodljivo za varnost slovenske države, če bi te ukrepe prekinili. Vendar je bila odločitev o izvajanju teh ukrepov in načinu njihovega izvajanja odločitev ministrstva, ne komisije. Komisija je te stvari ugotovila in o tem obstajajo dokumenti, ki pa so še vedno označeni kot strogo zaupna državna skrivnost in komisija bo morala odločiti ali, kdaj, pod kakšnimi pogoji jih bo objavila.“

Je komisija vedela, kot trdi minister, da se bo prisluškovalo tujim konzularnim predstavništvom v Ljubljani?

„Omenjate predstavništva tujih držav. S tem me spravljate v položaj, da bi moral govoriti o zadevi, ki je državna skrivnost.“

Minister je tudi izjavil, da je odločitev komisije precej podobna obtožbam Zmaga Jelinciča.

„To me je zelo presenetilo, ker Zmago Jelincič predstavlja

stranko, ki ni v parlamentu in s katero ta komisija ni nikdar imela opravka. Komisijo sestavlja za mano vred trinajst poslancev, ki pripadajo praktično vsem parlamentarnim strankam, od levice do desnice. Na naših sejah je večina poslancev sodelovala in na koncu, ko smo glasovali o poročilu, ga je vseh osem navzočih poslancev glasno sprejelo, ostali pa so bili upravičeno odsotni.“

Vi trdite, da gre pri Bavčarjevem zagovoru za konstrukt, ki je zgrajen na prikrajšanih resnicah in polresnicah. Kaj konkretno pri Bavčarjevih izjavah ne drži?

„Imam vtis, da se je želelo v javnosti ustvariti prepričanje, da sem jaz manipuliral s komisijo, pri tem pa so bila tudi namigovanja o morebitnih močvih za to, ki pa jih lahko dokumentirano zavrnem.“

Janez Vodnar

ILIRSKO-KELTSKA NAVEZA

Okrog poldneva prejšnjega torka se je na ljubljanskem Prešernovem trgu dogajalo nekaj nenavadnega. Medtem, ko je iz Copove odmevala pesem južnoameriške glasbene skupine, je zrak okrog Tromostovja parala sirena policijskega avtomobila, ki je „čistil“ cesto. Le kaj se dogaja, so se spraševali redki firbci in postajali z namenom, da razvozljajo skrivnost. Imeli so kaj videti. Kolona srebrnih službenih limuzin se je pripeljala s precejšnjo hitrostjo in ustavila pred Prešernovim spomenikom. Iz največje je izstopil visokorasel moški, ki so ga z uigranim manevrom obstopile njegove „gorile“. Kljub njihovi vnemi bi lahko vsak povprečen strellec s pištolo iz množice zijal spravlil s sveta albansega predsednika Salijo Berisho.

Po tistem, ko sta se visokemu gostu iz Tirane poklonila Kučan in Drnovšek, je na svoj račun prišel tudi ljubljanski župan-vrtinar Jože Strgar. Dvodnevni obisk de-

legacije albanskih orlov, v kateri so bili tudi minister za promet in telekomunikacije Fatos Bitincka, minister za industrijo Adyl Xhaja in namestnik zunanega mini-

stra Arjan Starova, je za mnoge „navadne“ Slovence dokaj nenavaden dogodek. Glede na nedoumljivo zunanjo politiko slovenskega državnega vodstva pa niti ne. Zakaj?

Med Slovenci in Albanci vlada tesna povezava že iz sive davnine. Svojčas so baje na ozemlju sedanje Slovenije živeli Kelti, katerih potomci naj bi bili po nekaterih plahih trditvah, ki pa jim nihče preveč ne verjame, „moderni“ Slovenci. Albanci se imajo za naslednike Ilirov, ki so živeli tudi na področju sedanje „države orlov“, kar je že verjetnejša trditev, pa vendar ne stoočstotno zanesljiva. V vsakem primeru pa so se Iliri in Kelti pojavljali

na istih straneh takšnih in drugačnih zgodovinskih knjig. V neki križanki je bilo nekoč mogoče zaslediti naslednje vprašanje: „Iliri“ in ... Seveda je vsak enigmatik v prazne okvirčke zapisal „Kelti“. Samo po sebi umevno.

V stari Jugoslaviji (Kateri že?) se je ljubezen med Slovenci in Šiptarji samo še okrepila. Počasi, vendar vztrajno, so slaščičarne prehajale v roke Albancev, katerim so predvsem otroci odnašali lepo število denarcev, starejši pa so še vedno rajše dajali za vince domačinom. Sladke izdelke je dopolnil še sirov in mesni burek, odpiranje albanskih oštarij pa je v

največji meri preprečevala muslimanska vera. Ker pač vsi Šiptarji niso teisti, so se pojavili tudi prvi šiptarski bistroji. Takšna ali drugačna vera ni ilirskim potomcem prepovedovala niti umazanih poslov, ki imajo skupni imenovalec v dejavnosti „albanske mafije“.

Višek simpatije med dvema narodoma je bil v času aktivnosti Cankarjevega doma, ko se je „jasnovidno“ slovensko vodstvo postavilo na stran kosovskih Albancev in s tem najbrž za vse večne čase zapravilo tradicionalno slovensko - srbsko prijateljstvo. Pri tem od Albancev ni dobilo ničesar. Kaj pa lahko dobi klošar od berača?

V trenutku, ko je na obzorju tretja balkanska vojna, v katero bo nedvomno umešana tudi Albanija, prihaja do nadaljevanja paktiranja med vodstvi dveh držav. Par dni po vesteh tujih novinarskih agencij, da se albanski predpotopni tanki premikajo proti jugoslovanski meji, je prišlo do obiska albanskega predsednika - vrhovnega poveljnika albanske vojske v Sloveniji.

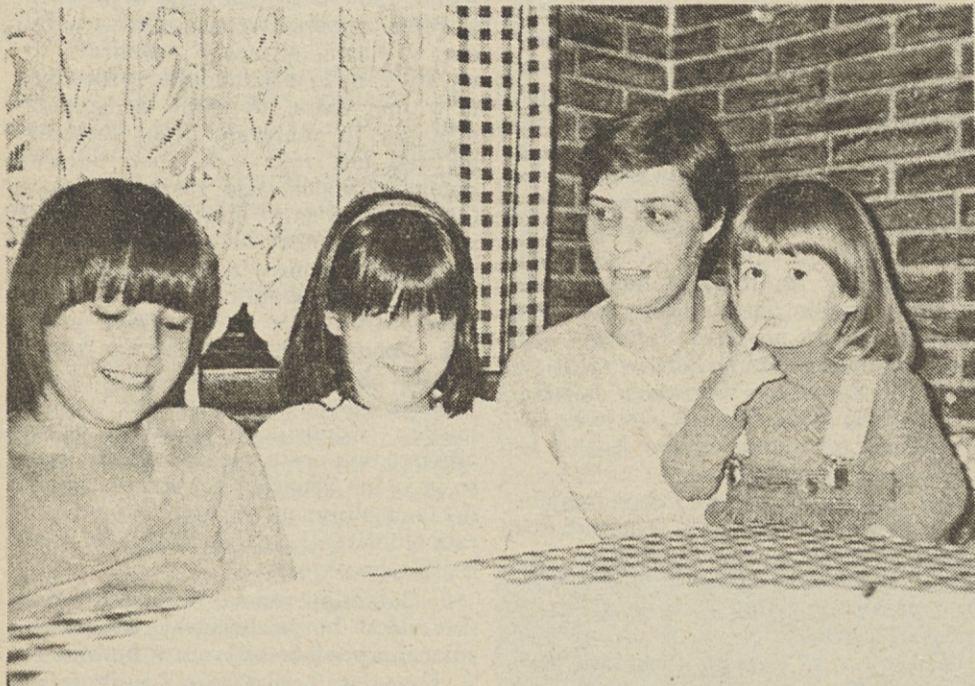
Se Slovenija res noče odcepiti od balkanskega kotla? Si vodstvo države res želi okusiti prave vojne? Državljeni Slovenije si je ne želimo, na nikogaršnji strani.

Franc Furland

S PETIMI OTROKI IN DVEMA EMOVSKIMA PLAČAMA V OPTIMISTIČNO JUTRO

TUDI REVEŽ SVOJO SREČO KUJE

V resni stiski, ali ne, smo že kar navajeni na lastno zamorjenost in malodušje. Z odprtimi očmi hodi malo pripadnikov človeške vrste, ki zna hraniti srečo in pogubo v isti vreči, še manj jih ohrani veselo srce. Brezno revščine in prikrajšanosti za materialno blagostanje ljudi potiska v potrto in brezperspektivnost. A ne družine Fartelj. Preprosta delavca s petimi otroki ohranjata življenjsko vitalnost in pogum za prihodnji dan, zase in za otroke.

Jožica Fartelj z Marjanco, Bernardo in Barbaro

Jožica in Ludvik Fartelj sta zaposlena v Emu, ona v vložilnici za tekočim trakom, kjer nalaga ali pobira posodo s traku, on preživi osem delov-

nih ur pod masko v lakirnici v barvanju kontejnerjev. Ludvik je izučen rudar, delal je tudi v Nemčiji, zadnjih petindvajset let pa je pustil v Emu. Da-

nes mu prinese njegova delovna moč slabih dvaindvajset tisoč tolarjev, s tem da je bil zadnji mesec bolan in operiran na ledvičnih kamnih. Jožica je v podjetju trinajst let, pred tem je delala v Gorenju in v Metki. Prejema zajamčen osebni dohodek. Tako si ustvarjata zaledje poštenega dela, s katerim naj bi preživela sedemčlanska družina. Brez pomoči centra za socialno delo najbrž ne bi šlo, namenijo jim otroške doklade in stalno denarno pomoč.

Stroški vsakdanjega življenja so za socialno ogrožene družine ravno tako visoki, le z bolj pretečim predznakom, ki ga vnašajo položnice z vrtoglavimi številkami. Da te zaboli glava in živci zaplešejo. Družini Fartelj odzre električni pet tisoč tolarjev, stanovanje s centralno kurjavo šest tisoč, plačilo vrtca in kosila za otroke v šoli prav tako slabih šest tisoč tolarjev.

Farteljevi otroci so v svojem majhnem življenju prikrajšani za stvari, ki jih nekateri drugi vrstniki samoumevno umeščajo v svoj svet. Najmlajša Marjanca bo februarja napolnila tri leta, Barbara jih ima osem, Bernarda deset, Marjan dvanajst, Peter, ki je edini že v srednji šoli, pa je star šestnajst let.

„Mislim, da se otroci dobro počutijo, ne morem se pritoževati, da jim kaj manjka. Res je, da se morajo nekaterim večjim stvarim odpovedati, na primer kolesu. Vendar so skromni in zadovoljni z drobnimi stvarmi. Razveseli jih že čokolada,“ je razmišljala

Jožica Fartelj, ki ima pred očmi cilj, da otrokom pomaga do poklica in izobrazbe. Peter je na dobri poti, na srednji gostinski šoli se bo izučil za kuharja, za ostale otroke pa bodo še videli. Bernarda je prepričana, da bo postala učiteljica, Barbara in Marjan pa potrebujeta za sprehod skozi šoski sistem nekoliko več truda in potrpljenja. Mati jima pri tem rada pomaga in marsikatero uro skupaj prevede pri knjigi.

In vsakdanjik? „Krotim otroke in pri tem pozabim na denarne težave, le na koncu meseca me je nekoliko strah, ali bo denarja dovolj,“ pripoveduje Jožica Fartelj. Z možem sta si želela več otrok, ker imata z njimi največje veselje. Kot pravita, se zavedata, da jim bosta posvetila vse življenje. A tega jima ni bilo nikoli žal. Če bi bilo več denarja, bi ga porabili za obleko in novo pohištvo, ki je v skromnem dvosobnem stanovanju že dotrajalo. Jožica Fartelj bi rada lepše oblekla otroke, zase je ne skrbi, ženska nečimrnost pri njej nima prostora, resnici na ljubo, zadnje krilo si je kupila pred šestimi ali sedmimi leti. Ukvarja se bolj z realnimi problemi, na primer jeseni, ko morajo otroci v šolo. Tudi v tem kritičnem času jim je priskočila na pomoč sociala.

Življenja ne sprejemajo s temne plati, znajo izveči najboljše. Revščina s priokusom optimizma in verjemite, tudi sreče.

Ksenija Lekić

ZAKAJ JE TUĐMAN UPOKOJIL GENERALA KARLA GORINŠKA?

MEDALJA ZA ODSTREL

Profesionalna pot enega najspodobnejših generalov, kar jih je dala slovenska zemlja, je končana; vsaj kar se tiče poveljevanja v hrvaški vojski. Gorinška so po tistem, ko je bil odstavljen po izredno uspešnem poveljevanju v Baranji, pred kratkim upokojili. Še ne devetinštridesetletni vojak, ki je svojo usodo slutil že v oktobrskem razgovoru za naš časopis, je dobil za slovo odlikovanje od svojega največjega sovražnika – Tuđmana.

Karel Gorinšek (južni sosedje mu pravijo Karlo) je bil eden tistih častnikov JLA, ki so pravi čas spoznali pasje lice svoje vojaške organizacije in prestopil na – hrvaško stran. Odločitev „čistokrvnega Slovenca“ iz Poljčan, ki je v t. i. vojni v Sloveniji veliko storil za svoj narod, niti ni tako nenavadna, saj je poročen s Hrvatico, kar je bil tudi glavni razlog za izbiro uniforme. Gorinšku, pošteniaku od nog do glave, kljub nezaslišanim svinjarjam, ki mu jih je priredil hrvaški predsednik dr. Tuđman, ni žal, da je za Hrvate nosil glavo naprodaj. Pa bi mu lahko bilo.

„Upokojitev sem pričakoval. Trenutno sem na dopustu, saj še nisem dobil operativnega odloka o upokojitvi. Letos bom napolnil 49 let. Nisem premlad za upokojitev. Generali bi morali delati nekje do 55. leta starosti, kar pa v JLA ni bil slučaj. Dovolj imam vojaščine. Zaenkrat ne razmišljam, da bi prišel v službo k Janši,“ komentira najnovejšo ponižanje Karel Gorinšek, ki je v soboto prejel iz rok vrhovnega poveljnika Hrvaške vojske dr. Franja Tuđmana najvišje odlikovanje – „Listino domovinske vojne 1990-1992“. Tuđmanu z večnim ciničnim nasmehom se je najbrž potila roka, ko se je rokoval s poštenim odsluženim in zavrženim generalom. Zakaj?

Mogoče zato, ker je zaradi svoje hinvse „pomirjevalne“ politike do Miloševića zakrivil izgubo dela Baranje, kjer se je uspešno vojskoval general Ka-

Karlo Gorinšek

rel Gorinšek. Slovenski vojskovodja, ki ni upošteval Tuđmanove defenzivnosti, je nadaljeval s pritiskom proti nasprotniku, kar je imelo za posledico njegovo zamenjavo. Povod takšni neumni odločitvi dr. Tuđmana je bil Gorinškov ukaz za vojaško akcijo, v kateri je brigada iz Valpova vzpostavila mostišče na drugi strani Drave, ki jo je nadzorovala Jugovojška. Osvojeno ozemlje so morali hrvaški vojaki zapustiti, ko je bilo dogovorjeno angažiranje sil UNPROFOR.

Gorinšek je bil suspendiran samo zaradi tega, ker se ni vklapljal v izdajalsko politiko dr. Tuđmana, ki mu je v Zagrebu priskrbel generalsko delovno mesto na položaju predavatelja v neobstoječi vojaški šoli. S tem je bil „neposlušni“ general postavljen v stran. Ni edini, saj je del častnikov Hrvaške vojske, prestoplih iz JLA, začelo slačiti maskirne uniforme iz političnih razlogov. Mnogi med njimi so najbrž stali v isti vrsti kot general Gorinšek in prejeli predsedniško odlikovanje, s katerim si hrvaški vrhovnik želi kupiti molčečnost ali – odpuščanje.

Za Gorinška pa z upokojitvijo nevsč-

nosti najbrž niso končane. „Demobilizirali“ so ga skupaj s šestimi generali in osemnajstimi brigadirji. Vzrok za upokojitev ostalih činonoscev je bila izključno njihova starost, le pri Karlu Gorinšku je šlo za „kršenje vojaške discipline“, kot je poudaril bivši kanadski pek pic in sedanj hrvaški obrambni minister Gojko Šušak.

Po teoriji domin in stopnjevanju nevsčnosti napram odsluženemu generalu Karlu Gorinšku, lahko v bodočnosti pričakujemo tudi njegovo sodno preganjanje zaradi „vojaške nediscipline“, če ne še kaj hujšega. Tuđman ne pozna milosti.

Tudi brez te hujše različice Karlu Gorinšku v Zagrebu ne bo ravno z rožicami postlano. Generalske pokojnine niso več tako visoke, kot so bile nekoč, preživljati pa mora dve študirajoči hčerki. Tu je še občutek prevaranosti in nepotrebnosti, ki lahko prizadene še tako hrabrega vojaka. Na srečo so Karlu Gorinšku vrata v Slovenijo vedno na široko odprta.

Franc Furland

Slika LucaS

PETROL
z vami na poti

POGOVOR Z MINISTROM ZA ZNANOST IN TEHNOLOGIJO DOKTORJEM PETROM TANCIGOM

BREZ ZNANOSTI NE BO ZGODBE O USPEHU

Razvita znanost in iz nje izhajajoča visoka tehnologija sta temelj vseh visoko razvitih držav. Samo ta dva pogoja omogočata stabilno in uspešno državo in družbo ter visok standard njenih prebivalcev. Tega se zaveda ves svet. Pa se tudi mi? Za sogovornika o tem smo izbrali dr. Petra Tanciga, ministra za znanost in tehnologijo.

Katere raziskovalne dejavnosti v Sloveniji so najperspektivnejše, je bilo naše prvo vprašanje.

„Odgovor je načeloma zelo jasen: vse tiste, ki so zelo dobre po kriteriju mednarodne znanstvene odličnosti, po kriteriju uspešnega prenosa znanja v gospodarsko in drugo družbeno rabo ter po kriteriju vzgoje novih generacij vrhunskih strokovnjakov. Glede na objektivno omejene kadrovske in finančne zmožnosti pa je od jasne in dolgoročno razvojne strategije Slovenije odvisno, katera strokovna področja bodo tudi zares bolj perspektivna - v pomenu družbeno bolj koristna, in bodo zato dobivala tudi večjo javno podporo. Takšne razdelane strategije Slovenija vsaj z vidika vloge in odgovornosti države še nima, zato Ministrstvo dotlej toliko bolj stavi na kakovost strok in podpira njihovo delo na razvojnih projektih, ne glede na panogo, če le obstajajo možnosti podjetniške uspešnosti pri uporabi tehnoloških in podobnih rezultatov takih projektov.“

Na raziskovalno dejavnost je treba po eni strani gledati kot na splošno kulturno infrastrukturo, kjer se ciklusi razvoja strok in gojitve kadrov merijo v desetih letih, in pač pomeni eno od kategorij slovenske primerjalne prednosti. V tem oziru ima Slovenija skoraj na vseh znanstvenih področjih točke odličnosti, akoravno često kadrovske ne zadosti velike - toda kdo ve, kdaj bo vznik prihodnje problematike pokazal na ključno vlogo danes obratnih disciplin oziroma njenih - domačih - ekspertov. Po drugi strani pa moramo upoštevati, da je namen znanosti neposredno prispevati k povečanju kakovosti, tako materialne kot duhovne produkcije. V tem oziru postaja Nacionalni raziskovalni program s svojimi težišči in smernicami bistveni sestavni del porajajoče se nacionalne razvojne strategije, učinki znanosti na drugih družbenih poljih pa zelo merljivi.“

Vprašanje je bilo mišljeno, katere so najperspektivnejše dejavnosti na podlagi in osnovi praktičnih dosežkov?

„Ministrstvo vodi politiko preusmerjanja znanosti v aplikativne namene na vseh strokovnih področjih. Tovrstnih projektov je na stotine in bilo bi krivično do cele vrste področij, če jih izpostavimo le nekaj. Sicer pa ocenjujemo, da so, podobno kot v svetu, najbolj pomembna t. i. generična področja: informatika, materiali, biotehnika, avtomatika, pri nas še družboslovje kot podlaga za organizacijo in regulacijo procesov ipd.“

Ministrstvo je tu prešlo že v naslednjo fazo in pričelo organizirati kompleksna sektorska soočanja, katerih rezultat bodo obširnejši nacionalno pomembni programi, od snopov predkonkurenčnih projektov do infrastruktur, kot so telekomunikacije, nacionalni program kakovosti, informatizacija, regionalni razvoj. Takšna soočanja, v kateri so in bodo zajeta druga ministrstva in razna gospodarska združenja, najbolj pokažejo, katere smeri raziskav so perspektivne na osnovi izraženih potreb.“

Kako daleč je Nacionalni raziskovalni program, ki ga pripravlja vaše ministrstvo?

„Prvo vsebinsko kompletno izhodišče programa, pripravlja ga posebno strokovno svetovalno telo pri vladi RS, ki ga vodi akademik prof. Aleksander Bajt, je že napisano.“

Pričakujemo, da v nekaj dneh prejmemo uradno verzijo, na osnovi katere bo ministrstvo sprožilo nove kroge strokovne in javne razprave ter proceduro za vladno sprejemanje predloga programa, ki gre nato v slovenski parlament. Program bo hkrati, upamo, sestavni del slovenske razvojne strategije in argument za povečanje javnih sredstev za raziskovalno dejavnost v razvojni vlogi.“

Znanstveni dosežki slovenskih raziskovalcev so precejšnji, vendar očitno škriplje pri prenašanju tega znanja v industrijo?

„Za uspešen prenos znanja sta potrebna dva: aplikativno oziroma inovacijsko usmerjeni raziskovalci na inštitutih in univerzah ter gospodarska podjetja z obsežnim, zahtevnim in plačilno zmožnim povpraševanjem po njihovih raziskovalno - razvojnih storitvah. Gospodarstvo je dolgo časa živelo v zavetju nezahtevnega jugoslovanskega trga in inflacijskega pridobivanja dohodka - počemu bi se potemtakem sistematično ukvarjalo z zahtevnim in rizičnim poslom tehnološke in druge inovativnosti? V kratkoročni optiki preživetja imajo marsikje stroške za raziskave in za razvoj za stroške, ki se jim lahko odpovejo. Smrtna past se s tem zapre. Hkrati pa prav sedanja kriza spodbuja nastajanje novih slojev podjetništva, ki drugače gledajo na razvoj. Tega je treba tudi državno podpreti, saj običajno samo ne zmore zadostnih koncentracij denarja in kadra za razvojne preboje.“

Samo v takšnem kontekstu se bo še pospešilo nujno spreminjanje mentalitete raziskovalcev in njihovih ustanov v smeri čim večje koristnosti za gospodarske in druge naročnike njihovih storitev.“

Pritisk podjetij na naše ministrstvo je v zadnjih dveh letih prav neverjeten. Lani smo sprejeli v sofinanciranje preko 300 raziskovalno - razvojnih projektov, od česar blizu 90 predkonkurenčnih, ki služijo večim podjetjem ali celo panogam, ter 25 za ohranjanje t. i. tehnoloških jeder, nadalje razvojno - storitveno potrebnih, ki jih naročniki začasno ne morejo polno plačati. Letos smo sprejeli v sofinanciranje še 170 tovrstnih projektov, poleg tehnoloških tudi tiste, ki so usmerjeni v različne prostorske, okoljevarstvene, regionalne, upravne, organizacijske ipd. vidike. Razen tega podpiramo nastajanje razvojne infrastrukture v obliki tehnoloških centrov in parkov, spodbujamo nastajanje tehnološko zahtevnih podjetij, ki izhajajo iz tkiva sedanjih raziskovalnih podjetij, organizirano skrbimo za prehajanje raziskovalcev v gospodarske in druge organizacije - ta številka se meri v nekaj stotinah predvsem t. i. mladih raziskovalcev. Skupno namenjamo vsemu navedenemu okoli 40 odstotkov proračuna ministrstva.“

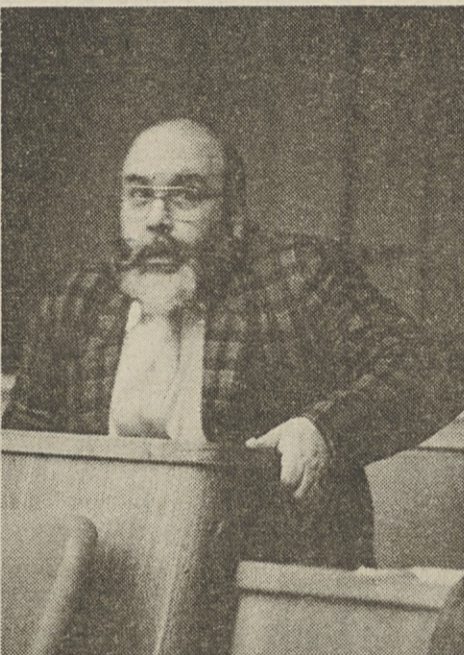
Kako odločate o izboru razvojnih projektov?

„Tako o znanstveno - raziskovalnih kakor o raziskovalno - razvojnih projektih, dalje o mladih raziskovalcih ter o projektih na področju raziskovalne infrastrukture odločamo z naslonitvijo na vrednost in prioritete, kakor jih opredelijo domači in vse bolj tudi tuji strokovni ocenjevalci - posamezniki in ustanove. Veliko vlogo pred končnim tehtanjem naj bi po novem opravila vodstva raziskovalnih polj. Odločitve so zato rezultat merjenja strokovne kakovosti projektov in izvajalskih ekip, družbene uporabnosti rezultatov in racionalnosti izvedbe. Kolikor mogoče nepristransko, v bodoče pa tudi skladno s

težišči iz skupščinsko potrjenega Nacionalnega raziskovalnega programa. Razumljivo je, da pri raziskovalno - razvojnih projektih prevladuje ocena možne koristnosti, zlasti podjetniško ekonomske.“

Na letošnji razpis za znanstveno raziskovalne projekte ste dobili blizu 600 prijav. Koliko jih boste podprli?

„Število je pred koncem ocenjevalnega postopka, ki že teče, pa brez trdnejših domnev o možnem proračunu ministrstva v prihodnjem letu težko napovedovati. Domnevam, da bi bilo skladno z doslej raz-

odeto filozofijo, če bomo zavestno nekoliko zmanjšali prostor za bazične projekte in tam sprejeli le najboljše na račun odpiranja prostora za aplikativne raziskave in razvoj. Prav tako bi radi dosegli povezovanje smiselnih predlogov v nekoliko večje celote.“

Hkrati pa smo že objavili raspis za raziskovalno - razvojne projekte za spodbujanje in usmerjanje tehnološkega razvoja (od tehnologije v ožjem pomenu do upoštevanja razvoja managementa, trženja, organizacije, proizvodnje ipd.) ter za spodbujanje družbenoekonomskega, socialnega, prostorskega in podobnega razvoja. Pri prvih prevladuje kriterij možne podjetniške koristi, strogo se zahteva podjetniško (so)financiranje, pri drugih so prav tako v ospredju kriteriji uporabnosti, inovativnosti, izvedljivosti projekta ter strokovne sposobnosti in opremljenosti ekipe. Navedem naj, da smo se odločili nekoliko bolj spodbudno obravnavati tudi individualne inovatorje.“

Inštitut Jožefa Štefana je bil vseskozi ena najpomembnejših slovenskih znanstvenoraziskovalnih ustanov. Kakšen je danes njegov prispevek?

„Inštitut Jožef Štefan je izredno velik intelektualni in razvojni potencial, morda enakovreden srednje veliki univerzi z dvesto doktorji znanosti. Značilnost, ki ga pa res odlikuje v primerjavi z na primer ljubljansko univerzo, katere velik problem je njena razbita in vsebinsko nepovezana struktura v obliki močnih fakultet, je njegova celovitost. Svoječas so bili direktorji inštituta dovolj modri, da niso popustili pred pritiskom tozdiranja. Zaradi te svoje organizacije ima izrazito moč pri multi in interdisciplinarnih projektih, kjer je dejanska moč doseči kritično maso iz različnih disciplin in s tem doseči višjo kvaliteto.“

Omenili ste razbitost ljubljanske Univerze. Katera je pri raziskovalnem delu uspešnejša in tesneje povezana z gospodarstvom - ljubljanska ali mariborska?

„Splošna ocena ni možna. Dejstvo je, da so izredno velike variacije znotraj posamezne univerze, znotraj posameznih fakultet in celo po posameznih oddelkih. Distribucija je enormna - od vrhunskih ljudi pa do popolnoma povprečnih. Kar se tiče povezanosti z gospodarstvom, bi morda res lahko našli relativno več primerov povezovanja mariborske univerze z gospodarstvom, saj je večji delež njegovega učiteljskega in raziskovalnega kadra, kot pa je to značilno za ljubljansko univerzo, izšel iz gospodarstva.“

Svoječas se je precej govorilo o nakupu super računalnika. Zakaj ga še nimamo?

„Slovenska vlada je letos sklenila pogodbo za nabavo treh super računalnikov, od katerih bo prvi prišel že letos na univerzo v Mariboru. Ta hip se posel zapleta prečvsem zaradi administrativnih procedur.“

Izjavili ste, da je vaše ministrstvo pripeljalo v Slovenijo v letošnjem letu preko 30 milijonov mark tuje pomoči. Za kaj so ta denar porabili?

„To so sredstva, ki jih zlasti organi Evropske skupnosti plačujejo za opravljanje strokovnih storitev za projekte, ki so koristni Sloveniji, v okvirih t. i. tuje tehnične pomoči. Gre za posebno obliko zahodne pomoči državam, ki se nahajajo v mučnem procesu transformiranja iz socialističnih družb v tržne. Dejansko s tem pridobimo zastoj znanje, se pravi od tujine plačano ekspertizo tako posameznikov kot svetovalnih in izobraževalnih firm ter vladnih organizacij. Uspeli smo izboriti Sloveniji nek poseben status, saj smo tudi svoje strokovnjake na tem področju enakopravno vključili v (tuje) konsultantske ekipe, ki rešujejo posamezne probleme bodisi v individualnih podjetjih, v regijah, v sektorjih. Ta sredstva načeloma niso namenjena za raziskave in so zunaj meja našega resorja.“

Kakšna sredstva pa so na razpolago vašemu resorju?

„Vsak minister trdi, da ima premalo denarja, vendar pa je v našem resorju še dosti huje - ne zaradi ministrstva, ampak zaradi perspektiv Slovenije. Treba se je zavedati, koliko dajejo posamezne države za raziskave in v razvoj v celoti. Nerazvite dajejo do enega odstotka, razvite čez en odstotek, države, ki so pa zelo razvite ali ki se zelo hitro razvijajo, pa za to namenijo čez tri odstotke. Takorekoč ne glede na velikost države! Če vzamemo srednjo sliko, se vložijo približno en odstotek za bazične raziskave, ki jih država st odstotno financira, en odstotek za aplikativne, kjer industrija sodeluje s petdesetimi odstotki in en odstotek za razvojne raziskave, ki jih industrija financira v celoti.“

Slovenija je bila nekaj časa z državnim deležem kar dovolj visoko, nekeje okoli enega odstotka, vendar pa je ta delež v zadnjih dveh letih drastično padel na približno 0,7 odstotka. Ker industrija nima akumulacije, da bi sama vlagala v razvoj, se znajdemo v grozljivi situaciji: če država ne bo bistveno dvignila tega deleža, se bomo morali nekemu tipu rezvoja enostavno odpovedati. Ta točka brez povratka se je v vzhodnoevropskih državah že zgodila. Poenostavljeno rečeno, gre za prevladovanje lohnarstva, malih servisnih firm, prepredajanja. Sloveniji ni potrebno iti izključno v to smer. Vendar, če z zavestnimi političnimi odločitvami ne bomo podprli raziskovalnih in razvojnih programov, pri katerih smo šli v veliko širino, potem enostavno ne bo mogoče zadovoljivo podpreti vznikajočega in prestrukturirajočega se podjetništva kot nosilca novega razvojnega ciklusa Slovenije.“

Janez Vodnar

RES JE ...

- da škofovska konferenca nima namena nagovarjati, „katero določeno stranko naj volijo člani Cerkev“. Ve pa se, da iste ptice letijo skupaj.

- da je Nataša Abram najlepša Slovenka. Samo uradno.

- da ima Janša vojaško ladjo, nima pa vojaške mornarice. Ker nima niti imena zanjo, predlagamo: Titanik.

- da se je kitajskemu medvedu pandi zmešalo, ko je prvič videl ljudi. Le kaj bi bilo z njim, če bi bil med rumenci slučajno Vitomir Gros.

- da bi lahko Albanci dobili avtonomijo v Makedoniji. V Sloveniji jo že imajo.

- da je slovensko vino boljše od makedonskega. Pijanec je sicer vseeno, vinogradnikom Goriških Brd pa ne.

- da ima pikapolonica – simbol demokratske stranke na eni strani tri pike, na nevidni pa naj bi bile štiri. Demokrati jih nimajo niti toliko.

- da bodo v Celju sanirali onesnaženi zrak do leta 2000. Brez veze, saj ga ne bo nihče več vdihaval.

- da je celjski župan Anton Rojec najbolj trmast politik novejših dobe. Še vedno vztraja, da je v celjski krizi edino on dober. Tako se obeta, da bodo imeli v Celju župana brez skupščine, če gospod ne bo spoznal, da imajo lahko skupščino z novim županom. Sicer pa bo Rojec zagotovo ponovno poizkusil tudi na volitvah za slovenski parlament.

- da si novi demokrati čisto po svoje predstavljajo demokracijo. Minister Bavčar je tako prepričan, da je on tisti, ki komadira parlamentu, ne pa obratno.

- da smo Slovenci še vedno navezani na Jugoslavijo. Še vedno nas vsi mediji, zlasti TVS, kar pitajo s Seleso in Ivaniševićem tudi tedaj, ko na primer naši kegljaci ali kegljavke dosežejo svetovni uspeh, pa ne pokažejo niti enega samega posnetka z njihovih nastopov.

— da se je gospod Peterle po kongresu mladih krščanskih demokratov sprehodil po Obrtniški ulici, kjer so občani v lepem vremenu pospravljali okrog hiš in verjetno pričakovali, da jih bo strankarski veljak vsaj pozdravil, kot je to na deželni običaj. Gospod Peterle pa je pričakoval, da ga bodo dočakali v špalirju z harmoniko.

NAROČILNICA

PRI NOVI DOBI, Askerčeva 15, Celje, nepreklicno naročilo (o) ... Izdovod knjižnice ONESNAŽENOST OKOLJA V CELJU, Cena 220 SIT.

Naročamo poljite na naslov

Ulica, poštna št., kraj:

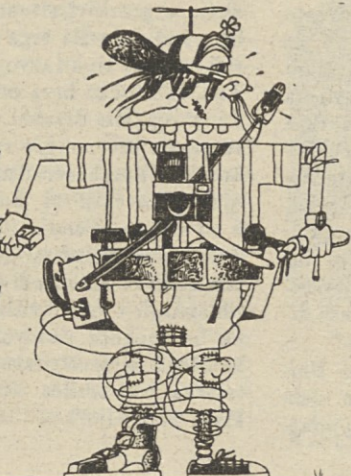
Ime in priimek podpisnika

1. Račun bomo plačali v 15 dneh po prejemu knjige
2. Naročeno poljite po pozvilju

Zig Podpis naročnika

Naročniki imajo s to naročilnico Nove dobe 10-dostolni popust

BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU

KAJ JE SLOVENSKO EKOLOŠKO GIBANJE

OPOZICIJA SLEHERNI VLADI

Na letošnjih volitvah bo sodelovalo tudi Slovensko ekološko gibanje, ki si bo prizadevalo za prihod svojih poslancev v parlament. Zanimivo pa je, da si je to gibanje že v svojem statutu zapisalo, da ne bo nikoli sodelovalo v vladi, pa naj bo ta kakršnakoli, saj njegovi člani smatrajo, da mora biti ekologija vedno opozicija. V želji, da bi se bolje seznanili s tem gibanjem in njegovimi cilji, smo pripravili pogovor s podpredsednikom gibanja Petrom Kavaljarjem.

Ker se SEG deklarira kot gibanje, hkrati pa bo vsaj pred volitvami nastopalo kot stranka, nas je najprej zanimalo, kako si člani gibanja predstavljajo.

„Mi smo organizirani kot stranka in delujemo kot gibanje. V naši državi so zadeve takšne, da gibanje za

svoje delo ne dobi nobenega denarja. Stranke pa so do denarne pomoči države upravičene. Zato tudi gremo na volitve. Status zelenih grupacij je bil v obdobju, ko še ni bilo stranke zelenih, ugodnejši, kot je danes. Danes društvo za varstvo okolja ne dobi od države niti to-

NI RES ...

- da bo Gros postal slovenski predsednik. Kandidaturo namreč hrani za mesto predsednika krajevne skupnosti Butale.

- da so Adriina letala prevažala orožje za Bosance. Trgovci s smrtjo slovenski letalski družbi od Ajacicia naprej ne zaupajo.

- da bosanke begunce ustavljajo samo na slovensko-hrvaški meji. Dlakocenske so tudi avstrijske oblasti.

- da je zemlja na severni strani slovensko-hrvaške meje – hrvaška. Res pa je, da so na slovenski strani hrvaški policaji.

VIVAT BARNBACH!
VIVAT CELJE!

Naj živi Barnbach, naj živi Celje – sporoča slogan, ki je spremljal razstavo v avstrijskem mestu nedaleč od Graza, od 24. novembra pa vabi v Celje, kjer si bomo v Pokrajinskem muzeju lahko ogledali redke in nenavadne predmete iz stekla in keramike, ki jih je na Celjskem zbrala kustosinja Milena Moškon, vizuelni pečat k celostni podobi razstave pa je vdihnil oblikovalec Radovan Jenko.

Odmevna predhodnica celjske predstavitve starega stekla in keramike je bila v Barnbachu od 22. septembra do 7. novembra in požela številne komplimente in pozitivne kritike, pa tudi zadovoljstvo obiskovalcev, ki jih je bilo nekaj več kot štiri tisoč. „Predstavitev v avstrijskem tisku in na televiziji je bila dokaj laskava,“ meni Milena Moškon, ki je že pred vrsto let v Rogaški Slatini pripravila tovrstno razstavo in v preteklem času nanjo že pozabila, dokler niso kustosi iz Barnbacha, kjer je center za umetniško oblikovanje stekla in muzej, izrazili želje, da bi Celjani postavili razstavo v njihovem mestu.

Za oblikovno plat razstave je poskrbel Radovan Jenko, ki izhaja iz varšavske akademije, znane predvsem po plakatu, zato ga odlikuje svojevrsten in nenavaden izraz, kaže, da dovolj zanimiv tudi za muzej moderne umetnosti v Muenchnu, kjer so njegove izdelke (plakat, katalog in vabilo) takoj sprejeli, kar je redkost, za oblikovalca pa veliko priznanje.

Razstave se bo udeležil tudi župan iz Barnbacha, za otvoritev, ki bo v torek ob 18 uri v Pokrajinskem muzeju, pa bo poskrbel dr. Nace Šumi, univerzitetni profesor in umetnostni zgodovinar.

Janez Vodnar

Prilpil J. S.

larja pomoči. Seveda pa ni nikakršne nevarnosti, da bi prišli na oblast, saj nam to prepoveduje že naš statut, pa tudi nikjer po svetu zeleni niso na oblasti.

Udeležili se boste volitev. Kako se pripravljate nanje? Za predvolilno propagando imamo približno 500.000 tolarjev, ki smo jih prispevali sami oziroma naši člani, ki so podjetniki. Imamo nad šesdeset kandidatov na naši listi, med njimi so ljudje tudi iz drugih strank, saj ne postavljamo strankarskih omejitev, res pa ne želimo funkcionarjev drugih strank. Naši kandidati so bili že prej preizkušeni aktivisti zlasti iz društev za varstvo okolja. Poudaril bi, da se ne borimo za oblast, pač pa za boljše okolje, in če bomo imeli poslance v parlamentu, bomo lažje vplivali na te zadeve.“

Kakšni pa so vaši odnosi s stranko Zelenih?

„Cenimo njihov program, ne pa njihove prakse. Zeleni bi bilo potrebno postaviti v prave okvire, kajti ekologija je lahko samo v opoziciji. Odkar pa so zeleni v parlamentu, niso pripravili niti enega protesta. Z njimi smo želeli vzpostaviti dobre odnose tako kot z zvezo društev za varstvo okolja, vendar do konca volitev ne želimo sodelovati z nami. Mi sicer upamo, da bo

pri skupnih ekoloških projektih prišlo do sodelovanja, vendar pa nam Zeleni v javnosti poizkušajo škodovati in bi celo lahko rekli, da nas skušajo žaliti, nekatere od nas proglajajo za rdeče, določajo nam barve in podobno. Skratka odnosi niso takšni, kot bi morali biti.“

Kakšen pa je vaš odnos do JE Krško?

„Smo za predčasno zapr-

Slovensko ekološko gibanje se torej želi prebiti v parlament. In če sodimo po kandidatih, jih resnično vodi skrb za okolje in ne sla po oblasti. V Celju, denimo, kandidira tudi prof. Darka Domitrovič - Uranjek, prava ekološka vest umazanega mesta ob Savinji, katere študije in analize nenehno ozaveščajo Celjane. „Vse mora nekaj iti! Vse je odvisno od vsega! Narava najbolje ve! Nič ni zastoj! Še tega v Celju zavedamo?“ je zapisala v uvodu svoje študije Onesnaženost okolja v Celju.

tje, vendar strokovno. Najprej moramo vedeti, kje bomo dobili najkajčevo elektriko, in tudi tujina, ki pritiska na Slovenijo in si želi zaprtje nuklearke, mora biti pripravljena to tudi plačati.“

Kakšni bodo vaši prvi konkretni koraki, če vam uspe priti v parlament?

„Nadaljevali bomo s tem, kar delamo sedaj. Odkar smo ustanovljeni kot gibanje, smo na vlado, skupščino in druge organe že dali številne pobude: zahtevamo, da se odpravi prometni davek na zbiranje koristnih odpadnih surovin. Tega davka ni bilo niti v rdečem režimu, sedaj pa ga imamo. Zahtevamo, da je celoten šolski sistem prežet z ekologijo, za začetek pa predlagamo, da ministristvo za šolstvo že prihodnje leto v maju odredi ekološki dan v srednjih in osnovnih šolah. Predlagali smo moratorij za prepoved izvoza kulturne dediščine. Zahtevali smo, da komunalna podjetja ne bi smela prodajati manj kakovostne vode, kot se to dogaja v Ptujju, Krškem, Celju, po ceni za kakovostno vodo. Prosil smo republikanskega tožilca, da nam pove, kako deluje kazenska zakonodaja na področju varovanja okolja – je bil kdo obsojen zaradi onesnaževanja okolja, je zakon dober ali ga je potrebno spremeniti. Svetovnemu slovenskemu kon-

„Maršalova smrt. Takrat smo poklicali na delo tudi vse speče rezerve in spremljali javno mnenje, maše v cerkvah, pogovore v gostilnah, na ulici, avtobusnih postajah ...“

In pozneje?

„Ob zadnjem slovenskem vretju. Vendar so se takrat služne že križale: nekdanje članstvo državne varnosti je naletelo na delo nove taktik še ilegalne, zdaj Brejčeve varnostne službe. Na srečo zvezna varnostna služba ni pravočasno razumela, za kaj gre, kot tudi vojaška obveščevalna služba ne, toda to je že druga zgodba ...“

PETER KRAŠOVEC

BLAZINI

skega pregona, tretje zaradi kakšnega prekrška, nekateri pa so prepevali, ker se sami niso strinjali s politiko Cerkev.

Zanimivo, da je Cerkve vrsto let mirno prenašala naše vdore. Šele čez dolgo časa so našo pristnost rešili na sila enostaven način.“

Kako?

„Mašnikom, kaplanom in župnikom so enostavno dopovedali, da je manjši greh, če ga sami priznajo predstojniku, kot pa če o tem izvejo od drugih in ti mladeniči ali starci so začeli prepevati svojim, s tem so sicer padli v trenutno nemilost ali so jih kaznovali s premetitvijo, mi pa smo izgubili kontrolo nad zelo dobro organizacijo. Seveda smo porabili mnogo časa, da smo sploh ugotovili, za kaj gre in da smo znova vzpostavili obveščevalno mrežo.“

Z neposrednim prisluškovanjem in preiskavami?

„Seveda, kar je bilo dražje, težje, vendar učinkoviteje, ker smo gradivo dobili iz prve in ne več iz druge roke, ki bi ga po svoje oblikovala, kot bi bilo za njo najprikladnejše.“

Koliko ljudi ste za to potrebovali?

„V službi ali v organizaciji? V službi je bilo v enem oddelku po dvajset ljudi, v dveh oddelkih torej štirideset, enako število pa je bilo v rezervi, 'spečih', ki smo jih aktivirali po potrebi, če je prišlo do izdaje, če je bila akcija ogrožena ...“

Kje so zdaj ti ljudje?

„Tam, kjer so bili. Srečujemo jih vsak dan, to so povsem 'normalni' občani, delavci, uradniki, sodelavci. Pogledajte primer inženirja Osoleta. O njem smo imeli vse na krožniku od njegovih najozbiljših sodelavcev. In še zanimivost, največ in najbolj smo bdeli nad njim prav v času, ko je Unior dosegal izjemen razvoj. Osolce dobil Kraigerjevo nagrado in bil imenovan za častnega občana ...“

Če bi izdvojila kakšno akcijo, denimo takšno, ki je zahtevala angažiranje celotne organizacije.

NEKDANJI UDBAŠ SPRAŠUJE BAVČARJA: KOMU PRISLUŠKUJE

ŠEPETANJA NA

„Vsake toliko je bila v nekem stanovanju na Hudinji organizirana 'čajanka' za najzaslužnejše špiclje in sodelavke. Te zadeve so postale tako glasne, da so se začeli pritoževati stanovalci in so orgije prišle na dan. Vso reč so nekoliko utišali šele, ko so glavni akterji napredovali in v republiki ali zvezi prevzeli še odgovornejša mesta ...“

Udbovski kupleraj na Hudinji

V enem izmed stanovanjskih blokov v velikem in novem stanovanjskem naselju na Hudinji je bilo za potrebe državne varnosti in to prav za prvi sektor rezervirano prazno stanovanje. V njem so občasno opravljali razne seanse, predvsem pa so strogo služila najodgovornejšim za srečanja s poročevalci in za prenočitve drugih delavcev iz drugih centrov ali republik.

„To stanovanje pa je vmes služilo tudi za strogo varovane sestanke povsem druge vsebine, mesnate, saj je bilo poleg pijančevanja tam najpogosteje pripravljeno srečanje z najrazličnejšimi ženskami.“

Poročenimi ali neporočenimi?

„Vsega je bilo, odvisno od tega, kaj sta šefa ulovila. Šlo je za pretvezo, da gre za sestanke s špiclji ali najzaupnejšimi uslužbenkami, za posebej strogo varovane zadeve, ki pa so pozneje prerasle vse meje tako, da je soseska začela govoriti o 'udbovskem kupleraju'. Končno je vsa reč dobila tolikšen obseg, da je moral poseči vmes sam vrh, ki je zadevo kmalu zatem tudi utišal.“

Rekli ste, da je bila za te zadeve rezervirana soba v hotelu ...

„V vseh treh hotelih. Kot je bilo tudi dogovorjeno, da so posamezni portirji morali obveščati, če se je v hotelu slučajno ustavil kakšen zanimiv tip, ki so ga potem udomili v tisti ozvočeni sobi.“

Kdo je prisluškoval in kdo odločal o tem?

„Prisluškovali so najprej tehniki, zatem delavke, žena od enega pomembnih delavcev državne varnosti, ki je imela na skrbi presnemanje trakov in brisanje nezanimivih delov ...“

Kaj so bili ti nezanimivi deli?

„Šepetanja na blazini, haha, kaj pa naj bi delali v hotelski sobi ...“

Toda prisluškovali ste tudi opatu in škofu, Seničarju, Ilcu, novinarjem ...

„Novinarji v Celju niste bili zanimivi, saj med vami ni bilo nobenega, ki bi štrlel iz okrožja. Bili ste pridne ovčice, ki ste pisali, kar ste pisali, razen ob pijaci pa sploh niste bili gozbezdavi ... Torej nevarni, ali če hočete, zanimivi. Vsaj v tistem času, ko sem jaz imel pregled nad zbranim materialom. Možno pa je, da so vas spremljali, vendar so gradivo hranili samo zase, čeprav v to malo verjamem ...“

Cerkev je podrla organizacijo v svojih vrstah

Nenehno se vrtiva okrog cerkve. V čem je bila toliko nevarna, saj so cerkveni dostojanstveniki že od vojne sem vedeli, da so trn v peti komunizmu in nenehno na rešetih?

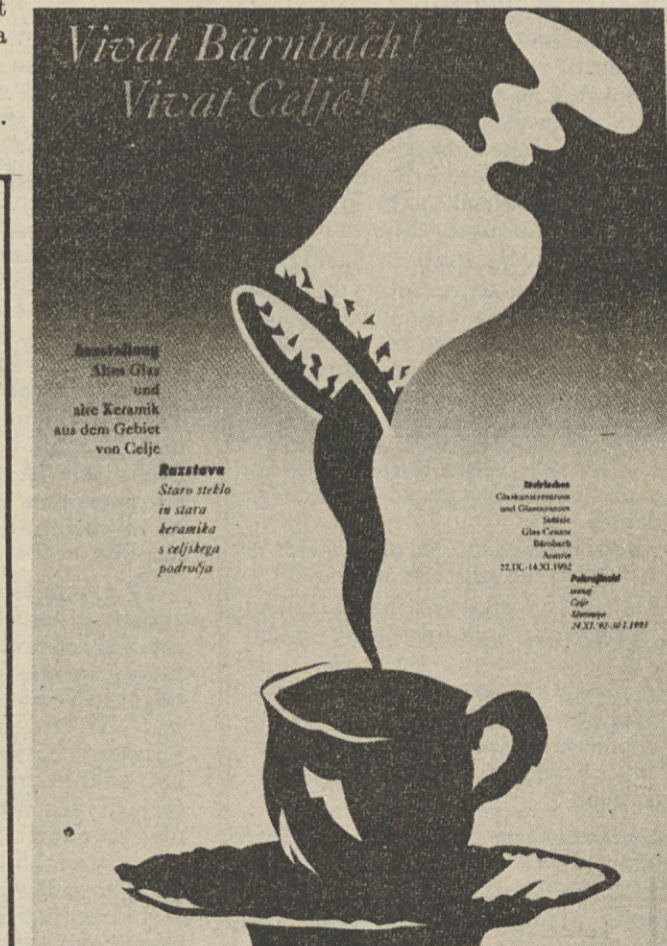
„Cerkev je in bo najbolj organizirana zadeva na svetu. Tako tudi katoliška pri nas. Po drugi strani gre za organizacijo, ki združuje neverjetni kadrovski, šolani kader, ki ima vpliv na množico. V vseh režimih z enim očesom pazijo na cerkev. Mi smo z obema očesoma.“

To je težko verjeti, saj niste imeli enakovrednega kadra, ki bi bil sposoben bedeti nad cerkvijo.

„Mi ne, Cerkev pa. Zato smo poiskali znotraj cerkve tiste, ki se ji niso povsem podrežali, ki so spovedovali tudi mimo spovednice v postelji ...“

Torej je šlo za izsiljevanje?

„Načinov in metod je več vrst, saj so župniki na koncu koncev tudi in samo ljudje. Ene smo pritisnili zaradi žensk, druge zaradi umika kakšnega kazen-

PRESE d.o.o.

razpisuje prosti delovni mesti:

POSLOVNEGA SEKRETARJA

Pogoji:

- a) najmanj popolna srednja šola
- b) obvladanje administrativnih opravil
- c) aktivno znanje nemščine in pasivno še enega svetovnega jezika
- č) najmanj deset let delovnih izkušenj

VODJE TRŽENJA

Pogoji:

- a) višja ali visoka šola ekonomske smeri
- b) aktivno znanje enega svetovnega jezika
- c) najmanj pet let delovnih izkušenj

Rok prijave je osem dni.

Prijave sprejemamo na naslov: Prese d. o. o., Askerčeva 15, 63000 Celje, tel. 063/ 441-606, 441-215.

„Iz lepih starih kozarcev z zlatim robom pijemo črno vino, iz starih škodilce pijemo črno kavo. Oboje v naše veselje,“ pravi kustosinja Milena Moškon in vabi vse ljubitelje na ogled razstave.

K. L.

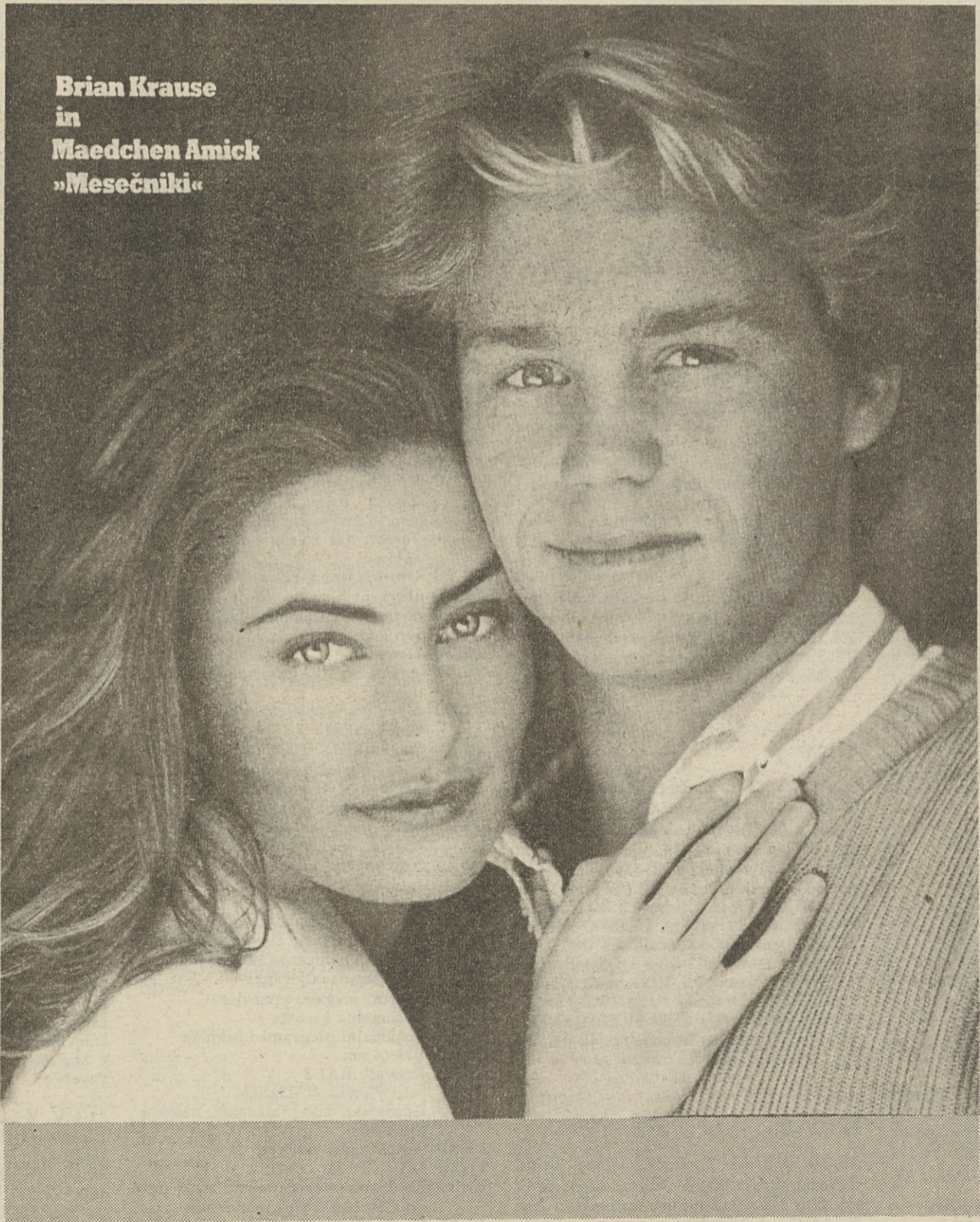
NOVA DOBA

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

SUPER NAPROVEDNIK

Brian Krause, cukrček iz Plave lagune 2, ima zdaj nov uspeh v grozljivki Stephena Kinga Mesečniki. Skupaj z Meadchen Amick, ki smo jo videli kot natakario v trilerski nadaljevanki Twin Peaks in ki zdaj igra devico, pripravljeno da postane kosilo, jima je uspelo napraviti še eno uspešnico. V filmu se pojavi še druga znana osebnost in ta prav tako igra pošast. Gre se za ljudi-mačke (ne tiste iz Batmana), že skoraj izumrlo raso, katere poanta je, da imajo poleg velikega apetita tudi moč spreminjanja. Čedni obraz Briana je viden samo polovico filma, saj je v naslednji polovici v nekako "mačjem" stanju. Pravzaprav uničenem mačjem stanju. Kar pa čisto na koncu nastane iz njega, je resnična groza.

Brian Krause
in
Meadchen Amick
»Mesečniki«

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI

PIREDITVE
PO SLOVENIJI

HOROSKOP

TA TEDEN NA TV

Sobota, 21. novembra
TVS 2

VOHUNSKA PREIGRAVANJA, ameriški barvni film v režiji Toma Clegga z igralci Deninisom Hooperjem, Hardyjem Krugerjem, Costo Ekmanom, Davidom Wilsonom...

Švedska 1982. Znale so bile kršitve ruske in ameriške mornarice, ki so s podmornicami zaplule v švedske vode. Tega leta pa so prvič s pomočjo izjemne laserske naprave odkrili, kje se nahaja ruska podmornica. Nenadoma pa pride do eksplozije zgradbe, kjer je naprava spravljena. Policijskemu inšpektorju se zdi zadeva nadvse sumljiva, saj vanjo utegnejo biti vpleteni tako znanstveniki kot preprodajalci orožja.

Zato poišče primernega mladeniča, ki naj bi zaposlen pri znanstveniku pazil na vsak njegov korak, hkrati pa naj bi posnel na disketo podatek z računalnika, ki se izkaže za bančne kode najrazličnejših evropskih bank. Vohun je 25-letni Thomas Kallin, nekdanji boksarski prvak, ki so ga odpustili iz mornarice. Ne dobi nobenih podatkov in pravzaprav sploh ne ve, čemu je na sledi, ve samo to, da naj bi ga za nagrado zopet spravili med marine.

Film je napeta akcijska vohunka, ki ji ne manjka nevarnosti, zasukov in pri kateri do konca ne zvemo, s kom ima policija pravzaprav v resnici opraviti.

MAJHNA ŽRTEV, ameriška barvna nadaljevanka v štirih delih po scenariju Joyca Eliasona po knjigi Ann Rule. Režija David Greene, igrajo Farrach Fawcett, Gordon Clapp, Ryan O'Neal, John Shea.

Za gledalce, ki so zadržani do najstniške nanizanke Beverly Hills 90210, je v nočni program Sove uvrščena kratka

nadaljevanka Majhna žrtev, ki bo pritegnila vse generacije in oba spola.

Kako tudi ne bi, ko jo odlikuje odlična zgodba, pretresljive človeške usode, odlična igralska zasedba in napetost, ki se strmo vzpenja od prvega kadra pa vse do konca.

V ospredju nadaljevanke je Diane Downs. Neke noči leta 1983 je njo in njene otroke napadel neznanec. Čeprav ranjena, je uspela prepeljati otroke do bolnišnice. Ena izmed hčerk je podlegla strelnim ranam, druga je zaradi groze onemela, triletni sin Robbie pa je paraliziran. Zgrožen nad srhljivim zločinom sproži pomočnik javnega tožilca Franc Koziak temeljito preiskavo. Tako v pogovoru z napadeno ženo izve, da je imela pogosto trenutke psihotičnega, neuravnovešenega obnašanja. In kar je še huje, Koziak izve, da je Diane Downs imela pištolo Ruger kalibra 22, enako pištolo kot neznani napadalec! In ko preiskovalci odkrijejo v njenem domu metke, ki ustrezajo tistim s prizorišča zločina, se njihov sum samo še okrepi.

ČETRTEK, 19. NOVEMBRA

SLOVENIJA 1

- 10.20 Video strani
- 10.30 Program za otroke, Jakec in čarobna lučka, Norčije iz živalskega vrta
- 10.50 Šolska TV, analitična matematika, učenje angleščine s pomočjo videa, Muzzy, angleščina za najmlajše
- 12.00 Poročila
- 15.20 Športna sreda
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Program na otroka, Ebba in Didrik, švedska nadaljevanka, Živ žav
- 18.35 Že veste ..., svetovalno izobraževalna oddaja
- 19.05 Risanka
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Obala v pričakovanuu volitev
- 21.40 Tednik
- 22.35 Dnevnik
- 23.00 Poslovna borza
- 23.15 Sova, Dragi John, ameriška nanizanka, Small Sacrifices, ameriška nadaljevanka
- 0.30 Video strai

SLOVENIJA 2

- 16.45 Sova, ponovitev, Radio FM, ameriška nanizanka, Beverly Hills 90210, ameriška nanizanka
- 18.00 Slovenska kronika
- 18.10 Regionalni programi - Koper
- 19.00 Videolestvica
- 19.30 Dnevnik TV Koper-Capodistria
- 20.00 „16 črk“, TV igrice
- 20.30 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka
- 21.00 Podnebje in človek, angleška poljudnoznanstvena serija
- 21.55 Umetniški večer, Fantom iz opere, ameriški film (ČB)
- 23.30 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Zdravniki s krili, avstralski serijski film

- 14.10 Nightmare Alley, ameriška drama, 1947
- 16.00 „Oresedici“ - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, tečaj italijanskega jezika, ponovitev, Šok moderne umetnosti, ameriška dokumentarna serija
- 17.00 „Bersaglio“ - v studiju Tatjane Juratovec, ponovitev
- 17.40 Arhitektovi nasveti
- 18.00 Slovenska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 19.50 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
- 20.40 Meridiani, aktualna tema
- 21.20 Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Juke box, glasbena oddaja v živo

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro Hrvaška, Serijski film
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Hrvaške zgodbe in novele za otroke in mladino 12.00 Točno opoldne, Poročila, Serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Shadow of the Noose, ponovitev 15.40 The Big blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo se hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Znanstvena oddaja 18.35 Santa Barbara 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Poslovni klub 20.45 Me je kdo iskal? 21.30 Ekran brez okvirja 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.50 Jimmy Pearson, ameriški film, ponovitev 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Humoristična serija 20.35 Shadow of the Noose, serijski film 21.30 Moč in slava, športni dokumentarec 22.05 Pepsi DJ Mag 23.05 Horoskop

NEDELJA, 22. NOVEMBRA

SLOVENIJA 1

- 9.10 Program za otroke, Živ žav, ponovitev, Ebba in Didrik, ponovitev švedske nadaljevanke
- 10.30 Naša pesem 92
- 11.00 Sprehodi po stari Ljubljani, ponovitev
- 11.30 Obzorja duha
- 12.00 Poročila
- 12.05 Z ansamblom Mira Klinca na Jelenovem grebenu pri Ježovnikovih, ponovitev
- 12.35 Begunci, tu z nami
- 15.45 Maksim Gorki: Življenje Klime Samgina, ruska nadaljevanka
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Sherlock Holmes in maska smrti, angleški film
- 18.30 Hrabri Mišek
- 18.50 TV mernik
- 19.20 Slovenski loto
- 19.30 Dnevnik, vreme, šport, zrcalo tedna
- 20.30 Zdravo
- 21.35 Življenjske preizkušnje, angleška poljudnoznanstvena serija
- 22.25 Dnevnik
- 23.00 Sova, Družina Addams, ameriška nanizanka, Majhna žrtev, ameriška nadaljevanka
- 0.15 Video strani

SLOVENIJA 2

- 12.45 Sova, ponovitev, Popolna tujca, ameriška nanizanka, Majhna žrtev, ameriška nadaljevanka
- 14.00 Športna nedelja
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Videogodba
- 20.30 Prodaja nepremičnin
- 20.35 Clive James na Safariju, angleška dokumentarna oddaja
- 21.25 Mladen Kerstner: Dirigenti in muzikanti, nadaljevanka HTV
- 22.20 Mali koncert, Igor Škerjanc - violončelo
- 22.30 Športni pregled
- 23.00 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Horoskop
- 13.10 Ryan - soap opera
- 13.30 Istrska paberkovanja
- 14.15 Fotograf, kadanska drama
- 15.55 Čarobna svetilka, otroški program, Robin Hood iz vesolja, ameriška risana serija
- 16.30 Projekt NLP, ameriška nanizanka
- 17.20 Stanje stvari, petnajstdnevna oddaja o kulturi, ponovitev
- 18.00 Stanje stvari special, ponovitev
- 18.20 Meridiani, aktualna tema, ponovitev
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 19.50 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
- 20.40 Lažnivec Billy, angleška komedija
- 22.10 Žrebanje lota
- 22.20 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.30 Rhythm & News
- 23.25 Projekt NLP, ameriška nanizanka

HTV 1

- 8.25 Horoskop, ponovitev 8.30 Poročila
- 8.45 Slika na sliko, ponovitev 9.30 Hišni ljubljenci 10.00 Poročila 10.05 Huckleberry Finn in prijatelji, ponovitev 10.30 Nedeljsko življenje 11.30 Oddaja narodne glasbe 12.00 Poročila 12.05 Plodovi zemlje 13.00 Mir in dobrina 13.30 Neme komedije Charlia Chaplina 15.00 Opera Box 15.30 Družinski zabavnik 17.00 Dance Till Down, ameriški film 18.50 Bubimir 19.15 TV fortuna 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Dramska serija 21.00 Sedma noč 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Čudežni stroj 21.00 Odletel bom, serijski film 22.00 Hrvaška nogometna liga 23.05 Šport 23.20 Jazz

PONEDELJEK, 23. NOVEMBRA

SLOVENIJA 1

- 9.05 Program za otroke, Ukradeni čebulici
- 9.50 L. Feuchtwangen: Uspeh, ponovitev nemške nadaljevanke
- 10.35 TV mernik, ponovitev
- 10.50 Forum, ponovitev
- 11.10 Utrip, ponovitev
- 11.40 Zrcalo tedna, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 16.20 Dober dan, Koroška
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Program za otroke, Radovedni Taček: Krog, Zidar-Troha: Utonilo je sonce: Ne jokaj, Mihi, Oscar Junior: tat koles, italijanska nanizanka
- 18.20 Obzorja duha, ponovitev
- 18.45 Werner Fend: Moja knjiga o džungli, nemška poljudnoznanstvena serija
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 A. Perset: Noč na oceanu, francoska drama
- 21.40 Mi smo mi (poje oktet Lesna iz Slovenj Gradca)
- 22.20 Dnevnik
- 22.55 Sova, Borroklinski most, ameriška nanizanka, Beverly Hills 90210, ameriška nanizanka, ameriška kronika, ameriška dokumentarna serija
- 0.35 Video strani

SLOVENIJA 2

- 15.25 Oči kritike, ponovitev
- 16.15 Sova, ponovitev, Družina Addams, ameriška nanizanka, Majhna žrtev, ameriška nadaljevanka
- 17.30 Športni pregled, ponovitev
- 18.00 Regionalna kronika
- 18.10 Regionalni programi-Ljubljana
- 19.00 Videošpon
- 19.30 Dnevnik RAI 3
- 20.00 Štiri v vrsto, TV igrice
- 20.30 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka
- 21.00 Gospodarska oddaja
- 21.30 Sedma steza
- 22.00 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah Mrtvaški ples, ponovitev
- 22.45 Ciklus filmov znanih režiserjev in

ustvarjalcev - Roger Corman, Divji angeli, ameriški film

- 0.10 Talk show
- 0.40 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
- 14.10 Lažnivec Billy, angleška komedija
- 16.00 „Oresedici“ - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Robin Hood iz vesolja, ameriška risana serija, Deček Dominic, angleška nadaljevanka
- 17.00 Rhythm & News
- 18.00 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - Tv dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 19.55 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
- 20.45 Ponedeljkov športni pregled
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Glasba
- 22.25 Chicago story, ameriška televizijska nanizanka
- 23.35 N. Y. P. D., serijski film

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro Hrvaška, Serijski film
- 10.00 Poročila 10.05 Tv šola 11.30 Zviti lisjak, lutkovna serija 12.00 Točno opoldne, Poročila, Serijski film 13.00 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Odletel bom 15.35 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Dokumentarna oddaja 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Hrvaška v svetu 20.55 Srednja žalost, ameriški film 22.25 Glasba 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.40 Sanjski predel, angleški igrani film
- 19.30 Dnevnik 20.05 Murphy Brown
- 20.30 Hitreje, višje, močnejše, športna oddaja 21.25 Shadow od the Noose, serijski film 22.15 Vox 22.50 „Chillers“, nadaljevanka 23.55 Horoskop

PETEK, 20. NOVEMBRA

SLOVENIJA 1

- 10.00 Program za otroke, Moja družina in ostale živali, angleška nadaljevanka, Stol pod potico, posnetek 2. dela lutkovne igrice
11.00 Podnebje in človek, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
12.00 Poročila
12.45 Umetniški večer, Fantom iz opere, ponovitev ameriškega filma
16.20 Gospodarska oddaja, Evropa 2000, ponovitev
17.00 Dnevnik
17.10 Tok, tok, oddaja za mladostnike
19.30 Dnevnik, forum
20.30 L. Feuchtwanger: Uspeh, nemška nadaljevanka
21.20 Oči kritike
22.10 Dnevnik
22.45 Sova, Bagdad Cafe, ameriška nanizanka, Small Sacrifices, ameriška nadaljevanka, Piratova zaročenka, francoski film
1.40 Video strani

SLOVENIJA 2

- 16.30 Sova, ponovitev, Dragi John, ameriška nanizanka, Small Sacrifices, ameriška nadaljevanka
18.00 Slovenska kronika
18.10 Regionalni program-Maribor
19.00 Jazz in blues
19.30 Dnevnik RAI 3
20.00 „16 črk“, TV igrice
10.30 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka
21.00 Intervju
21.50 Studio City
22.50 Videonoč
1.50 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Zdravniki s krili, avstralski serijski film

TOREK, 24. NOVEMBRA

SLOVENIJA 1

- 9.05 Program za otroke, Zgodbe iz školjke
9.55 Šolska TV, ponovitev, analitična mehanika, učenje angleščine s pomočjo videa, Muzzy, angleščina za najmlajše
11.00 Sedma steza, ponovitev
11.30 Zelenjava, ponovitev
11.40 Gospodinjski aparati, ponovitev
11.50 Igrače, ponovitev
12.00 Poročila
14.40 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah Mrtvaški ples, ponovitev
15.25 Ciklus filmov znanih režiserjev in ustvarjalcev - Roger Corman, Divji angeli, ponovitev
17.00 Dnevnik
17.10 Program za otroke, Lonček kuhaj, Jakec in čarobna lučka, Denver - Poslednji dinosaver, ameriška nanizanka
18.40 Alpe-Donava-Jadran
19.30 Dnevnik
20.05 Jesenice v pričakovaju volitev
21.40 E. Somerville-M. Ross: Prava Charlotte, angleška nadaljevanka
22.35 Dnevnik
23.00 Poslovna borza
23.20 Sova, Haggard II, angleška nanizanka, Beverly Hills 90210, ameriška nanizanka
0.35 Video strani

SLOVENIJA 2

- 15.35 Sova, ponovitev, Brooklynski most, ameriška nanizanka, Beverly Hills 90210, ameriška nanizanka, ameriška kronika, ameriška dokumentarna serija
17.20 Svet poroča
18.00 Slovenska kronika
18.10 Regionalni programi-Koper
19.00 V službi rock and rolla
19.30 Dnevnik ORF
20.00 Štiri v vrsto, TV igrice
20.30 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka
21.00 Osmi dan
21.50 Novosti založb: Od obzorja do obzorja
22.00 Svet poroča
22.40 Video strani

- 14.10 Juke box, glasbena oddaja, ponovitev
16.00 „Oresedici“ - Tv novice
16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Robin Hood iz veselja, ameriška risana serija, Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija
17.00 Projekt NLP, ameriška nanizanka
18.00 Primorska kronika, Primorski forum
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.50 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
20.40 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije
21.45 Vsedanes - TV dnevnik
21.55 Globus
22.55 Projekt NLP, ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro Hrvaška, Serijski film
10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Živeti kot cel svet, oddaja za mlade 12.00 Točno opoldne, Poročila, Serijski film 13.30 Mikser M 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Shadow of the Noose, ponovitev 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Tečaj nemškega jezika 16.35 Malavizija, Beverly Hills, serija za mladino 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Alpe-Donava-Jadran 18.35 Santa Barbara 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Film video film, Lov na jelene, hrvaški film 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 19.15 Meteorjeva izložba 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Hiša naprodaj, humoristična serija 20.30 Glasba v času 21.30 Glasbena izložba 22.10 Magiret, serijski film xx.xx Nočna izmena, Allo, allo, humoristična serija, Under Fire, ameriški film 03.00 Horoskop

TV KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
14.10 Ponedeljkov športni pregled, ponovitev
15.10 Projekt NLP, ameriška nanizanka
16.00 „Oresedici“ - TV novice
16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Tečaj italijanskega jezika, Oscar Junior ali filmi, ki jih snemajo otroci
16.50 Chicago story, ameriška TV nanizanka
18.00 Slovenska kronika, Studio 2
19.00 Vsedanes - Tv dnevnik
19.25 Ryan - soap story
19.50 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
20.40 Zadnji kondor, ameriška drama
22.05 Vsedanes - TV dnevnik
22.15 Skupna informativna oddaja italijanske skupnosti
23.05 Project NLP, ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Mali svet 12.00 Točno opoldne, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko 14.50 Shadow of the Noose 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Tudi letos 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Sartre, tuja dokumentarna serija 21.00 V prvem planu, kontaktna oddaja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.30 Srednja žalost, ameriški film 19.20 Loto 19.30 Dnevnik 20.05 Državnik novega kova, humoristična nadaljevanka 20.35 Vi in vaš video 21.10 Shadow of the Noose, serijski film 22.05 Tri ljubezni, serijski film 23.00 Premiere, ki jih ni bilo - Z. Berković: Poišči ženo 23.50 Horoskop

SOBOTA, 21. NOVEMBRA

SLOVENIJA 1

- 7.45 Izbor, Radovedni Taček: Padalo, Lonček kuhaj: Snežni žličniki s kremom, Oscar Junior: Sanjam ali bedim, italijanska nanizanka, P. Zidar-L. Troha: Utonilo je sonce - Ferenc, Ferenc, Klub klobuk, Zgodba iz školjke
12.00 Poročila
13.45 Intervju, ponovitev
14.35 Tednik, ponovitev
15.25 Ostržkove prigode, italijanska nadaljevanka
16.10 Novosti založb, ponovitev
16.25 Marijana, francoska risanka
17.00 Dnevnik
17.10 Gostje boga, ponovitev angleške dokumentarne oddaje
18.00 Svetovalna oddaja
18.30 Dober tek, kuharski nasveti Paula Bocuseja
19.00 Risanka
19.15 Žrebanje 3 krat 3
19.30 Dnevnik, vreme, šport, utrip
20.45 Shoe Rudija Carrella
22.20 Dnevnik
22.45 T. Hayes: Hilton, Bangkok, avstralska nadaljevanka
23.40 Sova, Popolna tujca, ameriška nanizanka, Small Sacrifices, ameriška nadaljevanka, Tuljenje, ameriški film

SLOVENIJA 2

- 14.25 Video strani
14.35 Tok, tok, ponovitev
16.30 Sova, ponovitev, Bagdad Cafe, ameriška nanizanka, Small Sacrifices, ameriška nadaljevanka
17.45 Poglej in zadeni
18.30 Z ansambлом Mira Klinca na Jelenovem grebenu pri Ježovnikovih
19.00 Kitajski ciklus, 2. del
19.30 Dnevnik ORF
20.00 Čarobnost plesa in glasbe: Balet ob 100-letnici Metropolitanske opere
20.30 Inside man, ameriški film

SREDA, 25. NOVEMBRA

SLOVENIJA 1

- 10.00 Program za otroke, Denver: poslednji dinosaver, ponovitev ameriške nanizanke, Igor Dekleva: Po belih in črnih tipkah, ponovitev
11.00 Somerville-Ross: Prava Charlotte, ponovitev angleške nadaljevanke
12.00 Poročila
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.10 Klub klobuk, oddaja za otroke
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Film tedna, Filozof, nemški film
21.30 Sprehodi po stari Ljubljani
22.05 Dnevnik, vreme, šport
22.40 Sova, Radio FM, ameriška nanizanka, Beverly Hills 90210, ameriška nanizanka
23.55 Video strani

SLOVENIJA 2

- 15.55 Osmi dan, ponovitev
16.45 Sova, ponovitev, Haggard II, angleška nanizanka, Beverly Hills 90210, ameriška nanizanka
18.00 Slovenska kronika
18.10 Regionalni program-Maribor
19.00 Psiho
19.30 Dnevnik HTV
20.00 Športna sreda
23.00 Recital D. Sgourosa
23.45 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
14.10 Kondor, ameriška drama
15.30 Glasba
16.00 „Oresedici“ - Tv novice
16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Robin Hood iz veselja, ameriška risana serija, Deček Dominic, angleška nadaljevanka
17.00 Skupna informativna oddaja italijanske skupnosti
18.00 Slovenska kronika, Studio 2
19.00 Vsedanes - Tv dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.50 Zdravniki s krili, avstralski serijski film

- 12.55 Moški, ženska
22.55 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Zdravniki s krili, avstralski serijski film
14.10 Trojica iz Kolorada, italijansko-španski film
15.30 Čarobna svetilka, otroški program, Niklas v deželi nenavadnosti, švedski mladinski film
17.00 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije
18.00 Globus
19.00 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.35 Jutri je nedelja, verska oddaja
20.30 J. A. Martin, Fotograf, kanadska drama
22.10 Vsedanes - TV dnevnik
22.20 Stanje stvari special
23.20 Pekoč udarec, italijanska kriminalka
00.40 Horoskop

HTV 1

- 9.00 Dobro jutro Hrvaška 10.30 Kaj se mi dogaja 11.30 Hrvaške zgodbe in novele za otroke in mladino, ponovitev 12.00 Poročila 12.05 Beverly Hills, ponovitev 12.50 Allo, allo, ponovitev 13.20 Slika na sliko, ponovitev 14.00 Poročila 14.05 Pozdravi iz domovine 14.35 Izbrali ste - poglejte 16.00 Poročila 16.10 Iz stare skrinje, oddaja narodnih običajev 16.40 Dopolnilo 16.55 Blufonci 17.20 Televizija o televiziji 18.00 Poročila 18.05 TV izložba 18.20 Santa Barbara 19.05 V začetku je bila beseda 19.15 Risanka 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.00 TV teden 20.20 Predivo sanj, britanski film 21.55 Dopolnilo 22.00 Dokumentarna oddaja 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

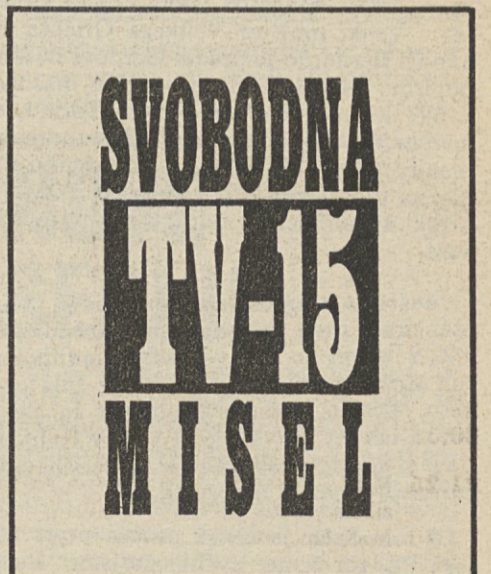
- 20.40 „Bersaglio“ - v studiju Tatjana Juratovec
21.20 Šok moderne umetnosti, ameriška dokumentarna serija
21.50 Vse danes - TV dnevnik
22.00 Arhitektovi nasveti
22.20 Dr. Jekyll in sestra Hyde, angleška grozljivka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Zgodbe o lisici 12.00 Točno opoldne, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko 14.50 Shadow of the Noose, serijski film 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Dokumentarna oddaja 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Choises, ameriški film 21.35 Znanstveni zbor 21.25 Dopolnitev 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.30 Dance till down, ameriški film 19.30 Dnevnik 20.05 Nogometna sredi 22.35 Shadow of the Noose, serijski film 23.25 Oddaja zabavne glasbe Horoskop

NAJLEPŠE IN NAJBOGATEJŠE MANEKENKE SVETA MODA IN LEPOTA

Sanje o Pepelki, ki postane princesa s steklenimi čevlji se bodo morda izpolnile 22 - letni nemški manekenki Claudiji Schiffer. Rumeni tisk vsega sveta jo vse pogosteje opisuje kot možno izbranko monaškega princa Alberta Monaškega. Na nedavni modni reviji v Parizu se ji je poklonil tudi slavni modni kreator Valentino in jo v navzočnosti številnih novinarjev imenoval princesa, na kar je Claudia sramežljivo zardela.

Svoje sanje o uspehu na modni pisti, ob pomoči kreatorja Valentina še sanja Eva Ercigova, dekletko iz mesta na češko - nemški meji, ki je odrasla v skromni in številni delavski družini, s starejšo sestro in mlajšim bratom. Gotovo bi še dolgo samo sanjala o za-

Danes Eva zasluži za en nastop na modni reviji od 5000 do 12.000 dolarjev na dan. Seveda ne nastopa vsak dan, vendar pa zaslužek nikakor ni majhen, četudi Eva še ni dosegla cene, kot na primer Christie Turlington in Cindy Crawford, ki zaslužita okoli 15.000 dolarjev za en sam nastop na modni reviji. Naslednje po vrsti so Claudia Schiffer, Naomi Campbell in Carla Bruni z 12.000 dolarji za nastop in Linda Evangelista, Helena Christensen in Karen Mulder z 10.000 dolarji za nastop. Manekenke z vrha so tudi najbolj iskane in imajo po tržni logiki ponudbe in povpraševanja največ dela in zaslužka. Dvaindvajsetletna Naomi Campbell, odkrito priznava, da včasih nastopi tudi po petkrat na dan, oziroma noč. Če z vsakim nastopom zasluži 12.000 dolarjev je preprosto izračunati koliko ji prinese njena lepota.

Popularnost, zaslužek, raskošni hoteli, visoka družba, potovanja po svetu, vse to so nepremagljive vabe, na katere se zavestno želi ujeti tisoče lepih deklet po vsem svetu. Vendar pa uspe samo resnično najlepši, a tudi one morajo imeti srečo, da jih odkrije prava agencija. Ena od najmlajših s te liste je Nikki Taylor, ki je stara komaj štirinajst let.

Medtem, ko so v Parizu in New Yorku cene za manekenke znane in ustaljene, v Italiji modne hiše kar tekmujejo, katera bo angažirala bolj znano in seveda dražjo lepoticico. Zmaga tisti, ki da več. Najboljši naročniki so tisti kreatorji in modne hiše, ki se s svojimi proizvodi nameravajo čimbolje plasirati na tržišču.

To pa je tudi končni cilj te tridimenzionalne izložbe z izrazito emocionalno - erotskim nabojem, s katerim se skuša vplivati na potrošnike. To posebej velja za žensko perilo, intimno in drugo žensko obleko, s katero se osvaja tako ženske kot moški. Eni in drugi se poistovetijo z lepoticami in z izdelki, ki jih te nosijo. Bolj, ko je manekanka privlačna in seksipilna, bolj gotov je uspeh obleke, ki jo predstavlja. Res je, da tudi modni kreatorji marsikdaj pretiravajo s svojim eksibicionizmom. O tem pričajo tudi modeli Jean - Paul Gaultiera, ki več odkrivajo, kot pa skrivajo.

Italijanska modna skupina Versace je v preteklem letu povečala svoj dobiček kar za dvajset odstotkov. Do tega pa je pripeljal prav angažiranje vrhunskih svetovnih manekenk na njihovih modnih revijah.

hodu, modi in manekenkah, če je pred nekaj leti prijateljica ne bi nagovorila, naj se prijavi na natečaj za manekenke v Pragi. Neka francoska modna agencija je iskala mlade talente na evropskem vzhodu in tako odkrila tudi Evo. Še neizkušena, dolgonoga, plavalasa in modrooka lepoticica, se je preselila v Pariz, agencija Madison pa ji je pomagala obvladati vse skrivnosti poklica in jo pripeljala v vrh evropske in svetovne mode.

VELIKI ORIENT

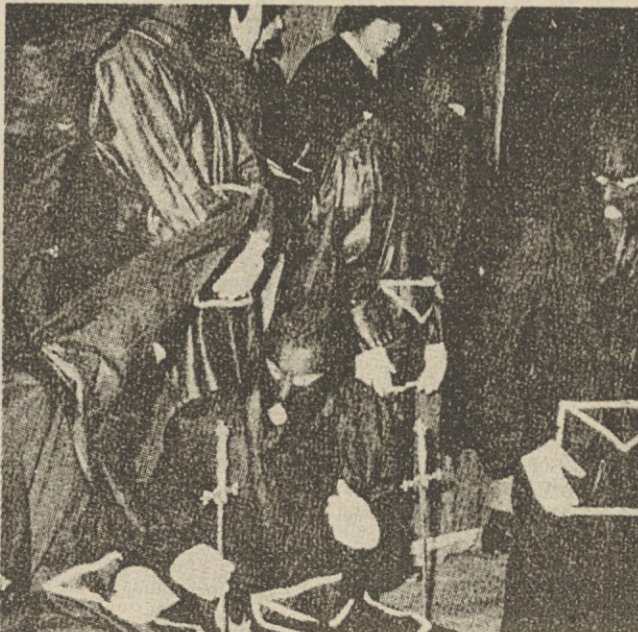
Okrog sto oseb, med njimi tudi novinarji, sodniki in politiki, se je te dni znašlo v preiskavi, ki jo izvaja Antonio Cordova, tožilec iz Palmija, sicilijanskega mesta, znanega po koncentraciji mafije. Tožilčeva preiskava je usmerjena predvsem proti Rimu. Sumi, da so zopet vzpostavljene tajne masonske lože, v katerih se zbirajo tisti, ki jim zakon prepoveduje članstvo v tajnih združenjih.

V Italiji so tajne lože kaznive same po sebi, ker so tajna združenja prepovedana. Zaradi tega morajo imeti tudi prostozidarji - framasoni za delovanje v državi špagetov javne popise vseh svojih delavcev. Veliki mojster Velikega Orienta v Italiji Giuliano Di Bernardo je predal Cordovi tri šifre za dostop k popisu vseh 18.000 italijanskih masonov, včlanjenih v 597 lož v Firencah, Rimu, Torinu, Palermu, Genovi in Napoliju. Seznanji bodo vzporejeni s popisi, zaplenjenimi pri dženovskem odsvetniku Pietru Musculi, kjer so bili, kakor je pokazala preiskava, združeni kalabriški kriminalci iz „ndraghete“ in ugledni ljudje s severa.

Službena italijanska masonerija se je na isti način distancirala pred dvanajstimi leti tudi pred tajno ložo P2, v kateri so bili vsi šefi tedanjih italijanskih tajnih služb, novinarji itd. P2 je bila obtožena za zaroto, poskus državnega udara in del črnega terorizma teh let. Bivši agent CIE v Italiji Brenneke trdi, da je iz vašingtonske centrale ameriške špijunaže osebno prinašal denar in naloge za P2.

V teh dneh je začel proces proti vodilnih ljudeh lože P2, pri čemer „veliki mojster“ Licio Gelli, predvojni fašist, ne bo odgovarjal za večje inkrimina-

cije, saj ga je Švica izročila samo za neka manjša kriminalna dejanja.

CLAUDIA KOT DRUGA GRAZIA

Kočno so odkrili, zakaj se je princ Albert strastno zaljubil v znano manekenko Claudio Schiffer. Izredno je podobna Albertovi pokojni materi, ki jo je imel zelo rad. Claudia je pripomogla k temu, da je naposled prebolel materino smrt in začel resno razmišljati o prevzemu prestola. „To je edina ženska, ki jo imam lahko rad,“ pravi Albert. Ker se tako lepo ujema, lahko v bližnji prihodnosti pričakujemo poroko.

GLASBA IN FILM

Zvočna kulisa filma „Lethal Weapon 3“ priča, da je lahko tudi filmska glasba pravo smrtonosno orožje, in sicer kot vzpodbujevalnik gledanosti nekega filma. V omenjenem filmu gre za sluzga predvsem Stingovi interpretaciji „It's Probably Me“ in Elton Johnovi izvedbi „Runaway Train“, oba je podprl Eric Clapton z zvoki svoje kitare.

MATERINSKI
DOM

PRISPEVAJTE
ZA
MATERINSKI
DOM!

Prispevke lahko
nakažete na žiro račun
Materinski dom,
Karunova 16 A,
Ljubljana,
št. 50101-603-43533
HVALA!

NAJBOGATEJŠI ČLOVEK NA SVETU
TAIKIHIRO MORI

BOGASTVO NI V DENARJU

Revija „Forbes“ je že drugo leto zapored izbrala Japonca Taikihira Moria za najbogatejšega zemljana. Krepak osemindesetletnik redno odhaja na delo peš, v največje zadovoljstvo so mu njegovi vnuki. Živi kot vsi navadni smrtniki, čeprav mu pripisujejo nič manj kot 15 milijard dolarjev.

Mori je direktor in lastnik podjetja z nepremičninami „Mori Building“, ki mu je prineslo bajno bogastvo. Rodil se je v družini bogatih trgovcev z rižem in zemljiških posestnikov iz Tokia. Že njegov oče je zaslutil možnost zaslužka, ko je na svoji zemlji začel graditi hiše. Ustanovil je podjetje, ki se je ukvarjalo z izgradnjo velikih zidanih kompleksov, ki jih je nato dal v najem ali zakup. Objekti so bili največkrat v centru japonske prestolnice. Kmalu se je ta dejavnost izkazala za tako dobičkanosno, da se je oče odločil, da je treba mladega Moria čimprej uvesti v delo. Taikihiro o tem najprej ni želel nič slišati, ampak vendarle je moral ubogati in vpisal se je na ekonomsko fakulteto, ki jo je uspešno dokončal leta 1928 v Tokiu. Namesto da bi se nemudoma zaposlil v očetovem podjetju in stopil po poti bleščeče kariere, je najprej želel dati svoj pečat formiranju novih kapacitet in prevzel je mesto profesorja na gimnaziji. Potem je trinajst let predsedoval katedri ekonomije in trgovine nekega tekstilnega inštituta v Kitou, za tem pa je postal docent univerze v Jokohami, kamor se je preselil že v letu 1947. Na tem položaju je vztrajal, dokler mu ni umrl oče, takrat je bil prisiljen prevzeti uzde podjetja, ki je v tem času postalo eno najpomembnejših na Japonskem. Z očetovo smrtjo je postal lastnik imperija, vrednega več milijard dolarjev.

Kmalu mu je uspelo imperij povečati. Kupoval je nova zemljišča, gradil nove palače, poslovne zgradbe, hotele v slehernem kotičku Tokia, ki se je razvijal v svetovni megalopolis. Cena nepremičninam v Tokiu bliskovito raste, na primer kvadratni meter stanovanja v kvartu blizu središča stane okoli 21 milijonov lir, kar je astronomska vsota. Če vemo, da je denar investiran v nepremičnine od leta 1955 do 1970 kar tridesetkrat pridobil na vrednosti in da je v zadnjih letih podvo-

jen, ni težko razumeti, zakaj posli plovejo z napetimi jadrji.

Najbogatejši zemljan je danes lastnik 750 tisoč kvadratnih metrov poslovnih prostorov v centru Tokia, nedaleč od ministrstva in parlamenta. Vendar pa Mori svojega bogastva ne obeša na veliki zvon, niti ne živi razkošno. Življenjskega stila zaradi denarja ni spremenil, zgodaj zjutraj odhaja na delo v pisarno, ki je v eni izmed njegovih dvainosemdesetih palač v središču Tokia. Mori je prepričan, da je najboljša investicija za njegovo zdravje in starost pešačenje. Oblečen je v tradicionalni japonski kimono, pod katerim nosi široke orientalske hlače. Na kosilo odhaja vedno ob istem času, a ne v restavracije, pač pa ima najraje hrano, ki mu jo pripravi soproga.

Bedi nad poslovanjem „Mori Buildinga“, kjer je zaposlenih 713 ljudi, podjetje ima tudi sedemnajst podružnic. Pomagata mu oba sinova in hči. Edina olajšava, ki si jo je vzel, je skrajšan delovni čas, kar pa je storil šele po srčnem infarktu leta 1974. S soprogo živi v palači, kjer ni služb. Njegovo največje bogastvo pa so vnuki. Delati namerava, dokler mu bo to dopuščalo zdravje.

GENETSKA TERAPIJA PROTI HOLESTEROLU

V začetku naslednjega leta bo dr. James Wilson poizkušal vstaviti nove gene v jetrne celice pacientov, ki boleajo za družinsko hiperholesteremijo.

Raziskovalci se pripravljajo uporabiti novo vrsto genetske terapije za zdravljenje smrtonosne dedne bolezni, ki povzroča ekstremno zbiranje holesterola v vsem telesu in zgodnjo smrt zaradi srčne kapi.

Znanstveniki na univerzi v Ann Arboru so nedavno preskočili največjo prepreko za poizkuse z genetsko terapijo, saj so dobili dovoljenje dveh državnih odborov, ki nadzorujeta poizkuse manipulacije s človeškimi geni.

V pričetku naslednjega leta dr. James Wilson, izredni profesor interne medicine na michiganski univerzi v Ann Arboru, in njegovi kolegi upajo, da bodo uspeli vstaviti nove gene v jetrne celice pacientov, ki trpijo zaradi družinske hiperholesteremije, bolezni, ki je morda najbolj znana zato, ker je lani zaradi nje po neuspešni presaditvi srca in jeter umrla trinajstletna Stormi Jones in Texasa.

Novo zdravljenje je načrtovano kot dolgotrajna in verjetno učinkovita terapija zbolelih zaradi holesterola. To bolezen lahko začasno ublažijo z zdravili in s tehnikami čiščenja krvi, v redkih primerih pa s presaditvijo organov.

„To je vrsta genetske terapije, za katero smo se že dolgo borili“, pravi dr. Dusty A. Miler z raziskovalnega centra za rakasta obolenja „Fred Hutchinson“ v Seattlu.

Dr. Miler je eden od znanstvenikov, ki so ponovno preverjali predlog v Podkomisiji za zdravljenje s človeškimi geni pri Nacionalnem zdravstvenem inštitutu, ki mora odobriti vsak poizkus genetskega zdravljenja, financiran iz zveznih fondov. Ta odbor in Svetovni komite za rekombinirano DNA sta soglasno odobrila predlog v začetku oktobra preteklo leto.

Novi postopek zahteva genetsko spremembo jetrnih celic. Bolniki, ki trpijo zaradi hiperholesterolemije, so rojeni brez gena, ki omogoča jetrnim celicam izdelavo zelo važnega receptorskega proteina. Pri njegovem normalnem delovanju ta receptor prodira skozi površino jetrnih celic in pomaga zbrati mimoidoče molekule lipoproteina nizke gostote. Na ta način se holesterol razbija in izloča kot žolčna kislina.

Brez receptorja za odstranjevanje viška lipoproteina lahko imajo bolniki

štirikrat do petkrat večjo količino holesterola v telesu kot zdravi ljudje. Kot rezultat tega se vzdolž arterij zbira holesterol, kar pogosto povzroča srčne kapi pri otrocih pod desetimi leti.

Da bi to pozdravili, bodo zdravniki kirurško odstranili okoli 15 odstotkov jeter in izolirali celice iz tega tkiva. Z uporabo neškodljivega virusa bodo v jetrne celice vstavili gen, ki bo proizvajal receptorski protein.

Tri dni po prvem kirurškem posegu bodo celice s temi geni vgradili v majhno žilo, ki napaja jetra. Ta operacija bo trajala približno eno uro. Če bo vse po načrtu, se bodo izpopolnjene celice namestile v jetra in pričele delovati, tako kot to počnejo zdrave jetrne celice: generirale bodo receptorske proteine, kar bo pripomoglo, da se bo telo očistilo viška holesterola.

Dr. Wilson upa, da bodo tako uspeli zmanjšati količino holesterola za 50 odstotkov, kar bi bilo dovolj, da bi lahko pričeli uporabljati zdravila, ki zmanjšujejo količino holesterola na normalno.

Kljub temu pa še ni vse jasno, saj dr. Richard Mulligan z inštituta za biomedicinske raziskave „Whitehead“ v Cambridgeu, ki je spremljal dr. Wilsona pri njegovem delu po doktoratu pred nekaj leti in pomagal pri razvijanju tehniki, ki jih sedaj preizkušajo, pravi, da ni prepričan ali bo postopek implantacije učinkovit dlje kot pet mesecev.

Raziskave na medicinski kliniki v Ulmu so pokazale, da 50 do 100 gramov ovsenih kosmičev na dan znižuje količino holesterola, tudi če bolnik uživa mastno hrano. Bolniki, ki so sodelovali v poizkusu na medicinski kliniki, so v tem času poleg običajne hrane dobili vsak dan tudi dve jajci. Pri povečanem konzumiranju mastnih jedi se je količina holesterola povečala najprej za povprečno 5,3 odstotke. V tretjem tednu raziskav so pacientom dnevno dodajali še 75 gramov ovsenih kosmičev. Količina holesterola v krvi se je takoj znižala za 11,5 odstotka, glede na vrednosti izmerjene na začetku raziskave. Zato znanstveniki priporočajo ovsene kosmiče kot najenostavnejši način za zmanjšanje holesterola v krvi.

BOLGARSKI PLUTONIJSKI ZA SADAMA HUSEINA

DVAJSET ATOMSKIH BOMB

Najnovejši škandal, v katerem so odkrili, da je Sofija poizkušala prodati 80 kilogramov plutonija Iraku, pretresa Bolgarijo.

Po aferi okrog domnevno nelegalnega izvoza bolgarskega orožja v Makedonijo so novinarji londonskega „Sunday Expressa“ lansirali novo medijsko bombo. Odkrili so kanal, po katerem je potovalo preko Varne in Sofije 80 kilogramov plutonija, namenjenega režimu iraškega diktatorja Saddama Huseina. V Sofiji so odkrili samo del pošiljke, ki ni prišla do iraške ambasade, od koder naj bi jo z diplomatsko pošto poslali v Bagdad. Tako še vedno iščejo 44 kilogramov plutonija ruskega porekla, ki je sedaj skrit nekje v Sofiji in ki bi v stiku z ognjem lahko izval pravo ekološko katastrofo. Tu gre za posel vreden okrog osemdeset milijonov dolarjev.

Strokovnjaki trdijo, da je takšna količina plutonija dovolj za izdelavo dvajset atomskih bomb, veliko močnejših od tistih, ki sta ob koncu druge svetovne vojne padli na Hirošimo in Nagasaki.

Kanal so odkrili, ko so novinarji „Sunday Expressa“, ki se jim je uspelo vključiti v tihotapsko verigo, v sofijskem hotelu „Sheraton“ dobili prvo pošiljko, ki jo je sestavljalo 140 majhnih ploščic plutonija. Njihova zgodba je v hipu obšla ves svet.

Potem ko so informacijo prenesle vse svetovne agencije, se je afera pojavila tudi v bolgarskem tisku. Bolgarski časniki prenašajo informacije bolgarske obveščevalne službe, ki trdi, da Ro-

bert Trop, eden od glavnih sodelavcev pri tem „poslu“, s katerim je londonski časnik objavil velik intervju, sploh ni kontaktiral z bolgarsko obveščevalno službo.

Trop se sicer ukvarja s trgovino z orožjem, v posel s plutonijem pa se je vključil čisto slučajno. Ko je odkril, da je nuklearni material namenjen Iraku, se je odločil ostati v igri in v primernem trenutku prekiniti operacijo, v katero so bili vmešani britanski trgovec, švedski biznismen in dva Poljaka. Bolgarija je od britanske ambasade v Sofiji tudi uradno zahtevala naj Torpa, ki je medtem izginil iz Bolgarije, pošljejo v Sofijo na zaslišanje.

Po vsem tem je bila bolgarska javnost seznanjena, da so v ves posel vmešani ruski in bolgarski vojaški in nekdanji ko-

munistični funkcionarji, za katere se je že prej vedelo, da prodajajo orožje namenjeno na Blizni vzhod.

NOVE SERIJE

Na ameriških kanalih se pojavlja invazija serij o britanskem dvoru. CBS že predvaja „Windsdorsko žensko“ in nadaljevanko „Charles in Diana“, v kateri nastopa Catherine Oxenberg. NBC bo spomladi predvajala miniserijo „Diana: Njena resnična zgodba“, posneto po zgodbi Andrewa Mortona, ki se za zdaj zelo dobro prodaja.

MUZIKA JE BIZNIS

O berlinskih dnevih neodvisne godbe ste lahko že brali v slovenskem glasbenem časopisu, tudi tukaj smo dvigovali prah vsled slovenske participacije, zdaj pa bi bil čas, da malce pogledamo, kakšni so rezultati. V nobenem primeru ne želimo zmanjševati ali povečevati vloge, „lika i djela“ slovenskih predstavnikov in stvari se bomo poskušali lotiti karseda objektivno.

Takšne napovedi in opravičevanje v uvodu ponavadi napovedujejo pogrom v nadaljevanju, vendar vas bomo morali, dragi bralci, malce razočarati. Dejstvo je namreč, da je bil to prvi in kot tak pionirski skupni nastop slovenskih promoterjev, založb in skupin. Seveda ni šlo le za slovenske skupine, saj so na festivalu nastopili Regoč z Reke, ker pač predstavljajo najbolj obetavno skupino v tukajšnjem rock prostoru. Nastopiti bi morali tudi Polska Malca, vendar zaradi ne povsem pojasnjenih razlogov niso nastopili. Blag sum v validnost opravičila je namreč nastal takoj, ko so organizatorji pojasnili, da bend ni mogel dobiti viz za vstop v Nemčijo. Poluradno pojasnilo pa smo dobili šele pred kratkim in izkazalo se je, da je šlo resnično za problem z vizami in ne za velikoljubljansko zaroto, kot smo na začetku upali tračev željni pisuni.

Če zapustimo te deklarirano rumene vode, lahko na hitro rečemo, da BID (Berlin Independent Days) pravzaprav niso prinesli nič pretresljivo šokantnega, toda tako se zdi le na prvi pogled. Res je, da nihče ni podpisal kakšne strašansko pomembne pogodbe, tudi kakšna izmed bolj znanih založb ni vsled tega festivala na vrat na nos pridirjala v Slovenijo, toda to sploh ni bil namen celotnega podjetja. Tisto, kar leži skrito pod navidez pusto zunanjo stjo, so naslednja dejstva: CD kompilacija SLO. I. R. P. so slurpovci razdelili kakšnim stopetdesetim promoterjem, novinarjem in založniškim hišam; FV založba, distribucija NIKA in DALLAS so prav tako razdelili produkcijski material vsem pomembnejšim poslovnim hišam; promoterske sekcije ŠKUCA so dobile nekaj deset ponudb za organizacijo koncertov v Sloveniji.

Seveda pa se najpomembnejše šele ima zgoditi. V doglednem času bo namreč postalo jasno, na kakšen odziv je v evropskem neodvisnem prostoru naletel SLO. I. R. P. Šele potem bo moč soditi o uspehu te misije. Poleg tega pa je zelo pomemben - morda celo najbolj - še en moment: ustanovitev poola in skupni nastop na BID-u (prejšnja leta so promoterji delovali ločeno) bo prispeval k večji prodornosti na tujem in, upajmo, konsolidaciji sil doma. Seveda pa je zdaj na vrsti čas, da pokaže, v kolikšni meri bo temu tako.

VIDENO

PARTIBREJKERS + BABY ZDRAVO, 11. 11., Barfly Celje

Roko na srce, toda o Partibrejkersih se v slovenskem tisku ni še nikoli toliko pisalo. Najbolj smešno pa je pravzaprav to, da ima z vsem pisanjem še najmanj opraviti njihova glasba. Žalostno, res, toda samim Partibrejkersom vse skupaj ni šlo prav nič v nos - še več - vsa publiciteta in pričkanja o embargu so le povečala število obiskovalcev na njihovih koncertih. Seveda bi bila čista laž, če bi rekli, da so jih ljudje prišli gledati le zaradi polemik v časopisih. Povprečnemu ljubitelju rock glasbe je kaj malc mar, kaj ima tako dober bend opraviti z embargom, kaj ima z embargom opraviti kultura in podobne bedastoče. Če si privoščimo trenutek iskrenosti, lahko torej rečemo, da smo šli na Partibrejkerse zaradi glasbe, ob kateri že nekaj let plešemo in pijemo po zakajenih luknjah, ki jim pravimo klubi. No, ja pa malce firbca je tudi bilo zraven, kajne? Saj veste, ali bodo policaji naredili kakšno sranje ali ne. V Celju so Partibrejkers igrali pred skoraj polnim Barflajem, kot predskupina pa so nastopili Baby Zdravo. Težave z ozvočenjem so tonsko preizkušnjo celjskega tria postavile pred polno dvorano, te obremenitve pa Baby Zdravo niso uspeli izpeljati brez zapletov. Kljub temu je bil koncertni del nastopa zadovoljiv in malce več rutine bo iz tega benda naredilo povsem solidno zasedbo.

Partibrejkers so v Celju odigrali enega izmed slabših koncertov - po zatrdanju članov benda zaradi slabega ozvočenja, po prepričanju večine obiskovalcev pa zaradi dveurne zamude, ki je dodobra utrudila občinstvo. Slednje je reagiralo temu primerno, odziv pa je, jasno, vplival tudi na Partibrejkerse. Tisti, ki Caneta in kompanijo poznate v živo že od prej, veste, da niso nikoli bili posebej priljudni, toda tokrat bi se resnično bili lahko malo bolj potrudili. Od tako dobrega benda se običajno pričakuje tudi nastop, ki si ga lahko z veseljem zapomniš. Frontman Cane je sicer pokazal zavirljivo mero energije, toda le-ta je bila prej posledica nerazpoložnosti, kot česa drugega. Vsekakor so se Beograjčani s težavami spoprijeli zelo profesionalno, s čemer si zaslužijo tudi pohvalo. Neskončne debate, o tem ali je bil koncert dober ali ne, pa prepuščamo gostilniškim modrijanom. Bržkone bo resnica potuhnjeno ždela nekje v sredini, vendar lahko kljub slabemu ozvočenju, zadetemu bendu in dveurni zamudi zapišemo, da se nas je večina uspela zabavati. Očitno lahko kaj takega uspe le takšnim bendom, kot so Partibrejkers.

NOVICE

S posredništvom promocijsko založniške hiše Dallas je te dni pri nas izšel kompilacijski album dua ERASURE. Skupino poznamo predvsem po medij-sko izjemno odmevnih priredbah uspešnic legendarnih ABBA. Kompilacija, na kateri se seveda nahajajo tudi omenjene priredbe, je izšla na vseh formatih (vinilni kot dvojni LP) in obsega dvajset iz obsežnega opusa izbranih pesmi, vse skupaj pa znese kar 78 minut glasbe. Založnik je seveda neodvisna velikanka MUTE, ki je že izdala prvi singl s kompilacije. Kot zanimivost lahko navedemo, da je plošča izšla pri nas hkrati kot drugod po Evropi.

Pri isti založbi in istem zastopniku pa je izšel še en album. Gre za sku-

KONCERTI

V torek, 17.11. se v klubu K4 obeta izjemen dogodek: nastopili bodo MINISTRY OF POWER, kar bi lahko med vrsticami pomenilo tudi TEST DEPARTMENT, oziroma obratno. Test Department se namreč zopet vračajo k underground koreninam in MINISTRY OF POWER je eden izmed projektov. Test Dept. so pripravili novo koncertno postavo z novimi pesmimi, multiprojekcijami, vrhunskimi underground D.J.-i, abstraktnim plesom in še z drugimi presenečenji. Vse skupaj deluje pod imenom T. A. O., medtem pa Test Dept. z novim dvanajstincijerjem polnijske plezne podije underground klubov po Angliji in Ameriki. Organizatorji obljublajo štiri urni rave izlet med house-

Inspirational Carpets: nazaj v prihodnost

pino INSPIRAL CARPETS, ki zhaja iz „prosule“ manchesterske scene izpred treh let, ko so mediji ustvarili sliko o revolucionarnem glasbenem dogajanju na angleškem severu. Tradicionalni rock'n'roll zvok so tamkajšnje skupine pomladile z bolj plesnimi ritmi, z vplivi soula, funka in celi house-a. Rock je postal spet zanimiv in razburljiv. Kmalu pa se je izkazalo, da je bolj kot za pomlajevanje šlo za modni trend in od avtorsko močnih skupin jih je uspelo preživeti le nekaj. Med nje sodijo tudi Inspiral Carpets, ki so tradicionalni rock zvok oplemenitili s Hammond orglami, tako da včasih spominjajo na THE DOORS, potem spet na ROLING STONES ali VELVET UNDERGROUND, vseskozi pa so ohranjali svoj eklektični glasbeni izraz. „Revenge of The Goldfish“ je tretja velika plošča te skupine za založbo MUTE, na kateri se po ocenah poznavalcev nahajajo v najboljši luči.

om, garažo, raggo ter etno-technom z živim nastopom Test Department!

Dan kasneje, 18.11., si lahko v istem klubu ogledate death metal skupino AUSHULTZ, ki bo nastopila v sklopu Hard & Heavy večera.

Istega dne bo v celjskem klubu Barfly nastopila skupina BABY ZDRAVO, kot predskupina pa bodo igrali NI IMENA.

V četrtek, 19.11. si lahko v klubu Barfly ogledate trio MARKO BRECELJ & JAVNA TRAJA.

Istega dne bo v ljubljanskem B-51, sicer poznanem pod imenom Underground, zgodil koncert avstrijskega benda ORANGE BABOONS. Tisti, ki vam je Maribor bližje pa jih lahko vidite v nedeljo v MKC-ju.

Brez pravih rockerjev ne gre. ŠANK ROCK praznujejo desetletnico in ob tej priložnosti bodo v velenjski Rdeči dvorani pripravili promocijo novega albuma „Moj nočni blues“, ki se bo nadaljevala z mega žurom. Po nastopu Šank Rock-a bo nastopila še skupina NIGHT JUMP.

LESTVE

Velika Britanija (NME)-singli

1. BOYZ II MEN - End of the Road
2. TASMEN ARCHER - Sleeping Satellite
3. MADONNA - Erotica
4. BIZARRE INC. f. A. BROWN - I'm gonna get you
5. BON JOVI - Keep the Faith
6. ARRESTED DEVELOPMENT - People Everyday
7. TAKE THAT - A Million Love Songs
8. DOCTOR SPIN - Tetris
9. ERMA FRANKLIN - Piece of my Heart
10. RAGE - Run for you

Velika Britanija (NME)-albumi

1. SIMPLE MINDS - Glittering Prize 81-92
2. MADONNA - Erotica
3. MICHAEL BOLTON - Timeless
4. ABBA - Gold
5. R.E.M. - Automatic for the People
6. PRINCE & THE NPG - Love Symbol
7. TALKING HEADS - Once in a Lifetime
8. TASMEN ARCHER - Great Expectations
9. MIKE OLDFIELD - Tubular Bells II
10. BELINDA CARLISLE - The Best of Belinda-Vol 1

ZDA (Billboard)-albumi

1. GARTH BROOKS - The Chase
2. R. E. M. - Automatic for the People
3. ERIC CLAPTON - Unplugged
4. BILLY RAY CYRUS - Some gave all
5. PRINCE & THE NPG - Love Symbol
6. MICHAEL BOLTON - Timeless
7. PEARL JAM - Ten
8. PETER GABRIEL - Us
9. MARY J. BLIGE - What's the 411?
10. ALICE IN CHAINS - Dirt

Slovenija-ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. RAMONES - Poison Heart
2. SMASHING PUMPKINS - I am One
3. SONIC YOUTH - Youth against Fascism
4. METALLICA - Sad but True
5. SCREAMING TREES - Nearly lost you
6. E. M. F. - They're here
7. SUICIDAL TENDENCIES - Nobody hears
8. SUGAR - Changes
9. INSPIRAL CARPETS - Bitches Brew
10. THE WALKABOUTS - Dead Man rise

PISMA

ODPRTO PISMO
PRIJATELJEM IN ZNANCEM

G. Dušan Pleničar je v nekaj slovenskih časopisih (Delo, Slovenec, Nova doba) objavil odprto pismo, ki podaja nekatera osebna razmišljanja ob kandidaturi g. Ljuba Sirca za predsednika Republike Slovenije.

Demokratske stranke, združene v demokratski opoziciji, brez dvoma podpirajo stališča izražena v pismu g. Pleničarja o neznanstvenih možnostih sodelovanja Slovenije pri projektih pomoči demokratičnega dela sveta, v kolikor ostanejo v kateremkoli delu vodstva države stare komunistične strukture. To dejstvo je žal v naši javnosti povsem zanemarjeno in zabrisano z napihovanjem malenkostnih možnosti, ki so nam bile ponujene. Demokratična tuja javnost mora to dejstvo mnogo jasneje predstaviti slovenski javnosti. Svoj prispevek v tem pogledu so v dobro Slovenije dolžni dati Slovenci, ki živijo v tujini in razpolagajo z ustreznimi podatki in stališči mednarodnih predstavnikov demokratičnih vlad. To je vaš dolg do samostojne demokratične Slovenije, kajti volitve, ki so pred nami, odločajo o usmeritvi Slovenije v prihodnjih desetletjih.

Slovenci razumemo težnjo „svetovnih policajev“, da iščejo rešitve za Balkan, ki bi bile predvsem v njihovem interesu in po njihovih predstavah. Jasno nam je, da je z njihovega stališča bolje imeti na teritoriju nekdanje Jugoslavije enega sogovornika namesto šestih med seboj sprih. „Svetovnim policajem“ je pomembno, da imajo sogovornika, ki obvlada teritorij. Od tu dalje je za njih vse samo še stvar tehnologije dogovarjanja. Dokaz za to trditve je v naši polpretekli zgodovini, ko se svet ni zgražal zaradi delovanja KPJ pod vodstvom Tita, dokler je bil partner, ki je obvladoval svoj prostor.

Tu pa se pojavlja tudi del dvoma v kandidaturi g. Ljuba Sirca za predsedniški položaj v RS. Ne dvomimo, da je po svoji liberalni usmeritvi, z dosedanjim javnim delovanjem in svojim položajem v demokratični svetovni javnosti neprimerljivo sprejemljivejši kandidat od g. Kučana, katerega bremeni dolgoletno delovanje v vrhu KP in se s plehko propagando postavlja v nadstrankarski položaj. Ta nadstrankarska pozicija je resnična le v tem, da obvlada kar nekaj strank in ne le eno.

Vrnimo se k g. Sircu. Bremeni ga sloves „jugoslovenarja“ med drugim zato, ker je ob osamosvojanju Slovenije, podobno kot g. Mencinger, izpostavljal ekonomske poglede nad političnimi. Žal v tistem času nista dojela pripravljeno ljudi za prevzem tvegane ter resnične želje in potrebe, da se v smislu dolgoročnih interesov naroda razdružimo od preostanka nesrečne nekdanje Jugoslavije, ki se je mimo naše volje bližala nesrečnim dogodkom, katerim smo še vedno priča.

Ob tem stališču g. Sirca se nam pojavijo sum o vplivu tujih interesov na njegovo usmeritev in bodoče delovanje pri urejanju odnosov znotraj nekdanje Jugoslavije. Ta sum dodatno krepi nejasno izražena oblika povezave g. Sirca z LDS stranko, katere predstavlja na slovenskem političnem prizorišču segment, ki mu je povezovanje Slovenije znotraj nekdanje Jugoslavije od vseh slovenskih strank najbližje. Ni dvoma, da je s prihodom nekdanjega predsednika predsedstva SFRJ g. Janeza Drnovška na čelo LDS ta smer v stranki prevladala. V toliko je povezava LDS in g. Sirca, ki izhaja iz levega krila predvojne liberalne stranke, ki je bila prav tako progoslovensko usmerjena, razumljiva. V memorandumih g. Sirca so tudi jasno izražene simpatije do možnosti uveljavitve idealističnih komunističnih principov.

Manj razumljiva ali sploh nerazumljiva pa je ta povezava, v kolikor predstavlja g. Sirc demokratično usmerjenega intelektualca mednarodnega formata in človeka, ki želi, da se Slovenija razvije v samostojno neodvisno državo po meri Slovencev, vključeno v mednarodne tokove na način, ki bo v prvi vrsti ščitil interese slovenskega naroda. Mislim, da je zanemarljivo dejstvo, da izhaja vodstvo LDS iz istih logov kot vodstvo stranke, kateri se je v korist svoje kandidature formalno odrekal celo njen dolgoletni voditelj g. Kučan.

Tako je seveda primerjava z vključitvijo nadškofa g. Šuštarja v slovensko dogajanje nemogoča. Ta primerjava bi bila mogoča, v kolikor bi g. Sirc našel ustrezen stik in ponudil svoje usluge demokratični opoziciji. Mislimo, da bi bila taka poteza hvale vredna in prosimo g. Sirca, da odgovori, kaj ga je od-

vrnilo od take rešitve.

Pravi učinek in primerljivost z ustopom g. Šuštarja bi ustop g. Sirca v politično življenje Slovenije imel edino v primeru, da bi njegova pripravljenost za prevzem krmila države dosegla umik kandidature g. Kučana za isto mesto. Ob dosedanjem koristnem prispevku g. Kučana k spremembam v Sloveniji bi njegov umik iz političnega življenja pomenil največji možni prispevek kateregakoli Slovencev k nadaljnji vključitvi Slovenije v krog demokratičnih držav in k njenemu hitremu razvoju. Slovenski narod bi tak prispevek g. Kučana znal ceniti in ga zabeležiti z zlatimi črkami v svojo zgodovino.

Ob izostanku takega razvoja pa dajemo prednost kandidatom, ki sicer niso v mednarodni javnosti enako znani in vplivni, vendar so v preteklosti znali oceniti vsakokratno situacijo, v kateri se je slovenski narod nahajal in so, brez obzira na tuje prišepetavalce, ukrepali v okviru svojih zmožnosti izključno v interesu Slovenije. Mislimo, da v tem pogledu pred vsemi kandidati izstopa g. Vitomir Gros. Mnoge moti njegova robotost. Ali nismo pogrežali ljudi, ki bi znali in bi si upali zastopati interese Slovencev? Želimo imeti predsednika države, ki se ne bo prvenstveno oziral na namige Moskve, Rima ali Washingtona, ampak bo krmaril Slovenijo po želji Slovencev. Starim demokracijam dajmo priljubljenost, da izkažejo svojo demokratičnost tudi do drugih narodov (Slovencev).

Še komentar k veliki sredinski koaliciji. Stranke demokratične opozicije smatramo, da še niso izčrpane naloge, katere si je zastavil DEMOS ob zadnjih volitvah in da zato še ni mogoče sklepati koalicij in sestavljati vlad s partnerji, ki so tem stališčem v mnogih bistvenih točkah nasprotovali. Počakajmo do volitev in se prepričajmo, kakšno koalicijo bo možno sestaviti, ne pa vnaprej staviti na dve politični stranki, katerih vodstvi strank se sami predstavljata kot močni in sredinski, in pri sklepanju dogovorov zanemarljivo voljo svojih volilcev.

Za Liberalno stranko PETER SMUK, Ljubljana

5000 PODPISOV?

Od kdaj pa ste, gospodje iz narodnodemokratske stranke, na Titovi 65 na Jesenicah? Saj ste dobili prostore vendarle na Breznici v žirovniškem koncu, kot so povedali na jeseniškem radiu. Sedaj pa se kar silite n Titovo, katere ime vam gre tako v nos. Ste se morda nasilno uselili, pa kar brez ustrezne pogodbe?

Čudna je to pravna država in jeseniška uprava oziroma tisti, ki upravlja s prostori na Titovi.

Sicer pa je po zakonu zbiranje podpisov pogoj za predložitev kandidature. Tako se je Milan Kučan tudi odločil. Kdor se s tem ni strinjal, ni podpisal obrazca ali pa tudi ne bo volil. Tako je pač v demokratičnem sistemu.

Zakaj pa še vi ne zbirate podpisov za svojo kandidatko? Morda pa ne zmorete drugega kot biti proti, saj nimate ustreznega programa in tudi ne dovolj ljudi, ki bi bili sposobni ponuditi eno od možnosti za boljši jutri.

Časi, ko je mogoče pridobivati glasove samo s tem, da si proti, so za demokratično Slovenijo pogubni. Upam, da bodo volilci to spoznali. Vsak ima svojo preteklost, tudi vi iz NDS. In preteklost slehernega ni samo brezmadežna. Prihodnost ni le v korajži biti proti, za to je tudi danes potrebno kaj storiti.

Prihodnost je v sposobnosti ceniti delo in prizadevanje drugih, sposobnost iskati čimboljše rešitve skupaj z drugimi. Najlažje je resnično biti le proti. Ničesar ne tvegaš.

Ob tem pa bi bili morda le malo samokritični in povedali, kaj je vaš član, nekdanji minister dr. Pirnat, počel pri poslovanju z denarjem? Ugotovitve SDK o kontroli v njegovem ministristvu so zanimive.

OTO KELIH, Jesenice

SLOVENCIM, IZGINILI BOMO!

Žal, dragi Slovenci in Slovenke, „multikulturalno“ nastrojeni politiki vas bodo prodali za nekaj volilnih glasov in omogočili, da boste na svoja stara leta v bistvu zadnja generacija čistih Slovencev. Stvar je biološka, nikakor pa ne političnega ali kulturološkega značaja. Imel sem priložnost videti rezultate ene od raziskav in zgrozil sem se, kaj nas čaka. Do leta 2060 Slovencev, torej vašega naroda, ne bo več, Zakaj?

Razlog za takšno prihodnost je ravno

ta pošastna kratkovidnost nekaterih sedanjih politikov. Vedeti moramo, da je minimalni koeficient za biološko preživetje naroda cca 2,1, a pri nas je ta vrednost pod 2,0. Tujci in begunci pa imajo ta faktor precej nad 3. Ščasoma se bodo pomešali med nas, avtohtone prebivalce in nas s svojo hiperprodukcijo izrinili z obliča Slovenije. Zgodovina pozna več primerov, kako je biološko „zavestnejši“ narod izrinil avtohtonega. V svetu so celi narodi, kateri načrtno skrbijo za hiperprodukcijo in s tem za svojo demografsko prevlado.

Slovenci imamo sedaj svojo državo, a žal je med nami preveč neodgovornih posameznikov, katerim ni mar, da je recimo državljanstvo dobilo vsaj 150 odstotkov preveč posameznikov, da je tuje delovne sile vsaj za 100 odstotkov preveč, da smo sprejeli vsaj 200 odstotkov preveč beguncev. S tem je odstotek beguncev namesto normalnih 10 in manj preko 20 odstotkov. Vem, problem ni hitro rešljiv, toda da nekemu ni mar, zakaj državljanstva niso dobili samo posamezniki, kateri čutijo Slovenijo kot svojo novo domovino, temveč tudi čisti ekonomski in politični emigranti, je zame čista izdaja Slovenije. Naj se vsak upraša, koliko je prispeval k temu, da je naše državljanstvo vredno le tri litre vina in še to brez kontrole. Slovenska Nacionalna stranka je torej nujnost, da se stvari uredijo po parlamentarni poti.

Naša stranka ne more mirno opazovati, kako mislijo razdeliti državljanstva raznim „strokovnjakom“. Sramota! Naj bo nek umetnik še tako znan, ne more biti dobrodošel, če je lani, ko mu še ni gorelo pod nogami, obsojal našo osamosvojitve. Sram me je in ogorčen sem. Smo res tako malo vredni, da moramo uvažati „vidne“ kulturnike in „strokovnjake“. Smo sami res tako na tesnem. Očitno bi gospoda, sama ve katera, raje videla, da bi se predsednik naše dežele imenoval na -ich (-ić). Da povzamem, nočemo tujih in do pred kratkim nam sovražnih „strokovnjakov“. Tudi županov tipa „... mene pa ne bo zraven“ ne potrebujemo. Hvala za njihove usluge.

Slovenski narod, pamet v roke in storite to, kar morate. Rešite svoje vnuke pred iztrebljanjem, kajti ta dežela je od njih sposojena, ne pa od dedov podedovana. Oblast bo morala nekaj storiti, kajti naša stranka (SNS) bo dosledna. Stvari želimo rešiti mirno in demokratično, v korist vseh. Nismo za inkvizicijsko izganjanje. Stvari je potrebno rešiti mirno in demokratično v korist vseh.

Beguncem pa s tega mesta jasno in odkrito priporočam, naj spoštujejo gostitelja, naj se obnašajo kot dobri gostje. Vem, da otroci in ženske trpijo. Vem, da so za kosček kruha čakali v vrsti in so bili nesmiselno pregnani, a naj ti ljudje razumejo, da Slovenija ni Švica z 200 milijoni davkoplačnikov, temveč je revna dežela, katere del prebivalstva kljub trdemu delu strada. Naj nam rečejo vsaj hvala, a ne da delajo zgage (ne usi). Tudi nasilno nastrojene državljanke prosim, naj se vzdržijo nasilnih akcij. To jih prosim v imenu Slovenije in plemenitosti Slovencev. Vsi naj malo potrpijo. Toda... pamet v roke!

BOJAN EKSELENSKI, poslanec SNS v Skupščini občine Celje

KAZENSKA ZAKONODAJA

Republiškemu javnemu tožilcu

Po splošni oceni je kazenska zakonodaja, ki varuje okolje pri nas, dobra. Kakšne bodo spremembe v tej zvezi, še ni jasno. Očitno bo več prekrškov in prestopkov, manj pa kaznivih. Postavljamo osnovno vprašanje: „Kako je videti izvajanje kazenske zakonodaje s področja varstva okolja v praksi?“ Znano nam je, da so na primer v Celju (Društvo za varstvo okolja) ovadili 23 organizacij. Postopka menda ni bilo nobenega, niti do obtožnic ni prišlo, razen v enem primeru. Nam lahko posredujete podatke, koliko postopkov v zvezi s KD zoper okolje so začeli temeljni javni tožilci v času vašega mandata. Je prišlo do kakšne obtožnice? Je kakšen postopek končan z obsojilno sodbo?

Ker pobudo pošiljamo javno, si dovoljujemo predlagati novinarjem, da tudi oni postavijo podobna vprašanja, morda še širša, oziroma več. Tudi na lokalnih ravneh; zlasti v občinah in mestih, kjer je okolje še posebej onesnaženo.

Pričakujemo tudi pojasnilo, kje so ovire za uspešen pregon tistih, ki zagrešijo omenjena kazniva dejanja. Menda gre za težave pri dokazovanju konkretne škode; dejstvo, da nekdo onesnažuje okolje pa samo po sebi ni kaznivo. Težave, če so, so zagotovo lahko tudi usmeritev, kakšna naj bo nova zakonodaja.

V prepričanju, da je kazenska zakonodaja sicer tisto skrajno sredstvo, ki pomaga varovati okolje, pričakujemo odgovore in pojasnila.

Ekološki pozdrav.

Za IO SEG: tajnik KAREL LIPIČ

MATERNI JEZIK JE ZAPOSTAVLJEN

Sprašujem kot mati, ki imam otroka na polulski šoli, če je dovoljena tolikšna obremenitev otroka s tujim jezikom. Ima 2 uri srbohrvaščine in 4 ure angleškega jezika. Pri pouku angleškega jezika govori tovarišica v jugoslovanščini. Skupaj ima torej otrok 10 ur tujega jezika. Za materni jezik pa ostanejo le 4 ure tedensko. Prosim za ustrezen odgovor, ki bo v korist mojemu otroku. Ali je še v kateri državi v Evropi materni jezik tako zapostavljen?

Prizadeta mati

SPOROČILO JAVNOSTI

Pred slovensko državo je pomembno dejanje - volitve v slovenski parlament, ki bo iz raznoraznih razlogov edinstven na svetu, mešanica normalnega demokratičnega parlamenta in realsocialističnega preostanka nekih imaginarnih „stanovskih interesov“ po starem vzoru, s čimer se nekako reinkarnira dosedanja komunistična struktura slovenske družbe v „novo družbo z demokratičnim videzom“. Na žalost večina nevladnih strank tega zvitega načina permanentnega ostajanja na oblasti ne razume.

Zato smo na glavnem odboru Liberalne stranke obravnavali nastop Liberalne stranke na volitvah 1992 tudi s tega vidika. Glavni odbor je med drugim sprejel sklep, da se bo strinjal z mojo odločitvijo glede kandidiranja za predsednika države.

Po tehtnem premisleku sem prišel do sledečih ugotovitev:

- Po zadnjih volitvah so bile sile komunističnega režima razbite in tudi vdane v usodo volilnega poraženca.
- Nerazumljivo mlačno in neodločno ter komunistom naklonjeno ravnanje Demosove vlade in njenega predsednika je omogočilo utrditve volilnih poraženec, še več, Demosova vlada je njihove protagoniste zaposlovala na pomembnih mestih v gospodarstvu, bančništvu, sodstvu in državni upravi.
- Ob skupščinskem prevratu spomladi 1992 so zlasti predsednik Demosove vlade in nekateri iz njegove stranke naredili premalo proti padcu vlade. Kot da bi jim padec vlade ustrežal in omogočal igrati mučenika pred bližajočimi volitvami.
- Ko je na konvencijah propadel eden redkih odločnih, strokovno podkovanih ter poštenih politikov, dr. Capuder, je postalo jasno, da se bo v Sloveniji bila bitka mlačnosti z mlačnostjo, skratka, zmaga političnega larpurlartizma.
- Po razpisu volitev se še kar naprej sprejema pomembna zakonodaja, ki bo obremenjevala nov parlament. Kot je sedanjí parlament obremenila prejšnja skupščina s sprejemom popolnoma nove, nedorečene in slabe predvsem gospodarske zakonodaje.
- V Sloveniji je mnogo znakov nedemokratičnega ravnanja oblasti, celo prvi znaki možne diktature (Kučanovi tajni dokumenti, Drnovškovi tajni uradni listi, neimenovanje manjkajočih ustavnih sodnikov, vrsta prisluškovalnih afer, domnevna Zlobčeva izdaja...), kar vnaša v državo negotovost, kar izrabljajo razni špekulanti za gospodarski kriminal (divje lastninjenje...), proračunski denar se troši na sumljiv način (gradnja vojaških objektov brez razpisov, radarska afera...).

Po upoštevanju vsega naštetega sem Liberalni stranki predlagal, da se odredem kandidiranju za predsednika države in da vse sile vložimo za čimboljši uspeh na volitvah v Državni zbor, kjer bo edinole možno preprečiti ta načrtani tok dogodkov v Sloveniji. Liberalna stranka se z mojo odločitvijo strinja. Strinja se tudi z mojim pozivom volilcem, ki bi sicer volili mene, naj volijo dr. Alenko Žagar-Slanovo za predsednico države Slovenije. Dr. Žagar-Slanova ima po našem mnenju vse sposobnosti za predsednika države. Je neobremenjena s preteklostjo, je sposobna hitre in premišljene ocene, deluje umirjeno in preudarno. Skratka, je oseba, ki bo s svojo poštenostjo, šarmantnostjo in državiško modrostjo Sloveniji v ponos.

Z njo bomo lažje pozabili na tegobe petdesetletnega komunizma v Sloveniji.

Za pošteno demokracijo!

VITOMIR GROS, dipl. inž., kranjski župan

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PREVERITE SAMI SEBE

ALI STE NESTRPNI

Uravnovešeni ljudje so pogosto prav nebeško potrpežljivi, nervozni pa praviloma nestrpni in pri tem domala ne poznajo meje. Kako je z vami?

1. Se vam dogaja, da vzamete s seboj dežnik, čeprav ga ne potrebujete?

- A) Da 5
B) Se zgodi 3
C) Nikoli 1

2. Ali zaupate svoje skrbi drugim?

- A) Pogosto 5
B) Ne 1
C) Od časa do časa 3

3. Vas raca na sliki spominja na osamljenost?

- A) Da 3
B) Ne 1
C) Nekoliko 2

4. Ali imate v stanovanju zelenje?

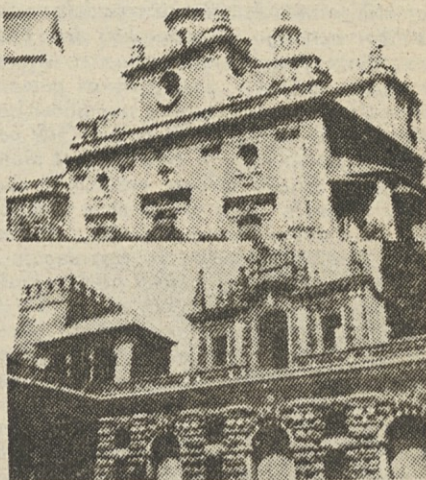
- A) Da, zelo ga potrebujem 5
B) Nekaj malega 3
C) Ne 1

5. Katera od obeh stavb je mikavnejša?

- A) Zgornja 4
B) Spodnja 0

6. Katera je arhitektonsko bolj razigrana?

- A) Zgornja 0
B) Spodnja 4

Do 10 točk

Nenehno iščete nekaj novega in ste zaradi tega nestrpni. Če vam nekaj ni všeč, hitro izgubite potrpljenje in porušite vse, kar ste doslej gradili z nekim določenim ciljem. Hitite, nepotrpežljivo čakate na jutri. Zamislite se nad svojimi željami in možnostmi.

Od 11 do 20 točk

Zanimajo vas situacije, ki zahtevajo potrpljenje. Ni moč reči, da bi bili nestrpni, a zgodi se vam, da v določenih okoliščinah prekipe in ste zmožni vse poslati k vrugu. Skušate potrpežljivo opravljati posle, vendar se pri tem prav posebno ne trudite.

21 in več točk

Veljate za sproščene in uravnovešene človeka, zelo ste potrpežljivi in to se vam zdi samo po sebi umevno. Vselej trezno preverjate vse možnosti, ki vodijo k uspehu. Če se že kdaj zgodi, da nestrpno reagirate, je to posledica trenutnega slabega razpoloženja, nikakor pa značajska poteza.

HOROSKOP

Oven 21. 3. – 20. 4.

 Družinski odnosi bodo povezani z denarnimi skrbmi, možni so tudi zdravstveni problemi in zapleti v ljubezni. Drobna nesoglasja lahko prerastejo v velik prepir in slabe odnose, kar vas bo vznemirilo in vzneplo. Na poslovnem področju boste prisiljeni poiskati pomoč. Srečne številke: 3, 5, 6, 8, 13.

Bik 21. 4. – 20. 5.

 V ljubezenskem in vsakodnevem življenju boste srečnejši. Če si želite spremembe v ljubezni, je zdaj pravi čas, da naredite odločilni korak, kajti kasneje bodo zadeve še bolj zapletene. V finančnem smislu si boste opomogli, a v naložbah bodite previdni. Srečne številke: 4, 8, 10, 15, 22.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

 Pripravite se na teden, ko vas bo obdajalo nerazumevanje okolice, nesporazumi, neprijetne zamude in odlaganje dela, ki vas veseli. Dokaj dolgotrasni dnevi se lahko spremenijo v tekmo brez konca, če

se ne boste organizirali. Bodite potrpežljivi. Srečne številke: 5, 8, 11, 12, 20.

Rak 22. 6. – 22. 7.

 Če načrtujete potovanje, študirate, se ukvarjate s športom ali pravnimi posli, se vam obetajo pozitivni premiki. Razširjate svoje obzorje, živite in razmišljate drugače kot doslej. Nesporazumi in ogorčanja utegnejo pokvariti ljubezenske odnose. Srečne številke: 3, 7, 9, 11, 25.

Lev 23. 7. – 23. 8.

 V prihodnjih dnevih boste zaživeljeli nekoliko bolj umirjeno, manj vas bo obremenjevalo dogajanje doma in v ostalem sorodstvu. Določene negativne okoliščine vas bodo navedle k temu, da se boste obrnili k sebi in k svojim koreninam. Pazite na zdravje. Srečne številke: 4, 7, 9, 14, 17.

Devica 24. 8. – 23. 9.

 Četudi vam objektivne okoliščine niso popolnoma nenaklo-

njene, boste nezadovoljni in nepripravljeni odgovoriti na vsakdanje obveznosti z nasmehom in poletom. Možni so problemi v družinskem krogu, tudi v ljubezenskem življenju boste nezadovoljni. Srečne številke: 2, 8, 12, 16, 24.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

 Obetajo se vam nič kaj prijetni dnevi, dosedanja idila bo ogrožena, zapletli se vam bodo ljubezenski in družinski odnosi. V svojem čustvovanju bodite malo bolj resni in nastalim težavam ne prisočajte zviška. Z denarjem boste imeli velike skrbi. Srečne številke: 5, 8, 9, 13, 26.

Škorpion 24. 10. – 22. 11.

 Še vedno ste v elementu, posrečila se vam bo večina vaših načrtov, doma in v službi. Poskrbite pa za dobro telesno kondicijo, več časa posvetite sproščanju in življenju v naravi. Poskrbite torej za zdravje. V ljubezni se vam obetajo prijetni in sproščeni dnevi. Srečne številke: 3, 7, 9, 11, 24.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

 Vaše čustveno življenje dobiva pozitiven predznak, v ljubezni se bliža mirno in nerazburljivo obdobje brez prekanj in nesoglasij. Delo ne bo teklo tako hitro, kot ste predvidevali, tudi denarne zadeve bodo

vprašljive. Pazite na zdravje. Srečne številke: 1, 4, 7, 14, 28.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

 Občutili boste večje zanimanje za nasprotni spol, bolj pazljivo se boste oblačili. Sicer pa se vam ne obetajo harmonični ljubezenski odnosi, možna pa so kratka lepa doživetja. Veliko vlogo bodo odigrali nanci in še posebno prijatelji. Srečne številke: 3, 5, 9, 11, 23.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

 Nahajate se v odločilnem obdobju za vaš poslovni status. Kontakti na delovnem mestu so zelo pomembni in zahtevajo od vas velike napore. Ljubezensko življenje in ostale privlačne zadeve boste potisnili v ozadje. Bodite bolj pozorni na svoje zdravje. Srečne številke: 3, 6, 8, 12, 17.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

 Ljubezen vam bo naklonjena. Če se odločate za trajne in daljše vezi, se vam bliža pozitivno obdobje, edina ovira bo vaša osebna zmedenost. Razmislite, kaj pravzaprav hočete. Če ste že v trajnem razmerju, bodo vezi cvetele in se še poglabljale. Srečne številke: 5, 8, 10, 14, 20.

MARCELLE AUCLAIR:
KNJIGA O SREČI

NAUK O ROŽAH

Neka ženska je z ljubeznijo skrbela za vrtniček, še posebej pa je imela rada nasad vrtnic, ki so se na obeh straneh steze ovijale okoli opor. Njene rože so žarele v trajnem sijaju svežine. Videvala sem jo, kako je z vrtnarskimi škarjami v eni roki in s košaro v drugi nenehno čistila svoj cvetlični vrt. Zaradi tega sem jo zbadala.

Pred kratkim pa sem jo srečala brez škarij in košare.

„Kaj se je vendar zgodilo?“

„Razumeli me boste, kajti nemara ste me prav vi opozorili, da je bilo v mojem lovu na uvele cvetove nekaj... nevarnega. Med svežimi rožnimi grmi, ki so blesteli v rdeči, rožnati in čisto beli barvi in v tistem čajnem odtenku tako prekrasno poudarjenim s karminom, sem zašla tako daleč, da sem videla samo še orumenele liste. Nisem več uživala v lepoti celote, ker so me uročile drobne pomankljivosti. Odločila sem se torej, da bom odlej samo enkrat dnevno čistila grmičje, sicer pa ga bom v miru ogledovala...“

Trohica premišljevanja je spametovala to ženo. Vprašati se moramo, ali ne delamo proti samim sebi, proti naši deželi, svetu, tako kot je delala ona, dokler ni spustila škarij iz rok. Mrtvo moramo seveda izločiti, toda zrimo predvsem v zmagoslavno življenje!

ZA ŽIVLJENJE: Ali vidite pri vsem samo napake? Ali ne pozabljate pri tem na odlike? Vsekakor je potrebno, da s škarjami v roki premišljeno, brez vročice in jezetrebnosti. Medtem pa občudujemo, kar je lepega in dobrega!

**KOMITE ZA PREGANJANE PISATELJE
PRI MEDNARODNEM PEN-U**

NAJBOLJ NESREČNI PRIMERI

Komite za preganjane pisatelje (Writers in Prison Committee) pri Mednarodnem Pen-u se s široko razvejano in odlično organizirano dejavnostjo bori za človekove pravice in osvoboditev iz zapora oziroma izpod kakršnekoli oblike političnega preganjanja, ki so mu izpostavljeni številni pisatelji po svetu. Pred leti so se po številnih svetovnih medijih in s pritiski na jugoslovanske oblasti zavzemali tudi za izpustitev Vlada Gotovca, Adema Demacija, Janeza Janše in drugih oporečnikov iz ječe.

Ena izmed oblik delovanja tega komiteja je tudi seznanjanje svetovne javnosti z najbolj drastičnimi primeri kršenja umetniškega, intelektualnega in človeškega dostojanstva. Ker tovrstne informacije redno krožijo v najvplivnejših medijih, se s tem animira mednarodna javnost v korist preganjanih. Posebno mesto znotraj te razsežnosti zavzema obeleževanje DNEVA PREGANJANIH PISATELJEV

(Day of the imprisoned writer): iz vsake celine je izbran najbolj tragičen ali značilen primer. Letos so mediji 15. novembra objavili imena naslednjih pisateljev, ki jih je zadela žalostna usoda: Liao Yiwu (Kitajska), Abdel Bagi Hafize El-Raih (Sudan), Janez Svetina (Slovenija), Maria Elena Cruz Varela (Kuba), Nizar Nayouf (Sirija).

Kot opažate, je med imeni izpostavljena tragična usoda

Janeza Svetine, slovenskega psihologa in pedagoga, prevajalca in publicista, ki je padel pod strel jugoslovanske armade ob brutalnem napadu na Gornjo Radgona 1. dne vojne za Slovenijo, 27. junija 1991. Tako se je veliko preseljenec nasilno končala bogata ustvarjalna življenjska pot misleca in humanista, ki je bil v javnosti še posebej znan po svoji mirovniški življenjski filozofiji.

Mednarodni PEN je že med vojno za Slovenijo na podlagi obvestila Slovenskega PEN-a razširil novico o smrti Janeza Svetine po svetovnih medijih ter ostro protestiral pri jugoslovanskih oblasteh, zahtevajoč celo kazenski postopek zoper krivce za ta gnusni zločin.

S tem, da je ta dan posvečen tudi Janezu Svetini, eni izmed prvih žrtev jugoslovanskih vojn, je Mednarodni PEN na simboličen način opozoril na vso grozoto spopadov, ki divjajo na tleh nekdanje Jugoslavije.

Še posebni nevarnosti so izpostavljeni vsi tisti, ki poskušajo dokumentirati zločine, predvsem novinarji; jugoslovanske vojne nosijo tudi žalosten rekord po številu zavestno umorjenih novinarjev. Janez Svetina, ki je padel v trenutku, ko je poskušal fotografirati napad, je prvi v dolgi žalostni vrsti padlih pričevalcev.

Boris A. Novak,
predsednik Slovenskega centra PEN

DUHOVNA UNIVERZA NI ŠOLA MISTIČNIH FASCINACIJ

OD LIČINKE DO METULJA PO POTI DUHA

Center za duhovno kulturo v Ljubljani deluje v smeri dveh projektov, in sicer Duhovne univerze ter šole osebne reintegracije. Univerza funkcionira po ustaljenih študijskih smernicah, čeprav nekoliko drugačna v namenu, odnosih in navsezadnje tudi v študentih, ki postanejo učenci modrosti na poti k cilju – samodisciplini, samokultivaciji, razumevanju osebne in nadosebne narave, služenju v dobrobit širše skupnosti.

Na Duhovni univerzi, ki ima sedež na Centru za duhovno kulturo, izvajajo predavanja na srednji šoli za strojništvo enkrat tedensko, na štirinajst dni pa prirejajo tematsko – meditativna srečanja, na ta način skušajo pritegniti slušatelje k aktivnemu sodelovanju in poglobljenemu razumevanju. Ena izmed šestih predavateljev je Barbara Škoberne, sicer profesorica germanistike, ki pa o sebi rajše govori kot o učiteljici na Duhovni univerzi: „Informacija kot določeno znanje je le prva stopnička, vzpodbujamo poglobljeno razumevanje vseh posame-

Začetki Duhovne univerze segajo v leto 1984, ko so stekla prva predavanja v okviru skupine za duhovna gibanja. Zaradi velikega zanimanja, da bi se tovrstno znanje posredovalo v trajni in organizirani obliki, je bila leta 1988 univerza ustoličena po vzoru ostalih. Razdeljena je na štiri letnike in kot radi poudarjajo, ni namenjena duhovnim avanturistom, željnim glorioznih doživetij in „instant“ razsvetljenj ali ljudem z duševnimi težavami, pač pa zrelim, duhovnim aspirantom, ki želijo postati učenci modrosti, ki so sposobni intelektualnega poglobljanja ter redne samokultivacije. Zamisljena je kot duhovna šola za odrasle, vpisniki naj bi bili praviloma starejši od enaindvajset let in imeli naj bi vsaj srednješolsko izobrazbo.

„V prvem letniku želimo študente seznaniti s temelji vzhodne modrosti o osnovni naravi človeka in makrokozmosa, zakonu karme in reinkarnacije, odgovorili naj bi na vprašanje, kdo sem jaz. V drugem letniku se posvetimo vprašanju, kakšen sem oziroma človeku kot mikrokozmosu, gre za poglobljeno razlago različnih ravni človekovega bivanja, za odprta vprašanja o duševnosti, kaj je z astralnimi potovanji, kaj se dogaja, ko sanjamo, kaj je s telepatijo, kaj z oblikami kanaliziranja. V luči pridobljenega znanja se pogovarjamo o konkretnih problemih življenja. V tretjem letniku spoznavamo makrokozmos, njegove energije in zakone ter osnovne poteze njegove evolucije. Zadnji le-

tnik pa uvaja učence v načela skupnega učenstva in v ezoterično astrologijo,“ je povedala Barbara Škoberne.

Struktura duhovnih aspirantov na univerzi je pestra, duhovnih spoznanj so željni vsi od študentov do upokojenec, vsem pa je skupna želja, da bi sistematično delali sami s seboj. Ankete so pokazale, da ima večji del študentov višjo ali visoko izobrazbo.

Barbara Škoberne

In kako je z izpiti? „Preverjamo razumevanje in ne znanje,“ je poudarila Barbara Škoberne, „pravi izpit je življenje, in sicer v smislu, da začnemo drugače živeti v luči spoznanj zakonitosti. Na koncu vsakega letnika lahko vsakdo sam pri sebi ugotovi, koliko je napredoval na duhovni poti, koliko je zrasel, predavatelj pa mu lahko svetuje, čemu naj se še bolj intenzivno posveti.“ Predavatelji na duhovni uni-

verzi imajo bogate izkušnje z duhovne poti, vsi se že veliko let ukvarjajo z meditacijo, sicer pa imajo vsi visokošolsko izobrazbo. „Zavedamo se, da smo tudi mi učenci modrosti. Ne želimo vzgajati papagajev ali fanatikov, študentom smo mentorji, navajamo jih na samostojno razmišljanje in oblikovanje življenja, vedno dopuščamo, da vedo študentje o kakem vprašanju več kot mi. Ne stremimo za slepo predanostjo učiteljem in brezpogojnim sprejemanjem znanja in discipline,“ je razmišljala o vlogi učitelja Barbara Škoberne.

Belo bratstvo dobrega planeta

Že ljudstva iz davnine so se zavedala, da je duhovna pot najtežja in najdaljša za kateregakoli smrtnika. Doseganje „bisera v lotosovem cvetu“ je pot polna pasti, povezana s samodisciplino, preizkušnjami in odrekanjem, kultivacijo trdnega in plemenitega značaja. Duhovna pot je pot korenite preobrazbe, ki naj bi trajala mnogo dihov našega notranjega jaza, to je mnogo fizičnih življenj. Duhovni napredek vsakega življenja pa se ohrani in predstavlja osnovo za nove korake v naslednjem življenju. Tisti posamezniki, ki so na to pot stopili že davno in medtem že prispeli do cilja, svojih modrosti niso ohranili zase, ampak so jih posredovali. To so mojstri modrosti.

Duhovne šole, ki so jim botrovali mojstri modrosti, so znane že iz pradavnine, tako imenovane misterične, okultne ali ezoterične šole, vsaka je človeštvu posredovala temelje prastare modrosti, modrosti tistih, ki so prispeli na cilj. „Mojstri modrosti so ljudje, ki stoodstotno živijo iz svojega duhovnega jedra, nekoč bomo vsi mojstri modrosti, kar je tudi namen evolucije. Organizirani so v Belo bratstvo, v duhovno hierarhijo planeta. Skriti in očem nevidni bedijo nad evolucijo celotnega planeta,“ pojasnjuje Barbara Škoberne in kot pripoveduje, naj bi tudi inspiracija za delo Duhovne univerze prihajala od enega od učiteljev modrosti, ki so ga nekoliko poetično poimenovali „Vrelec prastare modrosti“, ki pa ostaja zavrt v skrivnost in v javnosti ne želi biti poimenovan. Morda ga bomo v bližnji prihodnosti spoznali.

Ksenija Lekić

Prihodnjič: Šola osebne reintegracije

Če naj je krhko življenje človeka smiselno, ne sme poznati resničnega konca.

Če je utemeljeno na pravičnosti in modrosti, ne sme biti eno samo.

Če naj je veriga vseh naših življenj osmišljena, mora imeti svoj vzvišen cilj.

Če je ta cilj dosegljiv, mora obstajati pot do njega – in dosega cilja mora poplačati vse človekovo trpljenje, zadostiti vsem njegovim iskanjem...

znikov, da začnejo razmišljati z lastno glavo. Ljudje niso več pripravljene sprejemati znanih resnic in želijo odgovore preveriti. Duhovna univerza je pripomoček pri iskanju resnice po duhovni plati, je pot notranjega zorenja, širjenja obzorij, spoznanj o svetu in o samem sebi.“

LEA ČMAK: DRAGI RDEČI KNAP – ZUPANČ LUDVIK-IVO

GROFICA TOLČE PO PARTIZANU

mislim, da bova morala nehati najin ru-
meni tisk. NOVA DOBA in tudi bralci naju
imajo dovolj.

Le nekaj še:

1) Nič nisem lagala in blefirala glede ru-
ske vojaške šole. Sam priznavam, da si v šoli
bil. Bil si tudi v naši JNA. Verjel si v njo.
Tudi jaz sem verjela in se tega nič ne sra-
mujem.

2) Očitaj mi ples in petje v moji mlado-
sti. Veseli me, da sem plesala. Sedaj itak ne
morem - boli me koleno. Tudi jaz sem opravi-
čila šolo in delala marsikaj, ne samo tip-
kala. Nisem pa „zafurala“ nobenega podje-
tja, kot nekateri direktorji s šolo ali tečaji.

3) Praviš, da sem te obdolžila za zločinca.

Dobro prečitaj: Mame Čmak se niste smeli
dotakniti! To je bilo zločinsko dejanje!
Glede očeta Čmaka pa priznaj, da bi ga mo-
rali ustreliti doma. Sodbo bi morali izreči
pred bataljonom! Seveda le v primeru, če je
smrt zaslužil.

Nadalje - nekdo, ki je kaznen odslužil
(Čmak je moral umreti), se mu ne sme več
očitati greha! Je tako?

Zakaj petdeset let blatite človeka? Mar
niso otroci dovolj pretrpeli? Čmak Štefanija
in Ivan imata tudi unuke.

Kaj misliš, kako jim je pri srcu, ko
vsako leto slišijo in čitajo o dedku in ba-
bici?!

Rada se opravičim tvojim vnukom, če se
boš tudi ti opravičil Čmakovim!

4) Hvala ti, da si mamu Čmak reha-
bilitiral. Politično. Drugače je itak ne
moreš, ker ni bila sojena. Ti si v svo-
jem članku priznal, da mama ni bila iz-
dajalka, pač pa samo Avstrijka. Še en-
krat ti povem, da ste ravnali zločinsko in
nečloveško!

5) Čizmek-Bor piše, da so jih napro-
sili sosedje, naj Čmaku malo posvetijo in
mu pristržejo peruti. Nihče pa ni želel
smrti, posebno materi ne! Vsem sosedom je
bilo potem žal, a mrtvih pač niso mogli obu-
diti.

6) Glede dnevnika od Pintariča-Švaba.
Kje je dnevnik? Ali je opisal sodbo? Veš,
kaj je napisal? Napad na Čmakovo žago in
velika akcija živil in obleke! O sodbi nič! Pa
veš, zakaj ni nič napisano o sodbi? Sodbe

ni bilo!

Šoštar je rekel: „Pobili smo jih kot
mačke!“ Zraven pa tri konje. Ivo, se ti zdi
to normalno? Ni čudno, da so vas ime-
novali vsi z velikim strahom. Pa veš, kaj
mi je še povedal Šoštar, da so jih mislili
vreči po pečinah, da bi se ne slišali strelji.
Kajti pod Dobrouljami je bila baraka z an-
gleškimi ujetniki in seveda tudi nemška voj-
ska.

Potem ste jih pustili v snegu divjim zve-
rem!

Okupator je počenjal grozljive zločine,
vendar so svoje žrtve pokopali ali zažgali ter
javno obvestili narod, koga in kje so ubili.

Mrtvo mamu je našel sin Henrik, moj po-
kojni mož. Kaj misliš, kako mu je bilo?
Mamo z razbito glavo, očeta prestrelje-
nega! Tebi je vsaj to bilo prihranjeno. (Is-
kreno mi je žal za tvojo mamu.)

6) Ne naštevaj mi svojih padšavev iz ba-
taliona. Komandant Stane ni dal na-
loga ua ustrelitev, bil je odrezan od bata-
liona. Vse ste naredili na lastno pest, bo-
lje povedano - naredil je Šoštar Viktor!

7) Glede Divjaka moram povedati, da
si ti osebno dejal meni: DIVJAK JE iz-
dal preko sto družin v Savinjski dolini. Nik-
dar nisi tega obešal na „veliki zvon“, bla-
til si le Čmaka. Kot da se je zgodilo samo
to in nič drugega.

8) Kaj nakladaš o mojem očetu. Saj si
ga vendar nisem jaz izbrala. Moram pa pri-
znati, da je lepo skrbel zame. Najboga-
tejša Slovenka pa sigurno ne bom. Si-
cer te pa nič ne briga. Saj te tudi do-
slej ni brigalo, ko si videl rdeče barone,
ki so pokradli imetja pregnanih. Tudi mo-
jega očeta so pregnali po vojni, čeprav jih
je uso vojno zalagal s hrano in obleko. Iz-
ropali so graščino - takratni vaš šlager se-
zone je bil: GRAD GORI - GROF BEŽI!

To ste peli, na prste se je pa marsi-
komu prilepilo zlato, denar, itd. Po vojni
so nekateri dobili zastoj ali pa zelo po-
ceni hiše. Nikdar ne bi marala take hiše.
Saj so ljudje-lastniki še živi.

9) Sploh ne vem, zakaj si se na moj
članek oglašil? Ali pa je držalo tisto: ČE
MAČKI NA REP STOPIŠ...

10) Še to naj povem, da je v JANI
zamočila novinarka, ko je napisala, da je

umrla mama. Mišljena je bila mati očeta,
ne moja! Verjetno po tem sklepaš, da sem
zatajila mater.

11) Res sem te prosila, da bi mi poma-
gal pri mentorstvu in delu z mladimi ko-
munisti. Veliko lepega in resničnega si

Moj mož Henrik Čmak je bil po-
kopan 18. 12. 1986, en mesec zatem
je 22. 1. 1987 Zupanc Ludvik-Ivo na-
pisal umazan članek o Ivanu Čmaku
in njegovi ženi Štefaniji. Sam pri-
znava, da je bilo snega do kolen. V ta-
kem vremenu so zulekli gospo Čmak na
Dobroulje in jo ustrelili. Zakaj tega
niso naredili na Gomilskem pred ce-
lim bataljonom? Naj se ne izgovarja
na zamenjavo zapornikov. Saj ven-
dar mora vedeti, da Nemci takrat par-
tizanov niso priznavali. Za Čmake
jim pa tudi nič ni bilo. To je do-
kaz, da Čmak ni bil izdajalec! Dor-
fmeister bi ga rešil, če bi ga rabil ozi-
roma cenil tako zelo, kot naklada Zu-
panc.

Moj mož Henrik Čmak je bil borec
NOV od 1. 8. 1943 do konca vojne. Ali
je namesto nekropole res zaslužil tak
umazan članek?! Niti ene lepe besede
niso namenili borcu Henriku Čmaku,
ki je bil med vojno načelnik obnove
Gornje Savinjske doline. V globoki
žalosti za svoji možem sem takrat do-
bila srčni napad, ko sem prečitala to
grozno podlo pisanje in odnos do mene
in vseh Čmakovih sorodnikov.
Zdaj pa meni očita, da sem podla
in krivična do njegovih otrok in vnu-
kov.

Naj bralci sami presodijo, kdo je podlež!

Jim povedal. Vpričo mene nisi nikoli ome-
nil Čmakov. Toliko si bil korekten do mene.
Tudi Vaso, borec s Sutjeske, je bil moj
pomočnik pri vključevanju mladih.

12) Navajaj, da nisi bil nikoli pri OZNI,
VOS-u in UDV. Ali so pripadniki teh edi-
nic manj vredni od tebe? Ne vem, za-
kaj to poudarjaš.

Nehajva v NOVI DOBI, nadaljevala bova
drugače!

Predvsem pa premišluj o tem, da je
smrt brezupen občutek gotovosti! Pripra-
vljaj se na to, kajti oba sva že z eno nogo
na griškem britofu.

Še enkrat ti hvala, da si rehabilitiral go-
spo Štefanijo Čmak. Moj pokojni mož He-
nrik Čmak tega ni doživel, pa tako si je
želel. Podpisal si se RDEČI KNAP. Lepo,
da še nisi izgubil vseh idealov. Moram pri-
znati, da so se meni podrli.

Kljub vsemu pa moram priznati, da sem
verjela v tri stvari: Tita, partijo in JLA!
Se čudiš, da sem razočarana? Naj se ti
podpišem RDEČA GROFICA? Malo čudno
se sliši, a kljub vsemu boš moral priznati, da
sem bila zelo, zelo rdeča. Resnica je samo
ena - vedno in povsod.

Za konec bi ti predlagala nekaj zelo le-
pega. Ti se opraviči vnukom Štefanije in
Ivana Čmak. Jaz se bom pa opravičila
Tvojim. Si za to? Napraviva to izme-
rnjavo. Švabi takrat niso upoštevali vaših
predlogov o zamenjavi zapornikov in tal-
cev Čmakov, napraviva midva to lepo ge-
sto. Boš videl, kako lepo in pokončnega se
boš počutil! Ni treba javno podati opravičila.
Rada ti posredujem naslove Čmakovih vnu-
kov. Hajde, Ivo, napraviva to.

Ko si že ravno omenil domobranske so-
dnike, naj ti povem, da ste imeli v svo-
jih vrstah pripadnike SS za direktorje, da
imate vborčevskih vrstah biuše oborožene
HITLERJUGENDE, ki so se odkupili s so-
delovanjem pri UDBI, ki jih je izpljunila,
ko jih ni več rabila. Izpljunila ali pobila
jih je. Nekaj je pa ostalo živih. Ti še se-
daj pohlevno kimajo vse, kar pač rečete in
naročite.

Imam pa že rajši poštenega belogardista
kot prihuljenega, zlaganega spreobrnjenca!
Si morda tudi ti tega mišljenja?

Nikar mi je odgovorjaj v NOVI DOBI!
Lahko mi napišeš privatno pismo, saj po-
znaš moj naslov.

Drugo leto pa na svidenje, se dobiva na
Dobrouljah, kot vedo.

LEA ČMAK-APFALTRERN, Celje

DAN ODPISANIH

V vašem časopisu je bil 4. 11. 1992 na
20. strani objavljen članek z zgoraj nave-
denim naslovom.

Izjave, ki jih je izrekla Samira Terzić in
jih pripisovala meni, so laž. Teh besed ni-
sem nikoli izrekla.

Prilagam vam tudi njeno izjavo, od ure-
dništva pričakujem v roku 1 tedna javno
opravičilo, saj so prizadevale škodo tako mo-
jemu imenu kot delu Izvršnega sveta.

Čudi me, da novinar ni želel spoznati
tudi druge plati, saj je vrsta trditve netočnih
in neresničnih.

Hepatitis so ugotovili pristojni zdravstveni
delavci (Zdravstveni dom Jesenice. ZSMH
Kranj) in predlagali uvedbo ustreznih ukre-
pov. Eden od njih je tudi karantena. Glede
„gladovne stavke“ in ostalih dogajanj v zbir-
nem centru bo posredovana uradna izjava
po zaključeni preiskavi ustreznih organov.
Po podatkih upravnika je bilo v centru ob
začetku „gladovne stavke“ 242 začasnih be-
guncev.

Odločitev o zaprtju centra na Hrušici
je sprejel Urad za priseljevanje in begunce
na jeseniški občini. Prav tako ne drži tr-
ditve, da ni bilo mogoče dobiti dovolje-
nja za izhod. Marsikdo ga je dobil; neka-
teri so si ga skozi ograje vzeli sami, tri-
krat tedensko je bila v centru dežurna am-
bulanta,

9. 11. 1992 je bil center dokončno raz-
seljen. V občini Jesenice pa je še pri-
bližno 2000 začasnih beguncev pri družinah.
Delovna skupina, v kateri so tudi delavci
Rdečega križa, Centra za socialno delo,
upravnih organov občine, si prizadeva uskla-
jevati aktivnosti ter v skladu s pristojnostmi

in možnostmi, upoštevajoč stisko ljudi in
hude preizkušnje, tudi pomagati.

RINA KLINAR, dipl. soc., predsednica IS
Jesenice

„DAN ODPISANIH NA
HRUŠICI“

Vam, Rini Klinar, predsednici izvršnega
sveta občine na Jesenicah in drugim Slo-
vencem, ki mislijo, delajo in ravnajo tako,
kot Vi na Jesenicah. Žal nam kljub dol-
gotrajnim in vztrajnim poskusom, da bi
se srečali, vam podrejena je venomer tr-
dila, da ste na nekem sestanku ali nedose-
gljivi, srečanje ni uspelo.

Kot novinar sem vstopil v najrazličnejša
begunska taborišča od Sovjetske zveze, Ita-
lije, Kanade, Nemčije, Libanona, Egipta do
Maroka in zdaj na Hrvaškem in v Sloveniji,
če naštejemo vsaj tista, za katera ste po vsej
verjetnosti tudi Vi kdaj slišali. Na Sloven-
skem v nekatera, moji sodelavci pa v sko-
raj vsa.

Glede na zgoraj povedano lahko sodim,
da je bilo begunsko taborišče na Hrušici
eno izmed najpripravnějšíh, najbolj ureje-
nih in zato najbolj ustreznih žalostnih kra-
jev izmed vseh taborišč v Sloveniji. Kar
mene tiče, je zato zaprtje in preselitev be-
guncev (mar naj torej verjamemo, da so de-
lavci, graditelji karavanškega predora, za
katere je bilo to naselje postavljeno, ves čas
živeli v „neustreznih pogojih“) s Hrušice
predvsem plod politike in šele zatem za-
radi drugih vzrokov.

Celo življenje sem se bal, da bo Slo-
vencem že za mojega življenja vsiljeno
tovrstno skrbništvo, krušno materinstvo,

da ne zlorabim pomena besede gostolju-
bje. Od kod ta strah in bojazen? Ko-
nec druge svetovne vojne sem odraščal sku-
paj s „posvojenca“ in ponoči delil z
njima ležišče pod kuhinjsko mizo samo
zato, ker se je njima po žilah pretakala
židovska kri. Prva leta svobode pa delil
ulico, šolsko klop, kruh in suhe hruške z ma-
lim „Bošnjakom“, fantom z nesrečne Ko-
zare, ki so jih s tovornjaki pripeljali, raz-
stavili sredi trga ob vozilih in ponudili do-
brim ljudem. Ene generacije Slovencev so to
doživele na lastni koži, zato njim ne gre po-
navljati, niti jih spomniti bolečine, kaj vse
so takrat občutili in doživljali.

Zakaj me je bilo na Hrušici med be-
gunci iz Bosne sram, da sem Slovenec?
Bral sem, kar ste izjavljali novinarjem, po-
slušal, kar ste nakladali v televizijsko ka-
mero. Sam sem se hotel na lastne oči pre-
pričati v to, kar je bilo napisano in pove-
dano, zato sem navzlic prazniku znova kre-
nil na Hrušico med tiste nesrečne ženske,
ki so odklanjale hrano. V taborišče smo
se „vtihotapili“ tik za policijsko patrolo kot
kriminalci. Najprej eden, nato drugi in tre-
tji, zatem sem v taborišču skril še av-
tomobil. In to samo zato, da nad be-
gunci in varnostniki ne bi zganjali še no-
vih represij! Mar že to ne razgalja raz-
mer, ki so pod vašo skrbjo vladale v tem ne-
srečnem kraju?

Izpod časti mi je, da bi se z Vami za-
pletel v razpravo iz osnovnega razloga, ker
za polemiko ni osnove. Rad pa bi Vas vprašal,
diplomirana sociologinja, kako bi se
Vi počutili kot opica zaprti za žičnato
ograjbo sredi vrvečega življenja in pet mese-
cev sprejemali in gledali moža ob ograji?
Ne gre skrivati, da je bilo v taborišču

šestnajst žen z otroki na Jesenicah zapo-
slenih delavcev. Ali dejstva, da ima grad-
beno podjetje, kjer je bilo nekaj mož za-
poslenih, prazna stanovanja, vendar ne-
srečnih žen z otroki niso želeli udomiti,
čeprav so ti delavci že mnogo let pred to ne-
srečno vojno tudi Vam na Jesenicah odmer-
jali in še odmerjajo debelino kruha.

Sram me je, da je novinar SN nesrečne
ženske in tistih nekaj deklet ozmerjal s pro-
stitutkami. Vem, kaj to za žensko po-
meni in vem tudi, kolikšno razsežnost dobi
ta psovka, kadar gre za Muslimanko. In
vendar ni bilo nikogar na Jesenicah, ki
bi te nesrečne Muslimanke, ki bi „se naj
prostituirale“ - zaščitil. Ne Vi kot diplo-
mirana sociologinja, ne vi kot predsednica
Izvršnega sveta, ne vi kot ženska. Dolgo
časa smo bili s temi nesrečnejši in iz večih
ust slišali, da bi naj bil edini, ki je te ne-
srečnice nadlegoval s spolnostjo - vaš dela-
vec, ki bi moral v resnici skrbeti za red in
biti v pomoč tem nesrečnim ljudem.

In čisto na koncu še to, kar izniči vsa
moja zgražanja: kolegu se je po pomoti za-
pisalo, da je „Samila Terzić rekla...“. Na-
pako smo odkrili šele v tiskarni in je ni-
simo mogli več popraviti, zato se gospe Sa-
mili Terzić opravičujem kot urednik in la-
stnik časopisa. Gre torej za to, da ti-
stih besed sploh ni izrekla ona, ker je ta-
krat ni bilo poleg, ponavljale pa so jih
druge, ki so bile prisotne ob vašem obi-
sku. In vendar ste nesrečno žensko primo-
rali, da je podpisala nekaj, kar sploh ni re-
kla, kjer je sploh ni bilo. Ali je potemtakem
k temu sploh treba kaj dodajati Rina Kli-
nar, predsednica Izvršnega sveta občine Je-
senice? Jaz Vas nisem izbral, niti Vas vo-
lil, ker pa ste, kar ste, predstavljate Slove-
nijo. Mojo državo, katere svobodo in de-
mokracijo sem čakal dlje in težje od Vas,
zato mi ni vseno, kako gledajo na mojo
državo tujci, kaj šele nesrečni begunci, ki
imajo tu zasilni dom. Zato je za be-
gunce sreča, da so jih s Hrušice - razse-
lili.

Janez Sever

ITALIJA: 12-LETNEGA JIMMYJA JUGOSLOVANSKEGA RODU, KI JE MORAL KRASTI V ITALIJI, SO REŠILI POLICISTI

DONOSNA TRGOVINA Z OTROKI

Dvanajstletni Jimmy je bil žrtev svojih sonarodnjakov, jugoslovanskih Romov, ki živijo v Italiji in se ukvarjajo s trgovino z belim blagom. Pred štirimi leti sta ga starša v Jugoslaviji prodala neznanecem. Ti so ga ilegalno prepeljali v Italijo, kjer so ga prisilili „delati“. Pred kratkim je Jimmy zbežal iz ciganskega taborišča pri Cataniji in nasilneže prijavil policiji. Prijeli so 33-letnega Muhameda Toska in 38-letnega Ramadana Rasima Dibrana, oba Jugoslovana.

Jimmyjeva povest je le eden od primerov, kako „živijo“ v nekdanji Jugoslaviji ugrabljeni ali kupljeni otroci, pripeljani na „delo“ v Italijo. Beračijo po ulicah ali kradejo po bogatih stanovanjih. Nomadska taborišča, v katerih živijo ju-

goslovanski Romi, so si podobna. Običajno je to kopica neurejenih prikolic in lesenjač, obkroženih s kupi smeti in zarjavelimi ogrodji avtomobilov. Mlaka s sivkasto vodo, podobno gnusni močvari, dopolnjuje podoba dvorišča, po katerem se vr-

tijo ženske v dimijah in bosonogi otroci. Moški in fanti so na „delu“.

V taborišču Paterno, kakih dvajset kilometrov od Catanije, je nekaj časa preživel tudi Jimmy. Starši so ga iz Jugoslavije prodali, ko je imel osem let in v Italiji so ga prisilili v krajo ali beračenje. Če bi se zvečer vrnil praznih rok, so ga divjaško kaznovali. Cigani, ki so se imeli za njegove gospodarje, so fanta tolkli do krvi, obsojali na lakoto in zapirali v neko umazano prikolico. Kadar se je ropanju uprl, so s trpinčenjem nadaljevali.

Po štiriletnem suženjstvu je deček neko noč zbral pogum in zbežal iz pekla nomadskega taborišča Paterno. Naslednje jutro so ga razcapanega in objokanega našli policisti v predmestju Catanije. Med solzami je povedal, da ne more več živeti med Cigani, ki ga silijo v beračenje in krajo ter pri tem nenehoma pretepajo.

Zahvaljujoč Jimmyju so miličniki končno odkrili nečisto ravnanje z otroki. V taborišču so našli še kopico

Otroci, ki živijo v nomadskem taborišču Paterno med kopicami smeti in razbitimi avtomobili v ponižujočih pogojih

drugih ukradenih otrok, ki jih je doletela ista usoda.

„Če nisem uspel ukrasti ničesar, so me namahali do krvi in me pustili skoraj umirati od lakote. Bil sem strahovito osamljen. Obnašali so se, kot da nisem človeško bitje, ampak kakšen predmet,“ pripoveduje Jimmy, sicer slaboten in podhranjen otrok.

„Ko so me pošiljali beračit,

so me oblekli v razcapanca, v raztrgane in krpane obleke. Kadar so me napotili v krajo, sem dobil elegantno obleko, da na ulicah ne bi vzbujal pozornosti. Podobna usoda je doletela mnogo otrok. Nekoč bodo morda zbežali tudi oni ... Tisto noč, ko sem se odločil zbežati iz taborišča za vodo, sem jokal zaradi vsega, kar se mi je zgodilo - spre-

jetih udarcev, trpljenja, lakote, beračenja in kraj. Nisem mogel niti pomisliti, da bi kdaj kaj izmaknil. Nisem hotel krasti, ker nisem tat ... Na srečo imam sedaj dom, nihče me ne pretepa, lahko obiskujem šolo in imam prijatelje ...“

Jimmy je torej premagal strah in se osvobodil.

Vukica Vlajič

Muhamed Toska (33) in Ramadan Rasim Dibrani (38)

KRIMINAL: NAMESTO HUMANITARNE POMOČI V VREČAH PONAREJENI DENAR

MUJO UVOZIL TOLARJE

Mujo je iz Linza poklical Zuhdija Jašaragića in mu sporočil, da bodo v hladilniku s humanitarno pomočjo skrite tudi vreče s ponarejenimi tolarji v vrednosti štirih ali petih milijonov mark, ki jih pošilja Fadil. Vreče s ponarejenim denarjem naj spravi na varno tudi pred Fadilom ...

Tako bi naj tekel posel s ponarejenimi tolarji, ki so skoraj spravili na kolena banke mlade države Slovenije. Zagotovo se še spomnite senzacionalnega odkritja ponarejenih tolarjev, ki so se iznenada pojavili v koprski poslovalnici zagrebske Promdei banke in zapletov okrog njihovega nepredvidljivega direktorja ter lastnika Dedića.

Po nekoliko pospešenem in preuranjenem posegu policije, ki je mrzlično iskala izvor ponarejenih tolarjev in aretaciji direktorja Promdei banke na brniškem letališču, je policiji uspelo odkriti še več

ponarejenih tisočakov tolarjskih bankovcev, v Zagrebu pa pravo zakladnico. No, tako naša kot policija na Hrvaškem sta v resnici hitro in strokovno posegli vmes ter akterje spravili pred sodišče.

V torek se je v Zagrebu začela sodna obravnava zoper 34-letnega Zuhdija Jašaragića, inženirja elektrotehnike iz Cazina, ki sicer živi v Zagrebu, zoper 27-letnega Željka Šobota, podjetnika in lastnika bistroja v Zagrebu, ki se sodišču izmika z begom, zoper 28-letnega Ivico Gelo, študenta iz Vinkovcev, ki prav tako živi v Zagrebu in zo-

per 23-letnega Nijaza Mumimovića iz Lubarde pri Bosanski Krupi, ki je zadnje čase kot policist živel v Zagrebu.

Čeprav niti slovenski niti hrvaški policiji ni uspelo odkriti skrivnostna Mujota in Fadila, kot tudi ne tega, kje so tolarje ponarejali, kot je razvidno iz obtožnice, gre le za 97.151 bankovcev po tisoč tolarjev, ki so jih policisti iz obeh držav s hitro akcijo odkrili v Kopru, pri Mokricah in v Zagrebu, prvoobtoženi Zuhdija Jašaragić trdi, da ga je neki dan poklicala po telefonu neznana oseba in mu sporočila, da ga bo zaradi nekega dobrega „posla“ poklical „Mujo“. Ta bi mu naj sporočil, da so v tovornjaku-hladilniku, ki bo 4. junija zvečer prispel pred hotel Intercontinental, med ostalim tudi vreče s ponarejenimi tolarji, ki jih naj spravi za nekega

„Fadila“. K temu je še dodal, da naj vreče shrani tudi pred „Fadilom“, kar je Zuhdija razumel dobesedno in z omenjeno družino vreče preložil v Šobotov bmv, ukradeni tovornjak pa so odpeljali v Veslačko ulico. Denar so začasno spravili v Jelkovcu, kjer je imel Zuhdija nedograjeno hišo.

Kot kaže, je omenjena družina Fadilovo akcijo vzela zares v svoje roke in se po krajšem posvetu odločila za prevzem akcije v celoti, torej za razpečevanje v lastni organizaciji. Za to so poiskali študenta Ivico Gela, ki se je takoj lotil dela in že naslednji dan denar pretovoril, bilo ga je za deset vreč, v potovalke. Pri pretovarjanju se je že tudi dal izplačati, obdržal je dve vreči. Preostanek je prepeljal v Ulico bratov Cvijićev in ga začel razdeljevati menjalcem, del pa je spet prenesel in skrnil v Ulico Sv. Duha, kjer je stanovalo njegovo dekle. No, Gelo se ni dolgo mastil, lisice so mu cviknile na tresoče roke že, ko je ponarejeni denar predajal dilerju ... , on pa pravi, ko je bil ravno na poti na policijo, da bi jo obvestil, kaj je bilo v tovornjaku ...

I. A.

SODNA FARSA: DRAGICA GRUBELIĆ TRDI, DA OŠKODOVANCEV NI

GRUBELIĆU MEDALJA?

Pred velikim senatom v Ljubljani je bila spet prekinjena in do 20. novembra preložena sodna obravnava zoper 44-letnega Sandija Grubelića, ki je tokrat prekinil molk z jezo in vdano poslušal svojo ženo, 41-letno Danico Grubelić, ki je dve uri in pol razlagala poslovanje, zgodovino in razvoj podjetij Trend ter pokazala na krivce: Stevana Bajića, Rečana, ki je vodil skupino oškodovancev, in Vaneta Gošnika, podpredsednika skupščine, ki je delegacijo sprejel, ter seveda novinarje, ki so s svojim pisanjem zasejali v javnosti dvom v Grubelićevo podjetnost in vzpodbudili delavke Lileta k stavki.

Takoj v začetku je Dragica Grubelić, direktorica Trend inženiringa iz Zagreba (kot je znano, je sedež podjetja pre-

selila v Zagreb, pri nas pa so ime-tje tega podjetja zaplenili), naglasila, da „oškodovanci ne obstajajo“, kar je razu-

mljivo presenetilo vse v dvorani. Kako tudi ne, saj je ostalo brez denarja in avtomobilov kar 4.883 ljudi, predvsem iz drugih republik nekdanje Jugoslavije in ki so v znak nezadovoljstva organizirali celo protestni shod pred republiško skupščino. Prav tisti shod in sprejem pri podpredsedniku Vanetu Gošniku pa naj bi vplival na usodo Grubelićevega podjetništva, ker bi naj bilo tam rečeno, „da je zoper Sandija Grubelića uvedena preiskava zaradi goljufije in razpisana tiralica ...“

Dragica Grubelić je poznavalsko tolmačila tedanje razmere in dokazovala, da bi naj njihova podjetja tedaj premogla sama dovolj denarja, skupaj z odvetnikom pa sta prišla do rezultata, da bi bilo vse lepo in prav, če ne bi spravili na Trend z represivnimi ukrepi. Grubelićeva obramba je predlagala zaslišanje Vaneta Gošnika in prosila za preložitev razprave, da si oskrbi nova dokazna gradiva. Sodni senat je pobudo o zaslišanju zavrnil, razpravo pa preložil na 20. november.

I. A.

NOVA DOBA
NOVA DOBA
NOVA DOBA

MALI OGLASI

BUKOV LES, prvovrsten, naravno sušen, 4 m³, ugodno prodam. Tel.: 068/50-199

PRALNI STROJ GORENJE v dobrem stanju ugodno prodam. Tel.: 063/31-887

STANOVANJE, dve sobi in pol, v Celju, zamenjam za manjšo hišo ali polovično (dvojčka). Lahko tudi starejšo hišo. Milan Krneta, Škapinova 14, 63000 Celje

DEKLE, od 20 do 30, želim spoznati. Šifra November

VRSTNO GARAŽO na Hudinji, Ulica frankolovskih žrtev, ugodno prodam. Tel.: 063/39-595

TRISOBNO STANOVANJE v Velenju, 71 m², center, telefon, na mirnem kraju, prodam. Vseljivo decembra. Tel.: 063/853-683

SM "SAVINJSKI MAGAZIN" d.o.o. ŽALIEC

Trgovska družba

NEVERJETNO TODA RESNIČNO! NA TAKO UGODEN NAČIN NISTE KUPOVALI ŠE NIKOLI. ZA NAKUP POHIŠTVA VAM NUDIMO ZELO UGODNO BANČNO POSOJLO DO ŠEST OBROVKO BREZ POLOGA. ISTOČASNO PA VAM PRI NAKUPU PRIZNAVAMO DO 32% POPUST, ODVISNO OD PROIZVAJALCA.

SE PRIPOROČAMO ZA NAKUP!

Kupujte boljše kot sosed!

TRGOVSKO PODJETJE
POTROŠNIK

Market Ljubljanska cesta, Dolgo polje, SP Soča, M. Hudinja, M. Vojnik

NOVO!!!

Mehčalec 66,20
Detergent za posodo 93,50
Embalažo
prinesite seboj!!

Reklamne cene:

Konditorski proizvodi, sirupi, vina, žgane pijače, piščanci PP PTUJ, mesni proizvodi...

ODPRTO tudi ob nedeljah.

PRVI PRETOK VINA

Prvi pretok vina je eden najvažnejših ukrepov pri negi mladega vina, s katerim vplivamo na zorenje vina. Značaj vina je v tej fazi že določen, saj smo na to vinogradniki vplivali z časom trgatve, predelavo in usmerjanjem alkoholnega vrenja. Naslednji enotehnološki (kletarski) ukrepi pa imajo namen, da poudarijo pri vinu vse tisto, kar je pozitivno ali pa odstranijo ali vsaj omilijo slabosti iz našega vina. Letošnji vinski letnik bi moral biti po podatkih o dozorelosti grozdja eden boljših v tem stoletju, vendar je še treba počakati, kako se bodo ob tem izzivu narave izkazali kletarji. Pričakujemo lahko vina z večjim odstotkom alkohola, tam seveda, kjer je vrenje steklo do konca, vina s povprečno ali nižjo kislino in vina s preostankom sladkorja. Najmanj problema pri kletarjenju bodo imeli tisti, katerim je mošt prevrel do konca in ima vino še primerno kislino (7-9 g/l), vendar je spet vprašanje, ali bo v teh vinih res tista harmonija, ki se pričakuje od dobrega vina. Pri vinih s preostankom sladkorja pa bo večja nevarnost za pojav boleznih in spomladansko ponovno vrenje.

In zdaj nekaj več o prvem pretoku, ki ga ljubiteljski vinogradniki opravimo v drugi polovici novembra do druge polovice decembra. Pretakanje je odvisno od kisline v vinu ter zdravstvenega stanja le-tega. Letos, ko meritve kažejo povprečno (normalno) oziroma tudi nižjo kislino, svetujemo pretok še prej, kot je običajno, in to takoj po alkoholnem vrenju. Ne čakajmo, kot je pri nekaterih vinogradnikih v navadi, da se vino očisti. Enako velja, ko v vinu znamo vonj po gnilih jajcih (boekser). Tako vino takoj zračno pretočimo s čimveč mešanja in prelivanja v curkih. Če smo pravočasno zaznali to napako in hitro

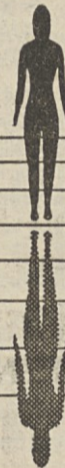
ukrepali, preden se je ta vonj močno zasidral v vinu, je kakovost vina minimalno zmanjšana. Pred prvim pretokom je tudi priporočljivo, poleg preskusa okusa in vonja vina, testirati obstojnost mladega vina na zraku. Če je vino, ki smo ga vzeli iz soda, že čisto ali se začne čistiti, pomeni, da ni potreben zračni pretok, razen če zaznamo vonj po gnilih jajcih. Ko je vino motno in se na zraku očisti, potrebuje zračni pretok. Vino, ki je ostalo v kozarcu po enem dnevu nespremenjeno, ni do konca prevrelo. Tako mlado vino pa lahko do konca prevre, razen če se odločimo, da naj ima preostanek nepovretega sladkorja. Takih primerov bo letos več, saj si uporabniki ne želimo močnih (bikastih) vin z nad 13% alkohola, temveč vina z zmerno alkoholno stopnjo

(10,5 - 11,5 %), ki naj bi bila popolnoma prevreta ali z več ali manj preostanka sladkorja. Mlado vino, ki že v sodu ali ko ga testiramo v kozarcu, da ugotovimo obstojnost na zraku, porjavi, je premalo žveplano. Taka vina dožveplamo s kalijevim metabisulfitom (10-20g/hl), s tekočo žveplasto kislino ali pa jih brezračno pretočimo v drug sod in žveplamo z 1,5-2 trakovima na hl. Ob prvem pretoku priporočamo letos v normalnih razmerah žveplanje vina z 1,5 trakovima na hl.

Vinogradnikom in ljubiteljem dobre vinske kapljice želim ob Martinovem mnogo vinskega užitka, saj smo si ga ob letošnjem sušnem poletju prav gotovo zaslužili. Naj velja rek: Prvi kozarec za srečo, drugi za zdravje, tretji za pesem in četrti za slovo.

Prodajalna
KLINKER

STOPITE NA TRDNA TLA!

STOPITE NA KLINKER KERAMIČNE PLOŠČICE

– ITALIJANSKA SANITARNA KERAMIKA
– PLAČILO NA 3 ČEKE BREZ OBRESTI

PRODAJALNA KLINKER

je odprta vsak dan od 7. do 17. ure
in ob sobotah od 7. do 12. ure.

Informacije po telefonu: 063/33-421,
faks: 063/31-808.

Ljubečna Celje
tel. 063/33-421

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

NAROČILNICA

_____ podpis naročnika

SMRT PRIJATELJA IN ALPINISTA DAMJANA VIDMARJA PREPREČILA NADALJEVANJE SLOVENSKE HIMALAJSKE ODPRAVE »JANNU EAST 1992«

JANNU EAST — GORA, KI JE BILA PREBLIZU

Piše: Danijel Bedrač

3 V Delhi smo prileteli ponoči, vsi rahlo pijani in nekako srečni. Damč je s slušalkami od walkmana na ušesih ves sproščen in nasmejan spraševal samim sebi nadvse pomembne indijske letališke uradnike in carinike, če so srečni, če se dobro počutijo in mimogrede uredil, da so nam pripeljali naš kargo (opremo, ki smo jo poslali dva tedna prej v sodih z lufthansinim tovornim letalom), s čemer so, kot vedo poznavalci razmer, običajno zapletli. Tudi Urhi so glede tega karga bili vsi prestrašeni. A vse se je dobro izteklo celo za njih. Damčev pristop k reševanju zadeve s kargom (Hello, are you happy? Will you look, where is our cargo?) mi je bil prva šola o obnašanju in načinu reševanja težav v Aziji. Tu ne boš z evropsko živčnostjo in nestrpnostjo nič opravil. Bolj ko vidijo, da te kaj zabejava, bolj se sami zabavajo! Vsaka jim čast. Biti moraš nasmejan, včasih zadeve malo podmažeš (dolarji bolj vžgejo kot rupije), moraš imeti zupanje v lokalne bogove in stvari se nekako uredijo po božji (ne po tvoji!) volji kar same od sebe.

Vse teče gladko, ko se prepustiš toku, ko sprejemaš stvari takšne, kot v resnici tudi so, ne pa da jih skušaš prilagajati in (če si dovolj naiven) celo prilagoditi svojim lastnim videnjem in konceptom. Potem te Azija zmelje, živčno te ubija. Spoznal sem tak primer, o njem kasneje.

Noč smo preživeli v tranzitu delhijskega letališča, malo dremali, kupovali cigarete in pijačo v duty-free tr-

govini, pili drago in povsem neužitno indijsko pivo (v Delhiju pij vse, razen piva!) in nestrpno čakali na pollet z DC 9 Royal Nepal Airlines v Kathmandu.

Končno je nastopilo jutro, malce smo namazali tipa, ki je tehtal kargo, pa je tehničar kazala manjše številke in že smo se premetavali skozi ostanke monsuna, ki so uspešno zakrivali pogled na Himalajo, v bogovom bližje predele, kjer je pilot le nekako našel samega sebe in prikupne nepalske stevardese so nam lahko razdelile papo in pir. Pristanek na kathmandujskem letališču si je res zaslužil aplavz, morda pa smo ploskali samim sebi, ker smo končno le tu, ker je bilo konec posedanja in presedanja po takšnih ali drugačnih avionih, ker smo končno to, kar v resnici smo: alpinistična odprava, ki se odpravlja v najbolj oddaljen in težko dostopen konec nepalske Himalaje preplezati eno od najbolj zateglih sten na svetu in stopiti na teme nekega sedemtisočaka prvič, odkar se ta planet vrti. Če bo taka volja bogov.

Na kathmandujskem letališču sta nas pričakala dva inštruktorja iz slovenske šole za gorske vodnike v Manangu. Pomagala sta nam in Urhom urediti prevoz do mesta, za kar smo jima bili resnično hvaležni, vendar nas je pričelo motiti, ko je eden od njiju pričel razlagati, kako umazan, da je Kathmandu, kako je treba tamkajšne otroke, ki te prosijo za kakšno rupijo, kar obratiti, skratka: vse skupaj je sranje. Verjamem, oziroma vem, da so ostali člani odprave takrat mislili isto kot

jaz: „Kaj, pri vseh hudičih, potem sploh počneš tu?“ Kajti Nepal te prevzame celega, ali pa te odbija s svojo drugačnostjo, saj gre za povsem drugo sceno kot je evropska, kamor naj bi sodila tudi naša nadvse urejena Slovenija. V Nepal, predvsem pa v Kathmanduju, vsebina docela presega in nadgrajuje formo; za pročelji umazanih, razpadajočih hiš, v katere stopiš čez kanal, poln nezanih, smrdelih tekočin, naletiš na restavracije s čudovito, okusno pripravljeno in poceni hrano, s katero ti postrežejo s takšno izbrano vpludnostjo, ki bi bila v čast in ponos marsikateremu slovenskemu hotelu. Za majhnimi, umazanimi in s počenimi šipami zakritimi izložbicami najdeš trgovine s čudovitim nepalskim nakitom, preprogami in oblačili, da o alpinistični opremi, novi in rabljeni, niti ne govorim. Skratka, imajo oziroma možno je dobiti dobesedno skoraj vse, poceni in kvalitetno, čeprav je prvi vtis diametralno nasproten: tu ni ničesar.

Kathmandu nas je dobesedno pogoltnil, padli smo v tamkajšnjo sceno z občutkom: to je to! Zdelo se mi je, da sem že od nekdaj vedel, da bom nekoč tu, imel sem celo občutke, da sem tu že nešteto bil, da sem končno spet tam, kamor spadam. Noro. In z vsemi člani naše odprave je bilo tako. Kot v transu smo vsak zase, včasih skupaj, največkrat pa po dva blodili po številnih uličicah, pili coca-colo ali čudovito nepalsko Iceberg pivo, posedali po trgovinicah, kramljali z različnimi prodajalci spominkov, dali otrokom kakšno rupijo, skratka, dolgčas je pojem, ki v Kathmanduju ne obstaja, če se predaš tamkajšnjemu življenju cel, brez bedastih in pretirano evropskih predsodkov glede „higijene“, zunanjega videza, navidezne vpludnosti in vseh ostalih traparij, ki naj bi nas označevale za civilizirane in visoko razvite. Tam pravzaprav spoznaš, kako smo evropejci (čast izjemam) doživljajsko bedni in prazni; spoznaš, da tvoja igrana vpludnost pravzaprav skriva pomanjkanje pravih, močnih čustev, da se pravzaprav sploh ne poznaš. Nepal pa izsesa iz tebe tvojo resnično podobo, tam MORAŠ biti to, kar v resnici tudi si, drugače trpiš, propadeš.

Spominjam se prvega večera v Kathmanduju. Sedeli smo na stehi oziroma terasi neke restavracije, zarezih obrazov in sijočih oči, srečni, sprijaznjeni sami s sabo in veseli, da smo sku-

paj, da smo prijatelji, da nam je lepo in da je pred nami obdobje, ko bodo res lahko to, kar smo. Pa prisede tip, ki je v to, miru in resnične spokojnosti in notranjega zadovoljstva polno sceno, privlekel vso svojo civilizacijsko bedo, vse svoje evropsko-slovenske frustracije in strahove. Za znoret. Najprej smo ga skušali ignorirati, pa ni šlo, ker nas je poznal in je nakladal še kar naprej. Nato smo poskusili s provokacijo, dvoumnimi stavki, s „pomenljivimi“ dialogi med seboj, pa je še kar težil. Ko smo se končno drug za drugim presedli k sosednji mizi in je prisedel tudi on, je Damču bilo dovolj in je frajerju vpludno, vendar odločno v obraz povedal, da je sicer povsem v redu človek (kar je navsezadnje tudi res), da pa po načinu doživljanja in vživljanja v tukajšnjo sceno z nami nima nič skupnega in da je zanj in za nas bolje, če kar gre. No, pa je šel.

Sicer pa so bili dnevi v Kathmanduju dobesedno prekratki za vse, kar je bilo potrebno postoriti in urediti glede odprave, njenega odhoda iz Kathmanduja. Potrebno je bilo urediti stvari na Ministrstvu za turizem, pripraviti opremo, nakupiti hrano... Dela več kot dovolj za vseh šest članov odprave, vendar nam je čudovito uspelo razdeliti delo med vseh nas šest tako, da smo delali in delovali po dva ali trije skupaj, pač glede na vrsto in obseg dela, ki je moralo biti opravljeno. Konec koncev nam je uspelo štati odpravo iz Kathmanduja v pičlih treh ali štirih dneh, kar se je doslej posrečilo le redkim.

V glavnem smo delali tako, da je Damč urejal finance; Duš kot vodja odprave je skupaj s Tomažem skakal z Ministrstva za turizem do agencije, kjer smo odpravo pripravljali, in nazaj; Rudl, Čif in jaz pa smo, poleg tega, da sva bila s Čifom glavna pri nabavljanju hrane za celo odpravo, pregledovali šotore in sode ter ostalo opremo depozirano v skladišču agencije. Pa je šlo! Vsi smo garali, nihče ni igral gospoda ali šefa, resnično smo delovali kot dobro uigran team in prijatelji hkrati. Ne spominjam se, da bi kdorkoli kogarkoli nadrl, da bi prišlo do kakšnih grobih nesoglasij ali nestrpnosti. Vsa različna mnenja smo pretehtali skozi miren, prijateljski dialog. Končno je to tudi edini način, da delo odprave teče nemo-teno in učinkovito.

Se nadaljuje

Nepalske deklice

SHOPPING NA DRUGI STRANI MEJE

ZAPUŠČENI PONTE ROSSO

Če načrtujete večje investicije, pot v Trst ne bo odveč, saj je na primer elektro in vodovodna instalacijska oprema cenejša za dvajset do dvesto odstotkov. Sicer pa nekdanji shopping Eldorado sameva, ulice okoli razpitega Ponte rosso so mirne in prazne.

Spremenjen je tudi prometni režim, avtomobilom so prepovedali vstop, pajki preteče križarijo, prav tako policaji, ki znajo odrediti vrtooglave kazni za napačno parkiranje. Voz-

niki smejo pustiti automobile v pristanišču na določenem parkirišču, kjer odštejejo približno 16 tisoč lir za dnevno parkirno.

Nekoč nepregledne reke kupcev s strani bivše jugoslovanske meje so usahnile, v manjšem številu lahko srečate Madžare, Poljake, nekaj več Avstrijcev, tudi nekaj Slovencev in Hrvatov. Prodajalci so se skušali prilagoditi spremenjenemu tržišču in vestno reklamirajo rezervne dele za

„Zastavo 101“, „yugo“ in „126 P“. Kljub temu je največ odjemalcev kave in oblačil. Hrano so na tržnici zelo podražili, razen kave ni artiklov po ugodni ceni. Kilogram navadne mortadele stane 15 tisoč lir, sira 17 tisoč, pršuta pa kar 48 tisoč lir. Obleka in obutev sta še vedno najcenejši na stojnicah, ženske majice in sintetični puloverji so okoli 20 tisoč lir, čevlji približno 25 tisoč, otroške trenirke je moč dobiti za 15 tisoč, dežnike za 12 tisoč lir.

Za dlaku prošli

Britanski vojnici u sastavu snaga Ujedinjenih naroda u Bosni i Hercegovini su prvi put uzvratili vatru. Londonska glasila javila su o izgredu u blizini Tuzle, kada je britanska izvidjačka patrola paljbom odgovorila na napad srpskih snaga, koje su se služile 30 milimetarskim topom i automatskim puškama.

Izvidjačka misija od 12 vojnika, koji su putovali u tri „landrovera“ u pratnji vozila s novinarima, napadnuta je kod Ribnice, oko 30 kilometara južno od Tuzle, no nitko nije ranjen.

Britansko ministarstvo obrane priopćilo je Londonu da su se u napadnutom konvoju nalazili pripadnici Cheshireskog puka ili Kraljevski inženjerci koji su trebali izvidjeti je li cesta za Tuzlu sigurna za prolaz konvoja i borbenih vozila. BBC je javio da su napadnuta vozila nosila jasne oznake UN, te da na srpskoj strani nije moglo biti dvojbe oko toga koga se napada.

„Odluka mojih vojnika da uzvrate vatru bila je opravdana i, iskreno rečeno, vjerovatno im je spasila živote i pomogla da se izvuku iz vrlo nezgodne situacije“, izjavio je zapovjednik Britanskog bataljuna Robert Stewart.

Novinari koji su pratili britansku jedinicu, izjavili su da ih je prilikom prolaska kroz brdovito područje bosanska straža, mašući oružjem, pokušala upozoriti na opasnost, no da britanski

vojnici nisu shvatili opozorjenje.

Novinari su pohitali upozoriti vojnike na opasnost, a u tom su trenutku odjeknuli prvi hici i „landroveri“ su stali iza jednog nasipa uz cestu. Kapetan Mark Cooper i Robert Ryan odlučili su da se misija odmah vrati u Vitez. No, čim su izašli na otvorenu cestu, zasula ih

je vatra s položaja udaljenih oko 200 metara. Pod vatom su vozili nekoliko stotina metara. Vozila Unprofora velikom su brzinom ušla u napuštenu Ribnicu – već tada je jedan od „landrovera“ bio pogodjen, no bez težih oštećenja. Vozila su i dalje bila izložena vatri, dok su na tlo uz cestu padale granate.

Pri povlačenju, stražnja vrata jednog od „landrovera“ otvorila su se i jedan od vojnika je uzvratio vatru iz automatske puške SA-80. „Za dlaku smo prošli. Dečki su uzvratili vatru, ali teško je pogoditi metu udaljenu 200 metara iz vozila u pokretu. No, dali smo im razlog za razmišljanje“ rekao je kapetan Cooper.

Dragi prijatelji!

U želji da Vam vašu nesreću što više olakšamo, u redakciji našeg časopisa Nova doba odlučili smo, da ovu stranicu namjenimo posebno Vama.

Ako nešto trebate, nekog tražite, u neizvjesnosti ste, slobodno zovite naše brojeve: 063/441-606 ili 441-215. Sa srećom!

Redakcija Nove dobe

Ne tuguj, Amela

Je li moja dvogodišnja djevojčica Leila Grabus preživjela ratne strahote Goražda? – sva uplakana pita se nesretna majka Amela Pezo. Shrvana bolom, dvadesetjednogodišnja mlada žena na rubu je nervnog sloma. Očito joj nikada nije bilo lako, ali ovih posljednjih šest mjeseci nalikuju paklu.

Svoju kćerkicu Leilu posljednji je put vidjela u ožujku ove godine, kad je bila u Goraždu kod majke. Dotad je s bivšim mužem Asimom Grabusom živjela u Travniku i radila u „Borcu“. U tome gradu rodila je i Leilu, ali se muž nije brinuo o djetetu. Bježeći od prošlosti, Amela se početkom ove godine obrela u Selcu, gdje joj živi prijateljica. Vjerovala je da će turistička sezona uskoro početi i da će se zaposliti.

Majčinska ljubav i neizdrživa briga natjerale su je polovicom srpnja u Bosnu. Željela je spasiti dijete iz pa-

klenih ratnih ralja. s humanitarnim konvojima putovala je od Splita, preko Prozora i Zenice. stigla je do Visokog. Rekli su joj da dalje ne može.

Amela još uvijek nije odustala od nauma da stigne do Goražda. U Medjunarodnom Crvenom krstu rekli su joj da je to nemoguće. Isto su joj priopćili u Karitasu, a i u Uredu BiH u Zagrebu. Ipak, nesretna majka vjeruje da će joj to uspjeti.

A dotad, ne tuguj Amela, još ima nade!

Traži se brat

Moj brat Salih Šabić (32) stanovio je na staroj željezničkoj stanici u Doboju, gdje je radio kao željezničar. Supruga Jasminka je radila u „Fazaneriji“, a imaju sinove Senada (19) i Sađmira (8).

Hajra Skopljak, Mjemačka

Sarajevo (ne)će biti deblokirano

Izlaz prije zime

Da li će Sarajevo biti deblokirano prije zime? Centar zaštitnih snaga UN saopćio je da se u narednih nekoliko dana na području Sarajeva može očekivati uspostava prometnih komunikacija Dobrinja – Butmir i Ilidža – Lukavica. Te prometnice najprije će koristiti vozila Zaštitnih snaga UN i Visokoga komesarijata UN za izbjeglice, a potom i vozila za prijevoz djece, žena i iznemoglih osoba. To bi značilo, praksično, početak deblokade opsjednutog Sarajeva.

Centar Zaštitnih snaga UN upoznao je javnost da su se vojni predstavnici HVO-a, oružanih snaga BiH i srpske snage složili za otvaranje prometnog koridora Ploče – Sarajevo!

Dakle, Ujedinjeni Narodi su na pragu svog obećanja!

Številka ŽR organizacije RK, na katerega lahko nakazujete donar-ne pomoč beguncom iz BiH, s priložom za BiH: 50101-478-51579

Medjutim, ako se zna što su sve do sada obećali a što nisu ispunili ostaje veliko pitanje: da li je što takvo uopće moguće?

Svjetska javnost je odlučna: učiniti sve da bi se spasili žitelji najvećeg gradskog središta u BiH: Velika Britanija preuzela je na sebe ulogu provoditelja ovog plana. No, točno je da se britanske snage prvi put suočavaju sa takvim problemom. Svima je znana njihova odlučnost i istrajnost. No, nama je znano da ma ko-

liko bili opremljeni Britanci i ne slute u kakve se priljave igre upuštaju. Srpski agresor spreman je obećati sve, staviti potpise na sva moguća dokumenta a onda – sve preko noći izokrenuti i tvrditi kako to što čine oni, u stvari, i ne čine – već se samo brane.

Koridor Ploče – Sarajevo prolazio bi i kroz teritorije koje kontroliraju srpskočetničke formacije. Njihov predstavnik Ratko Mlađić dao je garancije. Iste ove postrojbe ponovo jurišaju na lijevu obalu Neretve. Žele se prije zime domoći željene teritorije! dakle, koridor je već sada pod velikim znakom opasnosti.

Druga, veoma bitna stvar je što bi se tim putem kretali konvoji pod pratnjom. Iz sadašnjeg iskustva zna se da četničke formacije kori-

ste takve konvoje za napade i ucjene. Omiljena meta su im „plave kacige“ koje bi sada imale dozvolu da se brane i otvaraju vatru na napadače. No, zna se da su četnici vični upravo takvom načinu borbe. Mogli bi zaustaviti svaki konvoj bez mnoge muke, drugim riječima mogli bi deblokirati i deblokirati Sarajevo.

Treće, ono još bitnije za žitelje Sarajeva je: ko bi se mogao koristiti dionicom puta Ploče – Sarajevo? U početku jedino snage UN. Tim putem dopremala bi se humanitarna pomoć a iz Sarajeva izvodili samo oni koji bi više spretnošću nego sretnošću dolazili do prijeko potrebnih dozvola. Bilo bi to u svakom slučaju: strogo kontrolirano kretanje.

Četvrto, ako bi srpska

strana prihvatila novo ustavno uređenje prema kojem bi Sarajevo bilo eksteritorialna zona to bi bilo onda najidealnije za sve. Ilidža, Blažuj i Hadžići bili bi vraćeni pod sarajevsku upravu a samim tim i prohodnost bi bila mnogo lakša.

Peto i ono najbitnije je: koliko je uistinu oružanim snagama koje drže sam grad a pojedini ih nazivaju – privatnim vojskama, stalo da se sam grad deblokira. Riječ je o srpskim, muslimanskim i hrvatskim bandama, kako ih nazivaju MUP BiH, kojima upravo ovakvo stanje odgovara da bi se bavili profiterstvom!

Uglavnom, sada su sve karte u igri. Snagama UN biće potrebno mnogo snage i strpljenja da provedu ono što im je plan!

VULKANIZACIJA in AVTOPRALNICA

nudi storitve z najbolj sodobnimi stroji

Rosando PREVOLNIK

Teharje, tel.: (063) 32-900

BROJEVI TELEFONA U PRIHVATNIM CENTRIMA

NOVA GORICA – LOKO-VEČ 065/49-521, NOVA GORICA – DESKLE 065/52-004, NOVO MESTO 068/24-601, ORMOŽ 062/714-141, PO-STOJNA 067/21-085, PO-STOJNA 067/22-382, PTUJ 062/771-131, PTUJ 062/771-542, RADOVLJICA 064/723-491, RADLJE – RIBNICA NA POHORJU 0602/68-026, RADLJE – MUTA 0602/61-500, RAVNE NA KOROŠKEM 0602/35-110, RIBNICA 061/862-049, SEVNICA 0608/81-314, 0608/81-574, SLOVENSKA BISTRICA 062/810-028, SLOVENJ GRADEC 0602/41-340, ŠKOFJA LOKA 064/622-765, ŠKOFJA LOKA 064/651-037, ŠKOFJA LOKA 064/621-847, ŠMARJE PRI JELŠAH 063/816-068, ŠMARJE PRI JELŠAH 063/814-950, TOLMIN 065/81-460, TREBNJE 068/48-321, TRŽIČ 064/50-444, VELENJE 063/855-313, ŠOŠTANJ 063/881-356, VIŠNJA GORA (GROSUPLJE) 061/784-099.

ZA IZBJEGLICE IZ BOSNE I HERCEGOVINE

STOPITE BLIŽE, VOLILKE

